

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT "ION CREANGĂ"
DIN CHIȘINĂU
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ
CATEDRA DE PSIHOLOGIE**

PROGRAMUL DE STUDII

PSIHOLOGIE

CICLUL I (LICENȚĂ)

180 CREDITE

ANII DE STUDII 2019-2022

CATALOGUL CURSURILOR

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licența
Denumirea cursului	Anatomia și Fiziologia SNC
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Plămădeală Victoria, lector superior
Cadre didactice implicate	
e-mail	danny1989@mail.ru plamadeala.victoria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Anatomia și fiziologia Sistemului Nervos Central (SNC) are ca obiectiv de a forma fundamentele cunoștințelor despre legăturile generale de funcționare a organismului, care determină particularitățile de comportament. Studiarea structurii și funcției SNC, în primul rând al creierului reprezintă nu numai condiția necesară de înțelegere a activității vitale a omului și a comportamentului său dar și a alegerii metodelor adecvate de influențare utilizate în psihologie și pedagogie.

Disciplina universitară Anatomia și fiziologia SNC fortifică pregătirea profesională a viitorilor psihologi și pedagogi prin antrenarea lor în cunoașterea legăturilor de structură și funcție a creierului care determină caracterul și particularitățile de comportament; înțelegere a instinctelor, comportamentului, proceselor cognitive: învățare, memorie, gândire, creativitate etc; servește bază teoretică pentru studierea psihologiei, neuropsihologiei, psihopatologiei etc. ; formează concepții filozofice despre lume.

Cursul dat se bazează și are tangențe cu următoarele discipline: Psihologia generală;

Psihologia dezvoltării;

Psihologia senzațiilor și a percepțiilor; Psihologia personalității.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- ✓ Cunoașterea obiectului de studiu și a metodelor de cercetare a anatomiei și fiziologiei;
- ✓ Determinarea particularităților morfologice și fiziologice ale diferitor segmente ale SNC;
- ✓ Determinarea corelației structurale și funcționale a diferitor segmente ale SNC;
- ✓ Determinarea rolului fiziologic al structurilor subcorticale și a cortexului cerebral ca segment superior al SNC;
- ✓ Aprecierea instinctelor, comportamentului, proceselor psihice ca produs al substratului material SNC;
- ✓ Identificarea rolului primordial al cortexului în procesele comunicative;
- ✓ Aprecierea semnificației Anatomiei și Fiziologiei SNC în practica psihopedagogică;
- ✓ Edificarea poziției active în formarea concepțiilor filozofice despre lume;

Finalități de studii

- Să determine obiectul de studiu al anatomiei și fiziologiei SNC;
- Să identifice metodele de cercetare a anatomiei și fiziologiei;
- Să determine morfologia și particularitățile fiziologice ale diferitor segmente ale SNC;
- Să identifice corelația structurală și funcțională a diferitor segmente ale SNC;
- Să explice structura și rolul fiziologic al formațiunilor subcorticale și a cortexului cerebral ca segment superior al SNC;
- Să aprecieze rolul primordial al SNC în procesele comunicative;

- Să trateze instinctele, comportamentul, procesele cognitive și creative ale omului, fiind produsul substratului material SNC;
- Să determine rolul primordial al SNC în procesele comunicative;
- Să aprecieze importanța Anatomiei și Fiziologiei SNC în practica psihopedagogică, pentru facilitarea formării metodelor adecvate de influențare a psihicului copilului în scopul psihocorecției;
- Să determine poziția sa în formarea concepțiilor filozofice despre lume.

Precondiții

Discipline anterior studiate: Cunoștințe din cursul liceal în domeniul biologiei, anatomiei și fiziologiei omului, geneticii, fizicii, chimiei.

2. Condiții prealabile:

- cunoașterea limbii de instruire la nivelul C2;
- operaționalizarea termenilor în domeniul biologiei.
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Precizări introductive în Anatomia și Fiziologia SNC

Obiectul de studiu al anatomiei și fiziologiei. Metodele de cercetare. Importanța cursului dat pentru psihologi, pedagogi
Scurte schițe istorice despre dezvoltarea anatomiei și fiziologiei ca știință
Subdiviziunea sistemului nervos: anatomică, funcțională, de localizare Rolul
S.N. în coordonarea funcțiilor organismului

Tema 2. Structura țesutului nervos, proprietățile și funcțiile

Structura țesutului nervos: celula nervoasă, neuroglia, fibra nervoasă, sinapsa
Excitabilitatea ca proprietate a neuronilor, potențialul de repaus și de acțiune
Conductibilitatea ca proprietate a neuronilor, legitățile conductibilității
Degenerescenta și regenerescenta fibrelor nervoase

Tema 3. Evoluția Sistemului Nervos

Premizele organice de apariție și dezvoltare a sistemului nervos
Caracteristica sistemului nervos difuz
Caracteristica sistemului nervos ganglionar
Caracteristica sistemului nervos tubular

Tema 4. Dezvoltarea sistemului nervos în ontogeneză

Procesul de neurolație
Dezvoltarea sistemului nervos central Formarea
ganglionilor spinali în ontogeneză

Tema 5. Anatomia și fiziologia măduvei spinării

Structura măduvei spinării, topografia, configurația
Structura substanței cenușii a măduvei spinării, noțiune de aparat propriu Structura
substanței albe a măduvei spinării. Tractele ascendente și descendente
Sensibilitatea protopatică și epicritică

Reflexele măduvei spinării, șocul medular
Structura meningelui rahidian, funcțiile

Tema 6 Anatomia și fiziologia Trunchiului cerebral

Structura și configurația Bulbului Rahidian Rolul
funcțional al Bulbului Rahidian
Structura Punții Varolio și rolul funcțional al Punții Varolio
Structura și configurația mezencefalului
Rolul funcțional al mezencefalului Rigiditatea
de decerebrare

Tema 7. Anatomia și fiziologia cerebelului

Structura internă și externă a cerebelului Rolul
funcțional al cerebelului
Patologia cerebelului

Tema 8. Anatomia și Fiziologia Diencefalului

Topografia și configurația diencefalului
Structura și rolul funcțional al talamusului, epi – și metatalamusului
Structura configurația și rolul funcțional al hipotalamusului

Tema 9. Anatomia și fiziologia Telencefalului

Structura și configurația Telencefalului
Structura și rolul funcțional al Nucleilor bazali (subcorticali) Structura și
rolul funcțional al substanței albe a Telencefalului Structura și rolul
funcțional al Sistemului limbic
Structura ventriculelor laterale

Tema 10 Configurația externă a Emsferelor Cerebrale

Structura neocortexului
Lobii cerebrali și șanțurile interlobare
Girusurile și șanțurile feței superolaterale
Girusurile și șanțurile feței mediale Girusurile
și șanțurile feței inferioare Ariile neocortexului

Tema 11 Nervii cranieni

Tipurile nervilor cranieni. Emergența din trunchiul cerebral
Funcțiile nervilor cranieni și patologie

Strategii de evaluare

Prin examen oral care se constituie din:

Proba I de evaluare curentă: test de cunoaștere a noțiunilor de bază a țesutului nervos, evoluția, dezvoltarea în ontogeneză, structura și rolul funcțional al măduvei spinării;

Proba II de evaluare curentă: test de cunoaștere a structurii și funcției trunchiului cerebral, cerebelului, diencefalului și a

telencefalului;

Proba finală: bilet cu 3 întrebări la nivel de cunoaștere, aplicare și integrare

Bibliografie

Obligatorie:

1. L. Seres-Sturm Neuroanatomie. – București: Ed. didactică și pedagogică. 1995.
2. Sapin M. R. Anatomia omului. Vol.2. –Chișinău, Lumina. 1990.
3. Borzeac E.I. etc. Anatomia omului. Vol.2.- Chișinău, Lumina. 1990.
4. Roxana Maria Albu Anatomia și fiziologia omului.- București. 1997.
5. Andrei Chiriță Curs de Neuropsihologie. Universitatea din București. Facultatea de Psihologie și Științele ale Educației. 2008.
6. Niculescu, CT, Voiculescu, B, Niță, etc. Anatomia úi fiziologia omului : compendiu, Bucureúti, Editura Corint. 2007.

Opțională:

1. Viorel Ranga, Radu Dumitru. Anatomia omului. Atlasul SNC.-București, 1993.
2. I. Guțu. Fiziologia sistemului nervos – material didactic. Chișinău 1997.
3. Козлов В.И. Цехмистренко Т.А. Анатомия нервной системы – Москва: Мир 2003.
4. M.Tofan, V. Plămădeală – (2005) - Anatomia Sistemului Nervos Central Compendiu- Chișinău
5. John Nolte . The Human Brain. Third edition. 1993.

Denumirea programului de studii	0313.1 Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Introducere în psihologie (<i>Introduction in psychology</i>)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Sanduleac Sergiu, dr. în psihologie, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	sergiusanduleac@gmail.com , sanduleac.sergiu@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	4	I	I	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Acest curs are menirea să dezvăluie conținutul și stadiul actual de dezvoltare al psihologiei ca știință. Scopul principal al cursului este formarea cunoștințelor fundamentale în domeniul psihologiei generale, pentru a forma o abordare analitică de concepte moderne și clasice. Disciplina este menită să creeze o bază teoretică pentru studenți și să introducă studenții în specialitate. În cadrul cursului studenții vor învăța specificul psihologiei ca știință, dezvoltarea psihică, apariția și dezvoltarea conștiinței umane, forme de reflecție mentală, problema a psihologiei moderne. Tot în cadrul cursului studenții vor face cunoștință cu specificul psihologiei ca știință, metodele de cercetare în psihologie.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerilor: Să cunoască și să analizeze istoricul psihologiei și definirea psihologiei ca știință. Să compare eficacitatea teoriilor de bază a psihologiei; Explicarea esenței problematicii cursului.

Aplicarea cunoștințelor și înțelegerilor: Să poată aplica cunoștințele primite în pentru a aduce argumente și să rezolve probleme de ordin științific în diverse activități de profesionalizare. Să creeze un set de criterii pentru a aprecia o perspectivă de abordare a psihologiei; Identificarea tendințelor orientărilor noi în educație.

Capacități de a face raționamente și decizii argumentate: să adune date relevante și să le poată interpreta prin prisma cunoștințelor obținute la curs despre psihologie și pedagogie. Să analizeze o teorie din domeniul psihologiei și pedagogiei; Descrierea finalităților educaționale.

Comunicarea cunoștințelor și înțelegerilor: Capacitatea de a comunica informații, idei, probleme din domeniul psihologiei utilizând noțiunile introductive obținute la curs și oferirea soluțiilor prin prisma gândirii critice. Să comenteze asupra problemelor în domeniul psihologiei și pedagogiei.

Capacități de dezvoltare profesională continuă: Dezvoltarea abilităților necesare pentru a persevera la cursurile ulterioare prin prisma competențelor obținute în cadrul cursului și obținerea autonomiei în dezvoltarea profesională. Să aplice metode de cercetare însușite la curs în domeniul psihologiei și pedagogiei;

Finalități de studii

La finele cursului studentul va fi capabil:

- să identifice metode de cercetare în domeniul psihologiei și pedagogiei;
- să analizeze texte care fac parte din diferite teorii din domeniul psihologiei și pedagogiei;

- să analizeze prezentări efectuate de colegii săi;
- să justifice alegerea unei anumite paradigme din cadrul psihologiei și pedagogiei;
- să argumenteze alegerea anumitor metode de cercetare în domeniul psihologiei și pedagogiei;
- să facă o cercetare mică, teoretică în forma de portofoliu;
- să prezinte rezultatele muncii sale colegilor sub formă de prezentare PowerPoint sau alte forme de prezentări existente.

Precondiții

Studentul trebuie să cunoască noțiuni despre valori, activități școlare, mass-media, probleme sociale, școală, profesor, diriginte, să posede cunoștințe generale din domeniul filosofiei, abilități de lucru la calculator.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Definierea psihologiei ca știință

Concepte despre psihologie. Etapele dezvoltării psihologiei. Tendințe în psihologie. Unitate și diversitate în psihologie.

Tema 2. Aspecte generale ale psihologiei ca profesie

Statutul profesiei de psiholog. Aspectele profesiei de psiholog. Șomajul în rândul psihologilor.

Tema 3. Metodele de cercetare ale psihologiei și specificul lor

Principalele metode ale psihologiei. Strategii de cercetare. Lege și explicație în psihologie.

Tema 4. Obiectul de studiu al psihologiei

Concepte despre obiectul de studiu al psihologiei și specificul acestora.

Tema 5. Demersuri ale cunoașterii psihologice

Modelele triunghiulare. Modelul circular. Modelul interpenetrării științelor.

Tema 6. Principiile explicative ale psihologiei

Complexitatea și specificul non-material, imponderabil al psihicului fac ca identificarea unui set de principii metodologice generale.

Tema 7. Natura psihicului uman

Complexitatea noțiunii de psihic. Psihicul ca formă a vieții de relație. Manifestări neobișnuite ale psihicului

Tema 8. Dezvoltarea psihicului la om și animale

Dezvoltarea tuturor funcțiilor psihice în interdependența asigură formarea la om a reflecției interne a lumii externe. Psihicul la animale.

Tema 9. Elementele structurale ale psihicului uman

Structura sistemului psihic uman din deferite accepțiuni.

Tema 10. Organizarea psihicului uman

Sistemul de organizare ale psihicului uman

Tema 11. Conștiința. Nivelele conștiinței

Teorii cu privire la conștiință. Definiții ale conștiinței

Tema 12. Stările modificate ale conștiinței

Definire și clasificare. Stările modificate de conștiință. Tipuri de stări modificate ale conștiinței.

Tema 13. Psihologia activității umane

Activitatea umana și structura ei psihologica.

Tema 14. Psihicul și starea de sănătate

Aspecte ale normalității și anormalității în abordarea psihicului uman

Tema 15. Codul deontologic al profesiei de psiholog

Drepturile și îndatoririle psihologului

Tema 16. Statutul și funcțiile psihologului

Funcțiile psihologului în diverse organizații. Statutul psihologului în dependență de țară.

Strategii de evaluare

Evaluare formativă - două evaluări curente sub formă de test. Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

Evaluare sumativă, examen – nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Zlate M. Introducere în psihologie. Iași: Polirom. 2010, 414 p.
2. Golu M. Fundamentele psihologiei. Romania de Mîine: București. 2007, 832 p.
3. Cosmovici A. Introducere în psihologie. Iași: Polirom. 1996, 112 p.
4. Micle M. Psihologia cognitivă. Iași, Polirom. 1999, 344 p.
5. Sanduleac, S. Formarea gândirii științifice la studenții din învățământul universitar. Red. șt. Racu Jana. (Monografie). Chișinău. Ed. Garomont Studio. 2017. 231 p. ISBN: 978-9975-136-61-7 In: https://www.researchgate.net/publication/332878851_FORMAREA_GANDIRII_STIINTIFICE_LA_STUDENTII_DIN_INVATAMANTUL_UNIVERSITAR

Opțională:

1. Zlate. M. Fundamentele psihologiei. Iași: Polirom. 2010, 215 p.
2. Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания психологии. СПб.: Питер, 2001. 288 с.
3. Лурия. А. Р. Лекции по общей психологии. СПб.: Питер, 2006. 320 с
4. Momanu M. Introducere în teoria educației. Iași: 2002
5. Panțuru, S., Niculescu M. Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Universitatea Transilvania, Brașov, 2008.
6. Zolotariov E., Mihailov M. Educația: Teorie și metodă, Bălți, 2007.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I – Licență
Denumirea cursului	Psihologia proceselor cognitive 1
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Chitoroga Lucia, doctor în psihologie, lector
Cadre didactice implicate	
e-mail	chitoroga.lucia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.003	5	I	I	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Psihologia proceselor cognitive 1 și 2 prezintă două categorii de mecanisme psihice informațional-operaționale: mecanismele psihice informațional-operaționale de prelucrare primară a informațiilor, precum senzațiile, percepțiile și reprezentările; și mecanismele psihice informațional-operaționale de prelucrare secundară a informațiilor precum memoria, limbajul, gândirea, imaginația. O atare departajare are ca rațiune faptul că operarea cu informațiile se realizează la niveluri, cu mijloace și finalități diferite.

Scopul prezentului curs este de a realiza o viziune de ansamblu asupra mecanismelor cognitive; de a realiza delimitările conceptuale, de a prezenta proprietățile, legitățile de manifestare cât și modelele explicative ale mecanismelor cognitive.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Utilizarea sistemului conceptual specific psihologiei proceselor cognitive și explicarea trăsăturilor psihologice esențiale ale senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor și gândirii;
2. Definirea și caracterizarea senzației ca proces psihic informațional – operațional de prelucrare primară a informațiilor; Cunoașterea proprietăților, formelor, legilor și mecanismelor fiziologice ale senzațiilor;
3. Definirea și caracterizarea percepției ca proces psihic de prelucrare profundă a informațiilor; cunoașterea accepțiunilor termenului de percepție, mecanismelor și legilor ei; explicarea formelor complexe ale percepției;
4. Definirea reprezentărilor ca proces și imagine mintală, cunoașterea mecanismelor psihologice, formelor de manifestare și proprietăților reprezentărilor;
5. Stabilirea asemănărilor/deosebiri/relațiilor dintre senzații și percepții, dintre percepții și reprezentări;
6. Definirea memoria și delimitarea specificului psihologic al memoriei. Înțelegerea, explicarea proceselor și formelor memoriei. Înțelegerea modelelor explicative ale memoriei.
7. Explicarea interdependenței dintre senzații, percepții, reprezentări și memorie;

Finalități de studii

- Să definească conceptele de bază: senzații, percepții, reprezentări, memorie;
- Să utilizeze adecvat termenii specifici cursului pentru a desemna particularitățile psihologice specifice ale senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor și memoriei;
- Să compare celor patru mecanisme cognitive pentru a surprinde notele distinctive ale fiecăruia dintre ele;
- Să identifice mecanismelor fiziologice responsabile de producerea senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor și memoriei;
- Să delimiteze formele caracteristice de manifestare a senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor și a memoriei;
- Să cunoască legitățile fundamentale și modelele explicative pentru funcționarea/producerea senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor și memoriei.

Precondiții
Cunoștințe de anatomie și fiziologie;
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Incursiune în psihologia proceselor cognitive Tema 2. Senzația ca mecanism psihic de prelucrare primară a informațiilor. Tema 3. Percepția ca mecanism psihic de prelucrare profundă a informațiilor Tema 4. Reprezentarea ca proces psihic și imagine mintală. Tema 5. Memoria ca mecanism psihic de engramare, stocare și reactualizare a informației.
Strategii de evaluare
Evaluarea curentă va fi efectuată prin intermediul testelor docimologice, schemelor, sintezelor. Evaluarea finală se va face în formă de examen, conținutul căruia îl va constitui testul docimologic.
Bibliografie
Obligatorie: <ol style="list-style-type: none">
1. Baddeley A. Memoria umană. București. 1998.
2. Cosmovici A. Psihologia generală. Iași: Polirom, 1996.
3. Doron R., Parot F. Dicționar de psihologie. București: Humanitas, 1999.
4. Hayes N., Orrell S. Introducere în psihologie. București, 1997.
5. Lieury A. Manual de psihologie generală. București, 1996.
6. Malim T. Procese cognitive. București: Editura Tehnica, 1999.
7. Miclea M. Psihologia cognitivă. Iași: Polirom, 2001.
8. Reuchlin M. Psihologia generală. București: Editura Științifică, 1999.
9. Zlate M. Psihologia mecanismelor cognitive, Iași: Polirom, 1999. Opțională: <ol style="list-style-type: none">
1. Piaget J., Psihologia inteligenței. București. 2001
2. Zlate M. Introducere în psihologie. București. 1996.
3. Marcus S. Imaginația. București: E.D.P., 1980.
4. Bergson H. Materie și memorie. Iași: Polirom, 1996.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I (Licență)
Denumirea cursului	Psihologia proceselor reglatorii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială, Psihologie
Titular de curs	Maria Pleșca, conf., dr.
Cadre didactice implicate	Maria Pleșca, conf., dr.
e-mail	plesca.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.01.O.004	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Modulul *Psihologia proceselor reglatorii* reflectă subiecte ce vizează problemele generale ale proceselor reglatorii; principalele abordări teoretice privind specificul proceselor afective, motivaționale, atenției și volitive și rolul lor în dezvoltarea psihică, evoluția proceselor reglatorii în filogeneza și ontogeneza.

Cursul este orientat spre a oferi cunoștințe, forma deprinderi și competențe de organizare a învățării și de cercetare științifică, a sistematiza modul de gândire științifică, dezvoltă gândirea critică cu referință la conceptele științifice prezentate, forma abilități practice de observare a manifestărilor proceselor psihice în viața de zi cu zi.

Conținutul acestui curs vine în calitate de sprijin în înțelegerea trebuințelor proprii și a trebuințelor altora, în reflectarea sentimentelor și motivelor conduitei în diverse circumstanțe, în autoreglarea emoțională, comunicarea eficientă și soluționarea conflictelor, în înțelegerea activităților și proceselor reglatorii ale omului ce-i permit să evolueze și să se integreze în societate, adică facilitează o mai bună cunoaștere a individualității fiecărei persoane.

Cunoștințele despre afectivitate, motivație, atenție și procese volitive constituie baza activității psihologului practician. Fără a cunoaște și a înțelege unele conținuturi de fundamentare teoretică prezentate în literatura de specialitate, viitorul specialist nu se va putea implica adecvat în asistența psihologică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Competențe cognitive:** studentul va demonstra cunoașterea și reproducerea adecvată a cadrului de noțiuni și concepte fundamentale specifice domeniului psihologiei proceselor reglatorii și a mecanismelor psihologice de autocunoaștere, reflexie și autoreglare a comportamentului uman; identificarea și descrierea principalelor procese reglatorii și a specificului manifestării lor în viața de zi cu zi; redarea etapele de dezvoltare a proceselor reglatorii în filo- și ontogeneza; însușirea aspectelor teoretice și modalităților practice de rezolvare a situațiilor de problemă, modalităților pentru gestionarea situațiilor de criză; va ști cum să opereze analitic, sintetic și critic cu cunoștințele legate de procesele reglatorii ca mecanisme psihologice de autocunoaștere și reflexie, apărare psihologică, autoreglare a comportamentului uman.
- **Competențe de învățare:** se exprimă în capacitatea de a asimila informația psihologică din diferite surse în vederea organizării unui demers didactic eficient, conform obiectivelor enunțate; în informarea la zi privind problemele legate de psihologia proceselor reglatorii; în formularea de obiective cognitive și alegerea modalităților/căilor de atingere a lor; utilizarea principiului comunicării eficiente în realizarea strategiilor, scopurilor, obiectivelor procesului instructiv-educativ;
- **Competențe de aplicare:** se materializează în produse din aria designului educațional și în realizări concrete (referate, postere, analiză de caz, selectarea metodelor și tehnicilor de investigare a proceselor reglatorii și a modalităților de autocunoaștere, reflexie și autoreglare a comportamentului uman, analiza mijloacelor eficiente de comunicare, proiecte de analiză a conduitei reglatorii umane în cadrul social, realizarea programelor și proiectelor de cercetare); în capacitatea de a realiza transferuri interdisciplinare și sociale pentru a elucida rolul proceselor reglatorii ca mecanisme psihologice de autocunoaștere, reflexie și autoreglare a comportamentului în situații de problemă/criză.
- **Competențe de analiză:** se denotă prin capacitatea de a evalua trebuințele proprii și a trebuințele altora, sentimentele și motivele conduitei în diverse circumstanțe; de a identifica modalitățile de autoreglare emoțională, comunicare eficientă și soluționare a conflictelor, activitățile și procesele reglatorii ale omului ce-i permit să evolueze și să se integreze în societate.

- **Competențe de comunicare:** se arată în capacitatea de a se exprima în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, utilizând limbajul specific psihologiei în diverse contexte socio-culturale și profesionale; în abilitățile de a realiza convorbiri, expuneri, caracterizări de factură psihologică și de a reacționa adecvat la solicitările exprimate în limbaj psihologic; de a întreține o comunicare empatică și asertivă, de a negocia și media în situații de conflict.
- **Competențe la nivel de integrare:** se dovedesc prin capacitatea de folosire independentă a informațiilor oferite de acest curs și de alte surse în activitățile didactice printr-o viziune sistematică asupra vieții psihice umane; prin atitudinea empatică și asertivă, atitudini pozitive față de valorile general-umane, multiculturală, etico-profesionale aplicate în relațiile cu ambianța socială și în cadrul profesiei de psiholog.

Finalități de studii

- Să cunoască bazele teoretice ale psihologiei ca știință în realizarea activității profesionale.
- Să identifice factorii și premisele dezvoltării proceselor reglatorii și să recunoască principalele momente ale devenirii lor.
- Să cunoască mecanismele psihologice de autocunoaștere, reflexie și autoreglare a comportamentului.
- Să identifice și să explice sistemul motivațional al personalității.
- Să caracterizeze și să analizeze emoțiile, procesele emoționale și funcțiile lor cognitive.
- Să cunoască mecanismele psihologice ale actului volitiv și calitățile volitive ale personalității.
- Să diagnosticheze nivelul proceselor reglatorii ale personalității.
- Să delimiteze tipurile de atenție în baza criteriilor de clasificare.
- Să construiască modelul propriilor valori și motivări;
- Să comunice și să relaționeze eficient în activitatea profesională.
- Să identifice problemele de cercetare și să realizeze proiecte de cercetare în domeniul psihologiei proceselor reglatorii.

Precondiții

Studentii au nevoie de abilități de analiză, abstractizare, sinteză și generalizare a datelor și informațiilor științifice. Le vor fi solicitate cunoștințele din domeniul *Introducerii în psihologie, Proceselor cognitive*. Lectura fiecărui modul și realizarea conștientă a lucrărilor de evaluare garantează nivele înalte de înțelegere a conținutului tematic și totodată sporesc șansele promovării cu succes a acestei discipline.

Conținutul unităților de curs

- Tema 1. Motivația—condiție a activității umane.**
- Tema 2. Teorii ale motivației**
- Tema 3. Afectivitatea. Structura sferei afective.**
- Tema 4. Emoțiile și importanța lor în viața socială.**
- Tema 5. Inteligența emoțională. Dezvoltarea afectivității.**
- Tema 6. Bunăstarea emoțională. Reglarea emoțională.**
- Tema 7. Voința și calitățile ei.**
- Tema 8. Structura și fazele actului voluntar. Dezvoltarea voinței.**
- Tema 9. Atenția – condiție facilitatoare în cunoaștere și acțiune.**
- Tema 10. Formele și însușirile atenției.**

Metode și tehnici de predare și învățare

În procesul de predare și învățare a cunoștințelor din cadrul disciplinei se utilizează așa metode precum. Prelegerea; prelegerea interactivă; Expunerea cu oponent; Conversația euristică; Dezbateră; Clarificarea conceptuală Activități de grup, Studiul de caz.

Prelegerile sunt axate pe utilizarea de suport power-point și pe acces la resurse multimedia. În predarea și însușirea acestei discipline, sunt utilizate: tehnologii educaționale multimedia: prelegeri interactive (prezentări) folosind MS Power Point;

tehnologii de învățare contextuală: lucrul cu materiale text; tehnologii de dialog: organizarea discuțiilor de grup, utilizarea „brainstorming-ului”.

Strategii de evaluare

Se va utiliza evaluarea cumulativă și continuă privind cunoștințele dobândite, formarea capacităților de operare cu datele și indicatorii dezvoltării umane, aprecierea atitudinii și interesului privind psihologia proceselor reglatorii, participarea la cursuri și seminarii, elaborarea de materiale pentru portofoliul individual.

Evaluarea curentă se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă: 1) lucrare practică; 2) test de cunoștințe, evaluarea portofoliului, participarea la discuții în timpul orelor.

Evaluarea finală se va face în formă de examen. Se va aplica un test ce conține itemi orientați spre prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu asupra tematicii psihologiei proceselor reglatorii. Nota finală se constituie din următoarele componente: 40% – nota de la examenul final; 60% – nota medie de la evaluările scrise și orale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Boitor, C. Psihologia. Idei fundamentale. București: Litera. 2020.
2. Golu, F. Psihologia dezvoltării umane. București: Universitară. 2010.
3. Golu, M. Fundamentele psihologiei, vol.1 – 2. București: Fundației România de Mâine. 2005.
4. Golu, M. Bazele psihologiei generale. București: Universitară. 2002.
5. Golu, M., Dicu, A. Introducere în psihologie. București: Paideia. 2005.
6. Sillamy, N. Dicționar de psihologie Larousse. București: Univers Enciclopedic. 2009.
7. Zlate, M. Fundamentele psihologiei. Ediția a IV-a, Iași: Polirom. 2009.
8. Zlate, M. Fundamentele psihologiei. București: Editura Pro Humanitate, 2000, 300 p.
9. Zlate M. Introducere în psihologie. Ediția a III-a, Iași: Polirom. 2015.
10. Vrasti, R. Reglarea emoțională și importanța ei clinică. București: Editura ALL, 2015.

Opțională:

1. Andre Ch.; Lelord F. Cum să te iubești pe tine pentru a te înțelege mai bine cu ceilalți. București: Trei. 2011.
2. Antony, M. 10 soluții simple împotriva timidității. Cum să învingem timiditatea, anxietatea socială și teama de a vorbi în public. București: ALL. 2016.
3. Bauer, B. Nu te-ai născut să suferi: cum să depășești frica, neîncrederea și depresia și cum să te iubești pe tine însuși, ca să atingi din nou fericirea, încrederea și pacea interioară. București: Didactica Publishing House, 2018.
4. Botton, A. Statut și anxietate. București: Vellant. 2019.
5. Bourne, E. Anxietatea și fobia. București: ALL. 2019.
6. Boyes, A. Cum să scapi de anxietatea. Strategii simple și eficiente pentru a viață mai bună. București: Litera. 2017.
7. Crumpei, I. Stresul traumatic secundar. Iași: Institutul European, 2014.
8. Gallo, L. Emoțiile negative. Cum să ne eliberăm de frică, anxietate, tristețe, furie, agresivitate, rușine. București: Niculescu. 2015.
9. Diederichs, G. 100 de activități pentru înțelegerea emoțiilor copilului tău. București: Didactica Publishing House. 2017.
10. Keating, D. Născut anxios. Scapă de impactul dificultăților din primii ani de viață. București: Curtea Veche. 2019.
11. Hendriksen, E. Cum să fii tu însuși. Liniștește-ți criticul interior și depășește anxietatea socială. București: TREI. 2019.
12. Pânișoară G., Pânișoară I.-O. Motivarea eficientă. Ghid practic. Iași: Polirom, 2010.

13. Sartre, Jean-Paul. Psihologia emoției. București: IRI, 2010.
14. Simon, R. Stres și anxietate. Diagnoza și terapia unificării prin tehnica Fractalilor. București: SPER. 2018.
15. Zlate, M. Psihologia mecanismelor cognitive, Iași: Editura Polirom, 1999.
16. Vraști, R. Ajută-te singur în caz de anxietate socială (timiditate, jenă, rușine). București: ALL. 2015.
17. Бреслав Г.М. Психология эмоций. М.: Смысл, 2003.
18. Вилюнас В.К. Психология развития мотивации. СПб.: Речь, 2006.
19. Дормашев Ю.Б., Романов В.Я. Психология внимания, - М.: Просвещение, 2005.
20. Лукацкий М.А. Остренкова М.Е. Психология.- ГЭОТАР -Медиа, 2010.
21. Изард К. Психология эмоций. СПб.: Питер, 1999.
22. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. СПб.: Питер, 2000.
23. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. СПб.: Питер, 2001.
24. Ильин Е.П. Психофизиология состояний человека. СПб.: Питер, 2005.
25. Романов В.С., Петухов Б.М. Психология внимания, - М.: Просвещение, 2006.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Cultura informației și tehnologii informaționale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Științe ale Educației și Informatică Catedra Informatică și Matematică
Titular de curs	Burlacu Natalia, doct., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Pricop Victor, Chiriac Tatiana, Bostan Marina, Grosu Olga, Timuș Olga, Trifan Veronica, E. Scherlet, A. Negură, S. Burlacu, I. Ciornaia
e-mail	

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
G.01.O.005	4	I	I	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul “Cultura informațională și tehnologii informaționale” contribuie la formarea competențelor cognitive și de aplicare privind utilizarea produselor software specializate (editoare de texte, calcul tabelar, prezentări electronice interactive, aplicații de navigare Internet) în prezentarea și gestionarea informației prin documente, tabele de calcul, grafice, prezentări electronice în procesul de proiectare și realizare a activităților de predare-învățare-evaluare. Modulul este orientat spre: însușirea cunoștințelor și deprinderilor în utilizarea și integrarea informațiilor; formarea deprinderilor de selectare, utilizare și evaluare a surselor de informare și documentare; implementarea deprinderilor de muncă intelectuală (elaborare referințelor; tehnici de lectură etc.).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Competențe cognitive: de operare, de aplicare și procesare a informației, având la bază produse program specializate în editarea informației electronice.
- Competențe de învățare: de formare a competențelor de bază, fundamentale, privind activitatea de procesare a informației cu ajutorul aplicațiilor software specializate și aplicarea acestora în crearea de documente electronice în diferit format.
- Competențe de aplicare: de a utiliza aplicații generice relevante în proiectarea, crearea și editarea de documente electronice în diferit format.
- Competențe de comunicare: în limba maternă într-o manieră clară, oral și în scris, utilizând tehnologiile informației și de comunicații în diverse contexte socio-culturale și profesionale; competențe de comunicare într-o limbă străină (citirea textelor de specialitate, utilizarea corectă a meniurilor din programele aplicative).
- Competențe sociale: de a coopera/colabora în cadrul grupului studentesc, de a aduce contribuții personale la un proiect de grup, de a manifesta interes pentru obținerea de informații pentru a ști mai multe.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- Să explice conceptele de bază cu referire la produsele software specializate în crearea documentelor electronice în diferit format (editoare de texte, tabele de calcul, prezentări electronice).
- Să elaboreze documente digitale cu un program de editare text și să aplice operațiile de bază și modalități avansate necesare prelucrării unui document în format textual.
- Să aplice facilitățile unui program de calcul tabelar în crearea tabelor, în efectuarea calculelor simple sau mai complicate în funcție de cerințele problemei de rezolvat.
- Să aplice în mod profesional tehnicile de prezentare și să utilizeze posibilitățile multimedia puse la dispoziție de un program pentru realizarea prezentărilor.
- Să demonstreze capacități de căutare și selectare a informațiilor relevante cu ajutorul motoarelor de căutare ale Internetului.
- Să utilizeze facilitățile poștei electronice sau pentru a transmite rapid informații în formă digitală.
- Să utilizeze diverse surse de informare.

- Să cunoască etapele de elaborare a unui studiu individual științific și didactic.
- Să demonstreze capacități de utilizare a bazelor de date, portalurilor informaționale, arhivelor etc.

Precondiții

- Cunoștințe de bază despre arhitectura calculatoarelor și componentele unui sistem de calcul. Cunoștințe de bază despre gestionarea unui sistem de calcul și despre sisteme de operare. Noțiuni elementare de cultura informației, forme de existență și acces la informație. Cunoștințe și abilități de informare.

Unitățile de curs

- Tema 1. Noțiuni generale despre utilizarea tehnologiilor informaționale în instruire.
- Tema 2. Posibilitățile de bază ale editorului de text MS Word.
- Tema 3. Introducere în facilitățile programului de calcul tabelar MS Excel.
- Tema 4. Posibilitățile multimedia ale programului MS PowerPoint.
- Tema 5. Programele arhivatoare și instrumentele rețelei Internet.
- Tema 6. Cultura informației și componentele ei de bază.
- Tema 7. Identificarea bibliografică a documentelor.
- Tema 8. Resurse electronice. Internet. Baze de date.
- Tema 9. Aspecte informativ-bibliografice ale studiului științific.

Metode și tehnici de predare și învățare

- Prelegeri interactive,
- lucrări de laborator,
- portofolii electronice.

Strategii de evaluare

Evaluările curente se bazează pe teste, rezultatele lucrărilor de laborator, prezentări electronice.
Lucrarea finală de examen constă în crearea unor documente de tip document, tabel electronic și prezentare electronică pe o temă specifică domeniului de specialitate, care să satisfacă anumite criterii.
Nota finală constă din componentele: 40% - lucrarea finală de examen, 50% - teste sumative, 10% - portofoliu compus din lucrări de laborator.

Bibliografie

Obligatorie:

1. S.Johnson. Microsoft Office 2003. București: Teora, 2004..
2. Peter Norton, John Goodman – “Totul despre calculatoare personale”, Editura Teora, București, 2001.
3. I.Bolun, I.Covalenco. Bazele informaticii aplicate, ediția a II-a. Chișinău: Editura ASEM, 2001, 2003.
4. S.Sagman. Microsoft Office XP pentru Windows. București: Corint, 2003.
5. <http://www.vanar.md/index.php?option=comcontent&task=view&id=69&Itemid=116&lang=romanian>

Opțională:

1. F.Paladi, *Informatics: course notes* (available in pdf-format: <http://www.adobe.com>), ULIM, Chișinău, 2004, 52 p.
2. A.Tanenbaum, *Modern Operating Systems*, 2nd Edition, 2000.
3. V.Tsapcova, *Teaching aids for the beginner in informatics*, ASEM, Chișinău, 2001.
4. J.Boyce, *Microsoft Office 2003 pentru începători*, ALL, 2004.
5. S.Sagman, *Microsoft Office XP pentru Windows. Ghid de învățare rapid prin imagini*, Corint, 2003.
6. I. Bolun, I. Covalenco, *Bazele informaticii aplicate*, Chișinău, 2001.
7. Э.Таненбаум, *Современные операционные системы*, Питер, 2005.
8. Lege privind accesul la informație. Nr. 982-XIV din 11 mai 2000. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova, 28 iulie, 200, p. 11-17.
9. Legea Republicii Moldova cu privire la biblioteci: (Aprob. Prin Legea Nr. 286-XIII din 16.11.1994 a Parlamentului Republicii Moldova): [Republ.cu completări și modificări]. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, p. 5-10.
10. Bazele culturii informaționale: curs universitar. Bălți., 2007. 160 p.
11. Lau, Jesus. Linii directoare privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți. Ch.: Gunivas, 2010. 64 p.
12. Q Series OPAC : Ghidul utilizatorului / elab. A. Negură. Ch., 2007.

13. Utilizarea catalogului Web OPAC on-line: Ghidul utilizatorului / elab. A. Negură. Ch., 2007.
14. Regneală, M. Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării. București: Fabr, 2001, Vol. 1. 409 p.; Vol.2. 415 p.
15. Reguli de alcătuire a referințelor bibliografice. Coordonator Iulia Tătărescu. În: Buletinul ABRM, 2006, nr. 1(3), p. 11-15.; www.abrm.md.
16. Repanovici, Angela. Ghid de Cultura Informației. București, 2012.
17. Stoica, Ion. Informație și cultură: sinteze, reflecții, atitudini. București, 1997.

Resurse WEB:

18. Chante, Alain, Lavergne de, Chaterine. Expresia „cultura informației: relevanță și probleme. In: *Biblio Polis* (ed. spec. „Cultura informației). 2010, nr.5, pp.10-19
19. Formarea pentru cultura informațională a studenților: reflecții pe marginea unui sondaj / Maria Vatamanu, Alla Iarovaia, Svetlana Studzinski, Elena Pancratov, Stela Pascal. În: *Buletin ABRM*, 2009.- Nr.1(9), pp. 73-77.
20. Popescu, C. Fluxul informațional în activitatea de cercetare. București: Univers Enciclopedic Gold, 2012, 183 p.
21. Țurcan, Nelly. Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație. Ch.: CEP USM, 2012, 324 p.
22. <http://www.cs.bris.ac.uk/Teaching/Resources/>
23. <http://bermuda.stanford.edu/resources/>
24. <http://www.ceismc.gatech.edu/busyt/>
25. <http://www.informatics.ed.ac.uk/teaching/classes/cp1h/>
26. <http://www.tomshardware.com/mainboard/>
27. <http://www.wfu.edu/~matthews/misc/graphics/formats/formats.html>
28. <http://www.microsoft.com/windows/ie/>
29. <http://www.unibuc.ro/eBooks/informatica/info/INDEX.htm>
30. <http://www.unibuc.ro/eBooks/informatica/Birotica/index.htm>
31. <http://www.unibuc.ro/eBooks/informatica/Seiso/index.htm>
32. <http://news.dcn-asu.ru/BOOKS/nettrouble/ewtoc.html>
33. <http://www.cheap-computers-guide.com/computer-motherboards-guide.html>
34. http://www.acme.com/build_a_pc/
35. <http://www.buildyourowncomputer.net/learntobuild.html>

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Probleme filozofice ale psihologiei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie Catedra Istorie și Geografie
Titular de curs	Valentin Cușcă, dr. în filosofie, conf.
Cadre didactice implicate	
e-mail	valentin.cusca@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.01.O.006	3	I	I	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Psihologia ca știință a apărut în cadrul cercetărilor filozofice ale geniului Antichității Aristotel. În remarcabila lucrare *Despre suflet/ De anima* el a dezvăluit natura sufletului uman în toate componentele sale – *mișcare, creștere, senzație/simțuri, cunoaștere, cuget, gândire, rațiune, transformare/schimbare*. Astfel, nucleul cursului constituie geneza și analiza acestor elemente. Este argumentat faptul interdependenței și relației dintre corp și suflet, analizate în context aristotelic, a treptelor cunoașterii adevărului și specificul lor – *senzație, reprezentare, memorie, opinie, cunoaștere/judecată, rațiune*. Aceste elemente constituie fundamentul teoriei cunoașterii/gnoseologiei inclusiv în viziune modernă. Viziunea aristotelică este completată cu remarcabila contribuție a lui Jhon Locke în teoria cunoașterii și cu unele elemente din studiul teoriei intuiției și hermeneuticii.

Finalizăm curricula cursului cu unele aplicații logico-filozofice și psihologice în procesul educațional modern prin prisma asimilării valorilor educative.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de înțelegere:

- să asimileze și să însușească în primul rând concepția filozofico-psihologică a lui Aristotel pe baza lucrării *Despre suflet*. Să/și formeze o imagine despre evoluția ulterioară a concepției prin contribuțiile lui J. Locke, H. Bergson, F. Schleiermacher ș.a.
- să analizeze elementele psihologiei și funcțiile lor senzitive și cognitive;
- să conștientizeze corelația psihologie-filozofie și funcționarea ei în procesul cognitiv și comportamental.

La nivel de aplicare:

- să pună fundamentul studiilor anterioare a curentelor și metodelor psihologice;
- să aplice cunoștințele în însușirea tehnicilor moderne de învățare;
- să poată conștientiza schimbările prospective în domeniu.

La nivel de integrare:

- să elaboreze strategii de cercetare filozofico-psihologice;
- să utilizeze cunoștințele acumulate în elaborarea proiectelor didactice și de cercetare;
- să determine aplicarea cunoștințelor în elaborarea și implementarea politicilor educaționale în RM.

Finalități de studii realizate la finele cursului

La finele acestui curs se estimează că studenții vor fi capabili să facă o analiză sistemică a conceptelor de psihologie în context filozofic urmărind geneza și esența lor. Este importantă formarea cunoștințelor și abilităților

de învățare a cursurilor ulterioare de psihologie pe baza noțiunilor fundamentale ce țin de manifestările senzoriale și cognitive ale sufletului uman legate de afectivitate, cunoaștere și voință. Elementele din studiul Intuiției și Hermeneuticii (cercetarea psihologică) le va permite o extindere a cercetării și aprofundării aplicării lor în practica didactică. Vor aprecia la justa valoare elementele euristice problematice și controversate ce țin de natura și manifestarea vitală a sufletului și spiritului uman în condițiile tot mai variate ale realității contemporane.

Precondiții

Programa cursului se axează și valorifică cunoștințele precedente ale studenților în materie de biologie, fiziologie și alte științe ale naturii (fizica, chimia etc.) și sociale (istorie și civilizație națională și universală).

Unități de curs

1. Geneza psihologiei și relația dialectică dintre psihologie și filozofie în context epistemologic în viziunea lui Aristotel. Metoda și dificultățile ei. Considerațiuni generale
2. Doctrinile înaintașilor lui Aristotel despre suflet și critica lor
3. Definiția și argumentarea sufletului pe bază de analiză psihofizică
4. Obiectele simțurilor și particularitățile lor. Relația dintre organe și modul lor de funcționare (văz, auz, miros, gust și pipăit/tactil).
5. Simțul comun. Perceperea, reprezentarea și discernământul. Intelectul și simțirea.
6. Intelectul. Funcțiile intelectului.
7. Geneza cunoașterii în viziunea lui J. Locke.
8. Bazele filosofice și psihologice ale intuiției.
9. Elemente de hermeneutică. Interpretarea psihologică.
10. Aplicații logico-filosofice și psihologice în procesul educativ prin prisma valorilor.

Metode și tehnici de predare și învățare

Va fi utilizată metoda bazată pe abordarea învățării centrate pe student, aplicate metode predare/prelegeri convenționale cât și tehnici de învățare individualizată, autoinstruire prin sarcini de învățare în grup, discuții în auditoriu, studii de caz.

Strategii de evaluare

Va fi aplicată evaluarea formativă, sumativă și finală (oral și scris)

Bibliografie

Obligatorie:

1. Aristotel, *Despre suflet*, Ed. Științifică, București, 1969.
2. D. Locke, *Опыт о человеческом разумении*, Том I, Изд. Мысль, Москва, 1985.
3. H. Bergson, *Introducere în metafizică*, Institutul European, 1998.
4. F. D. E. Scheiermacher, *Hermeneutica*, partea II, Polirom, 2001.
5. Călin M., *Filosofia educației*, Ed. Aramis, București, 2001.
6. C. Glosan, *Psihologie evoluționistă, modele teoretice și cercetări actuale*, Ed. Universală, 2016.

Opțională:

1. Aristotel, *Etica Nicomachică*, Ed. Academică, București, 1998.
2. Platon, *Republica*, Ed. Academică, București, 1959.
3. Adrian Majuru, *Mica introducere în antropologie*, www.antropologie.ro 2010/12

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Training de comunicare și dezvoltare personală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.01.A.007	4	1	1	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Trainingul de comunicare și dezvoltare personală contribuie la facilitarea adaptării studenților din anul I la noua formă de organizare a studiilor, contribuind la o mai bună intercunoaștere în cadrul grupului academic, formarea coeziunii grupului, cât și la declanșarea proceselor de conștientizare și dezvoltare a abilităților personale și sociale pentru a valorifica resursele personale, a realiza aspirațiile personale și a îmbunătăți calitatea propriei vieți. Cursul are un caracter evident aplicativ, necesar pentru formarea personală și profesională a viitorului psiholog.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- enumerarea și descrierea componentelor dezvoltării personale
- analiza propriului comportament și comportamentului altor persoane
- explorarea resurselor personale proprii
- comunicarea eficientă cu membrii grupului pentru rezolvarea sarcinilor
- identificarea factorilor ce influențează perceperea informației și luarea deciziilor
- evaluarea calității vieții pe fiecare dimensiune a acesteia
- formularea de scopuri pentru dezvoltarea personală
- utilizarea formulărilor la persoana întâi pentru a exprima emoțiile

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor putea:

- defini conceptul de dezvoltare personală
- explica determinantele comportamentelor umane
- stabili relații interpersonale adecvate, constructive
- valorifica propriile calități și resurse personale

Precondiții

Este necesar ca studenții să posede abilități de a analiza și sintetiza un conținut teoretic, de a reflecta și a deduce concluzii.

Unități de curs

- Tema 1. Cunoașterea. Trainingul ca formă de lucru în grup. Regulile de grup.
- Tema 2. Dezvoltarea personală: definiții, factori, componente
- Tema 3. Intercunoaștere și interacțiune în grup
- Tema 4. Explorarea sinelui și a resurselor personale
- Tema 5. Comunicarea eficientă: esență, condiții
- Tema 6. Rolul reprezentărilor în comunicare

- Tema 7. Bariere și filtre în perceperea informațiilor
Tema 8. Stereotipurile: influența lor asupra personalității
Tema 9. Tradițiile și sănătatea
Tema 10. Valorile și calitatea vieții
Tema 11. Comportamentul pasiv, agresiv, asertiv
Tema 12. Exprimarea emoțiilor și gestionarea lor. Stresul
Tema 13. Exprimările la persoana întâi
Tema 14. Totalurile trainingului: realizări, achiziții, scopuri pentru viitor.

Metode și tehnici de predare și învățare

Expunere, discuții, exersare, problematizare, studii de caz, joc de rol

Strategii de evaluare

În cadrul evaluării curente vor fi apreciate răspunsurile la curs și produsele activității individuale (eseu, referat).

În cadrul evaluării finale va fi apreciat portofoliul realizat de către studenți pe durata cursului.

Bibliografie

Obligatorie:

1. BOROS, S. et al. *Consiliere și orientare: ghid de educație pentru carieră*. Ediția a doua revizuită. Cluj-Napoca: Editura ASCR, 2010
2. DE PERETTI, A. *Tehnici de comunicare*. Iași: Polirom, 2001
3. LEȘCO, G., CHIREV, L. et al. *Promovarea sănătății și dezvoltării adolescenților. Ghid pentru persoanele resursă din comunitate*. Ediția a doua revizuită. Chișinău, 2020
4. SCHIRALDI, G.R. *Manualul stimei de sine*. București: Curtea Veche Publishing, 2017
5. ЕМЕЛЬЯНОВА, Е.В. *Психологические проблемы современных подростков и их решение в тренинге*. Москва: Генезис, 2015

Opțională:

1. CLEGG, B. *Dezvoltarea personală: curs rapid*. Iași: Polirom, 2003
2. *Educație pentru dezvoltare. Ghidul animatorului*. Coord. MOLDOVANU, I. Chișinău, 2001
3. ЗАХАРОВ, В.П., ХРЯЩЕВА, Н.Ю. *Социально-психологический тренинг*. Л., 1990
4. ПРУТЧЕНКОВ, А.С. *Тренинг личностного роста*. М.: Творческая педагогика, 1993

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Cercetologie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Racu Igor, dr. habilitat în psihologie, prof. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	iracu64@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.02.O.010	4	I	II	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul dat este preconizat în vederea inițierii studenților în organizarea, demararea și realizarea investigațiilor teoretico-experimentale în domeniul științei psihologice. Ca și curs cu aplicație teoretică el va ghida studenții în realizarea tezelor de an, tezelor de licență, tezelor de master. Cursul dat în corelație cu alte discipline din programul de studii – psihodiagnoza și statistica psihologică, analiza statistică computerizată v-a asigura pregătirea teoretică și practică a studenților pentru realizarea unor cercetări experimentale în diferite domenii ale științei psihologice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Cognitive:** să cunoască procesul, etapele de inițiere, organizare și realizare a cercetării teoretico experimentale în știința psihologică; .
- **de aplicare:** să cunoască și să aplice diferite metode în cadrul cercetărilor psihologice;
- **de integrare:** formarea conceptului general de activitate de cercetare științifică, inclusiv cu alte discipline din planul de studii, precum ar fi: psihologia dezvoltării, psihologia generală etc.
- **de învățare:** autoevaluarea performanțelor personale de cunoaștere, etc.

Finalități de studii

Să cunoască etapele de bază în desfășurarea unei cercetări științifice;
Să fie capabil să formuleze o problemă pentru cercetarea științifică;
Să cunoască specificul aplicării diferitelor metode în cercetarea științifică în psihologie;
Să fie capabil să prezinte corect în cadrul unei lucrări științifice scopul, ipoteza, rezultatele empirice, bibliografia etc.

Precondiții

Studierea și însușirea acestui curs presupune ca studenții să cunoască conținutul cursurilor introduse în psihologie, psihologia generală etc.

Conținutul unităților de curs

1. Introducere în cercetarea științifică
2. Etapele cercetării psihologice.
3. Cerințe pentru documentare, analiza bibliografică
4. Ipoteza în cercetarea psihologică
5. Metodele de cercetare în psihologie
6. Observarea și experimentul psihologic
7. Evaluarea și măsurarea în psihologie. Organizarea și prezentarea inițială a datelor

Strategii de evaluare

Evaluarea presupune 2 testări, referate, răspunsul la seminare, realizarea sarcinilor individuale etc. .
60% - activitățile de învățare și abilitățile formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, eseuri, referate, portofolii, răspunsuri la seminarii, etc.
40 % - răspunsul studenților la examene.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albu, M. Metode și instrumente de evaluare în psihologie. Cluj-Napoca, 2000.
2. Havârneanu, C. Metodologia cercetării în științele sociale. Iași, 200.
3. Enăchescu, C. Tratat de teoria cercetării științifice. Iași, 2005.
4. Racu, I. Psihodiagnoza. Teste psihologice. Chișinău, 2014.
5. Racu, I. Psihodiagnoza. Statistica psihologică. Chișinău, 2017.
6. Rad, I. Cum se scrie un text științific. Iași, 2008.

Opțională:

1. Avramescu, A., Cândea, V. Introducere în documentarea științifică. București, 1960.
2. Comes, C., Popescu-Spineni S. Metodologia cercetării științifice. București, 2005.
3. David, D. Metodologia cercetării clinice – fundamente. Iași, 2006.
4. Dincă, M. Metode de cercetare în psihologie. București, 2003.
5. Radu, I. Metodologie psihologică și analiza datelor. Cluj-Napoca: Sincron, 1993.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I – Licență
Denumirea cursului	Psihologia proceselor cognitive 2
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Chitoroga Lucia, doctor în psihologie, lector
Cadre didactice implicate	
e-mail	chitoroga.lucia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.01.O.003	4	I	II	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Psihologia proceselor cognitive 1 și 2 prezintă două categorii de mecanisme psihice informațional-operaționale: mecanismele psihice informațional-operaționale de prelucrare primară a informațiilor, precum senzațiile, percepțiile și reprezentările; și mecanismele psihice informațional-operaționale de prelucrare secundară a informațiilor precum memoria, limbajul, gândirea, imaginația. O atare departajare are ca rațiune faptul că operarea cu informațiile se realizează la niveluri, cu mijloace și finalități diferite.

Scopul prezentului curs este de a realiza o viziune de ansamblu asupra mecanismelor cognitive; de a realiza delimitările conceptuale, de a prezenta proprietățile, legitățile de manifestare cât și modelele explicative ale mecanismelor cognitive.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Utilizarea sistemului conceptual specific psihologiei proceselor cognitive și explicarea trăsăturile psihologice esențiale ale gândirii, limbajului, imaginației;
2. Definirea și caracterizarea gândirii ca proces psihic cognitiv de prelucrare logică, rațională a informațiilor; Cunoașterea specificului psihologic al gândirii. Cunoașterea și înțelegerea proprietăților, operațiilor fundamentale, a formelor și tipurilor gândirii.
3. Definirea și caracterizarea limbajului ca proces psihic cognitiv rațional; Înțelegerea și cunoașterea mecanismelor neurofiziologice, funcțiilor, caracteristicilor și formelor limbajului. Cunoașterea și identificarea tulburărilor de limbaj și a legilor de dezvoltare a limbajului în ontogeneză.
4. Definirea și caracterizarea psihologică a procesului imaginativ; Cunoașterea funcțiilor, formelor și a procedeelelor imaginației. Cunoașterea, explicarea, utilizarea procedeelelor de stimulare și măsurare a imaginației.
5. Explicarea interdependenței dintre toate procesele cognitive.

Finalități de studii

- Să definească conceptele de bază ale cursului: gândire, limbaj, limbă, imaginație;
- Să utilizeze adecvat termenii specifici cursului pentru a desemna particularitățile psihologice specifice ale gândirii, limbajului și imaginației;
- Să compare mecanismele cognitive studiate în cadrul cursului pentru a surprinde notele distinctive ale fiecăruia dintre ele;
- Să identifice mecanismele fiziologice responsabile de producerea gândirii, limbajului, imaginației.
- Să delimiteze formele caracteristice de manifestare a senzațiilor, percepțiilor, reprezentărilor și a memoriei;
- Să cunoască legitățile fundamentale și modelele explicative pentru funcționarea gândirii, limbajului și imaginației.

Precondiții

Cunoștințe de anatomie și fiziologie, din procese cognitive 1.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Gândirea ca proces psihic cognitiv de prelucrare logică, rațională a informațiilor;

Tema 2. Limbajul ca proces psihic cognitiv de realizare a comunicării, a cunoașterii și a reglării comportamentului.

Tema 3. Imaginația ca mecanism psihic de combinare a informațiilor.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă va fi efectuată prin intermediul testelor docimologice, schemelor, sintezelor.

Evaluarea finală se va face în formă de examen, conținutul căruia îl va constitui testul docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Baddeley A. Memoria umană. București. 1998.
2. Cosmovici A. Psihologia generală. Iași: Polirom, 1996.
3. Doron R., Parot F. Dicționar de psihologie. București: Humanitas, 1999.
4. Hayes N., Orrell S. Introducere în psihologie. București, 1997.
5. Lieury A. Manual de psihologie generală. București, 1996.
6. Malim T. Procese cognitive. București: Editura Tehnica, 1999.
7. Miclea M. Psihologia cognitivă. Iași: Polirom, 2001.
8. Reuchlin M. Psihologia generală. București: Editura Științifică, 1999.
9. Zlate M. Psihologia mecanismelor cognitive, Iași: Polirom, 1999.

Opțională:

1. Piaget J., Psihologia inteligenței. București. 2001
2. Zlate M. Introducere în psihologie. București. 1996.
3. Marcus S. Imaginația. București: E.D.P., 1980.
4. Bergson H. Materie și memorie. Iași: Polirom, 1996.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I – Licență
Denumirea cursului	Psihologia personalității
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Chitoroga Lucia, doctor în psihologie, lector
Cadre didactice implicate	
e-mail	chitoroga.lucia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.02.O.012	6	I	II	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Prezentul curs analizează dimensiuni vaste ale problemei personalității; Deoarece realizează o trecere în revistă a diferitelor concepții despre personalitate este un exercițiu intelectual ce invită studenții la reflecții. Scopul prezentului curs este de a fundamenta gândirea și abilitățile practice ale studenților în cunoașterea personalității și a însușirilor de personalitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Definirea obiectului de studiu și a metodelor de cercetare a psihologiei personalității;
- Delimitarea noțiunilor și a preocupărilor psihologiei personalității și rădăcinilor istorice ale domeniului;
- Utilizarea sistemului conceptual specific psihologiei personalității și explicarea esenței teoriilor personalității;
- Realizarea analizei comparative a teoriilor despre personalitate folosind argumente pro sau contra referitor la o paradigmă sau alta;
- Determinarea interdependenței dintre diferite însușiri/dimensiuni ale personalității.

Finalități de studii

- Vor defini conceptele de bază: personalitate, persoană, individ, individualitate, trăsătură de personalitate, comportament, etc.
- Vor utiliza în mod adecvat termenii de: personalitate, trăsătură de personalitate, temperament, caracter, aptitudine.
- Vor face distincția între elementele structurale ale personalității și manifestările ei comportamentale;
- Vor identifica trăsăturile temperamentale și caracteriale proprii și ale altor persoane pornind de la manifestări comportamentale și expuneri atitudinale;
- Vor determina poziția pe care o ocupă anumite trăsături de temperament sau de caracter în sistemul lor de personalitate;
- Vor realiza profilul de personalitate al unei persoane concrete, utilizând descriptori comportamentali situaționali și specifici.

Precondiții

Cunoștințe de anatomie, fiziologie, filosofie și istoria psihologiei.

Unități de curs

Tema 1. Incursiune în problema personalității. Metodele de cercetare a personalității.

Tema 2. Personalitatea din perspectivă freudistă și neofreudistă: Teoria psihanalitică a lui S.Freud; Teoria analitică a lui C.G.Jung; Teoria individuală a lui A.Adler; Teoria socio-culturală a lui K.Horney; Psihologia Eului - E.Ericson;

Tema 3. Perspectiva behavioristă asupra personalității: Concepția behavioristă a personalității în viziunea lui J.Watson și B.Skinner; Abordarea social-cognitivă a personalității: A.Bandura - învățarea prin observare. J.Rotter – teoria învățării sociale.

Tema 4. Teorii umaniste ale personalității: Teoria lui R.May; Teoria autoactualizării lui C.Rogers; Concepția lui A.Maslow despre ierarhia trebuințelor; Logoterapia lui V.Francl.

Tema 5. Abordarea cognitivă a personalității: Teoria constructelor lui G.Kelly.

Tema 6. Teoria trăsăturii de personalitate: Teoria clasică a trăsăturii - G.Allport; Concepții actuale privind trăsăturile de personalitate - The Big Five, Modelul celor 5 factori.

Tema 7. Temperamentul - latura dinamico-energetică a personalității.

Tema 8. Caracterul - latura relațional-valorică a personalității.

Tema 9. Aptitudinile - latura instrumental-operațională a personalității.

Tema 10. Personalitățile dificile.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă va fi efectuată prin intermediul testelor docimologice, eseurilor și portofoliilor.

Evaluarea finală se va realiza sub forma unui test docimologic.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Allport A. Structura și dezvoltarea personalității. București, 1991.
2. Crețu R.Z. Evaluarea personalității. București: Polirom, 2005.
3. Eysenck H., Eysenck, M. Descifrarea comportamentului uman. București: Teora, 1998.
4. Jung, C.G., Dezvoltarea persoalității. Editura Trei, vol.XVII, 2009.
5. Lelord F., Andre C. Cum să ne comportăm cu personalitățile dificile. București, 1998.
6. Luca M.R. Introducere în psihologia personalității. Brașov: Ed. Universității Transilvania, 2010.
7. Matthews G., Deary I.J., Whiteman M.C. Psihologia personalității, Ed. Polirom, 2005.

Opțională:

1. Adler A. Cunoașterea omului. București, 1991.
2. Birch A. Diferențe interindividuale. București, 1999.
3. Fordham F. Introducere în psihologia lui Jung. București, 2000.
4. Freud S. Interpretarea viselor. București: Editura Maiastra. 1991.
5. Freud S. Psihanaliza și sexualitatea. București: Editura Științifică, 1994.
6. Freud, S. Eseuri de psihanaliză aplicată, Editura Trei, 1994.
7. Hedges P. Personalitate și temperament. București, 1993.
8. Horney K. Autoanaliza. București, 1995.
9. Horney K. Direcții noi în psihanaliză. București, 1995.
10. Iluț P. Sinele și cunoașterea lui. Iași, 2001.
11. Ionescu Ș., Jacquet M.M., Lhote C. Mecanisme de apărare. Iași, 2002.
12. Jung C.G. Puterea sufletului, vol.1-4, București: Anima. (1994),
13. Jung C.G. Tipuri psihologice. București, 1997. Horney K. Conflictele noastre interioare. București, 1995.
14. Oancea Gh. Ereditatea și mediul în formarea personalității. București, 1998.
15. Pavelcu V. Invitație la cunoașterea de sine. București, 1970.

Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Istoria psihologiei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială/Psihologie
Titular de curs	Chitoroga Lucia, doctor în psihologie, lector
Cadre didactice implicate	
e-mail	chitoroga.lucia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul II	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.02.O.013	6	I	II	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Istoria psihologiei ca și materie obligatorie va informa studenții anului 1 despre principalii filosofi și cercetători ce au contribuit la devenirea psihologiei ca știință explicită. Cursul propune o retrospectivă asupra nașterii psihologiei și a dobândirii statutului de știință autonomă.

Istoria psihologiei urmărește evoluția psihologiei de la primele încercări de definire și explicare a psihicului, până la apariția și explicarea paradigmatelor moderne.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Delimitarea obiectului de studiu și a metodelor de cercetare a istoriei psihologiei;
2. Identificarea momentelor decisive și a personalităților marcante în constituirea psihologiei ca știință;
3. Utilizarea sistemului conceptual specific istoriei psihologiei;
4. Explicarea esenței teoriilor antice, renașcentiste, moderne și contemporane cu privire la psihicul uman;
5. Realizarea analizei comparative a teoriilor despre psihicul uman din perspectivă diacronică (la diferite etape ale dezvoltării istorice).

Finalități de studii

- Să cunoască și să utilizeze principalele concepte ale istoriei psihologiei;
- Să cunoască ideile psihologice specifice unei perioade istorice (În Antichitate, în Evul Mediu etc);
- Să cunoască principalele paradigme psihologice din istoria psihologiei, întemeetorii lor, principalii reprezentanți și valoarea lor pentru psihologie;
- Să cunoască ideile centrale ale unei pradihme psihologice;
- Să compare delimitările conceptuale fundamentale ale psihologiei actuale cu cele din trecut;
- Să poată demonstra interdependența dintre știința psihologică contemporană și preocupările timpurii pentru psihologie;
- Să poată argumenta calitatea de știință interdisciplinară a istoriei psihologiei.

Precondiții

- studenții trebuie să cunoască conceptele de istorie, evoluție, epocă, secol, deceniu etc.
- studenții trebuie să dețină deprinderi de muncă intelectuală: capacitatea de analiză și sinteză a informației, de a generaliza, a compara informațiile din sursele bibliografice, de a gestiona eficient timpul pentru activitățile individuale.

Unități de curs

TEMA 1. Obiectul de studiu al istoriei psihologiei. Metodele de cercetare.

TEMA 2. Începuturile psihologiei în Grecia Antică.

TEMA 3. Idei psihologice la medicii antichității.

- TEMA 4. Psihologia în Evul Mediu.
TEMA 5. Psihologia în Epoca Renașterii și a Reformei.
TEMA 6. Iluminismul și psihologia.
TEMA 7. Psihologia secolului XIX. Pozitivismul lui A.Compte.
TEMA 8. Experimentalismul.
TEMA 9. Psihanaliza./Neopsihanaliza.
TEMA 10. Psihologia umanistă
TEMA 11. Behaviorismul /Neobehaviorismul.
TEMA 12. Gestaltismul/Neogestaltismul
TEMA 13. Istoria psihologiei românești și a celei din Republica Moldova .
TEMA 14. Istoria psihologiei exsovietice.

Metode și tehnici de predare și învățare

Expunerea, discuțiile, studiile de caz, lucrul în grup.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă va fi realizată prin intermediul testelor docimologice, eseurilor, referatelor și portofoliilor.
Evaluarea finală se va realiza prin intermediul testului docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Aniței M. Istoria psihologiei. Iași: Polirom, 2017.
2. Helmuth E. L. Istoria psihologiei. Timișoara: Ed. Univ. de Vest din Timișoara, 1999.
3. Mânzat I. Istoria psihologiei universale. București: Psyche, 2003.
4. Nicola Gr. Istoria psihologiei. București: Fundația România de Mâine, 2007.
5. Petroman P. Devenirea psihologiei. Psihologie implicită. Timișoara: Eurobit, 2001.
6. Petroman P. Afirmarea psihologiei. Direcții și orientări în cadrul psihologiei explicite. Timișoara: Eurostampa, 2002.
7. Ștefârța A. Istoria psihologiei. Chișinău: Contrast-Design. 2012.

Opțională:

1. Bagdasar N., Bogdan V., Narly C. Antologie filosofică. Chișinău, 1996.
2. Ralea M., Botez C. Istoria psihologiei. București, 1968.
3. Roșca A. Istoria științelor în România. București, 1976.
4. Zamfirescu V. De la filosofie la psihanaliză și retur. București: Editura Trei, 2014.
5. Ждан А.Н. История психологии. Москва: «Педагогическое общество России», 2003.
6. История зарубежной психологии (тексты). Москва: МГУ, 1986.
7. Марцинковская Г.Д. История психологии. Учебное пособие для студентов вузов. Москва: Изд. центр «Академия», 2001.
8. Марцинковская Г.Д. Ярошевский М.Г., Стовыдающих психологов мира. Воронеж: НПО «Модэк», 1996.
9. Раку Ж.П. Школы психологии. Кишинев, 2006.
10. Самыгин С.И., Столяренко Л.Д. Великие психологи. Исторические силуэты. Ростов-на-Дону, 2000.
11. Хрестоматия по истории психологии. Москва, МГУ, 1980.
12. Ярошевский М.Г. История психологии. Москва, 1985.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Psihologia dezvoltării
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Igor, prof. univ., dr. habil., Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	iracu64@yahoo.com / racu.iulia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
F.02.O.014	6	I	II	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Psihologia dezvoltării este o disciplină fundamentală la ciclul I, din cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială din Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Psihologia dezvoltării familiarizează studenții cu problematica dezvoltării umane și conține ample atât teoretice cât și practice ce vizează cele mai importante și noi idei, cercetări și teorii psihologice din domeniu cu privire la dezvoltarea umană, oferind o viziune de ansamblu și complexă în privința apariției dezvoltării, a legităților, factorilor celor mai importanți pentru explicarea tuturor schimbărilor din comportamentul copiilor și adolescenților, a crizelor generatoare de noi motivații ale dezvoltării și a vârstelor și stadiilor distincte ale dezvoltării cu profiluri psihologice distincte.

Disciplina psihologia dezvoltării cuprinde și problematica ciclurilor vieții umane de la naștere până la adolescență, precum și a specificului lor în timp, a trăsăturilor caracteristice fiecărui stadiu din dezvoltarea umană în complexitatea tuturor modificărilor fizice, cognitive și psihosociale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să caracterizeze strategiile și metodele de cercetare utilizate în psihologia dezvoltării.
- Să poată discuta rezultatele obținute prin diferite metode.
- Să argumenteze rolul pe care îl joacă biologicul și cultura în funcționarea omului de-a lungul vieții.
- Să cunoască diferite teorii privind dezvoltarea umană.
- Să discute pe marginea ideilor fundamentale din abordările teoretice ale dezvoltării umane.
- Să caracterizeze principale etape de dezvoltare.

Finalități de studii

Precizarea sarcinilor și specificul psihologiei dezvoltării în raport cu alte ramuri ale psihologiei sau față de alte domenii științifice. Identificarea și ilustrarea tipurilor de cunoștințe utilizate de psihologii dezvoltării, principalele repere teoretice și metodologice caracteristice autorilor prezenți.

Definirea principalelor arii, niveluri explicative și conceptele cheie ale teoriilor dezvoltării umane.

Compararea teoriilor prezentate.

Prezentarea și exemplificarea principalelor caracteristici ale dezvoltării ontogenetice.

Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în rezolvarea unor exerciții și situații problematice.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie și Psihologia personalității.

Unități de curs

Tema 1. Incursiuni în psihologia dezvoltării

Tema 2. Repere istorice în apariția și evoluția psihologiei dezvoltării

Tema 3. Strategiile și metodele de investigare în psihologia dezvoltării

Tema 4. Premisele, condițiile și forțele motrice ale dezvoltării psihice și formării personalității

Tema 5. Teoriile dezvoltării umane

Tema 6. Teoria dezvoltării psihosexuale. Sigmund Freud

- Tema 7. Teoria socioculturală a dezvoltării. Lev Vîgotski
- Tema 8. Teoria dezvoltării cognitive. Jean Piaget
- Tema 9. Teoria dezvoltării judecății morale. Lawrence Kohlberg
- Tema 10. Etapele dezvoltării cognitive. Jerome Bruner
- Tema 11. Teoria dezvoltării persoanei. Henri Wallon. Rene Zazzo
- Tema 12. Ciclurile vieții umane. Charlotte Buhler
- Tema 13. Teoria dezvoltării psihosociale. Erik Erikson
- Tema 14. Teoria formării pe etape a acțiunilor intelectuale. Piotr Galperin
- Tema 15. Pruncia
- Tema 16. Copilăria mică
- Tema 17. Preșcolăritatea
- Tema 18. Mica școlaritate
- Tema 19. Preadolescența
- Tema 20. Adolescența

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. GOLU, F. *Manual de psihologia dezvoltării. O abordare psihodinamică*. Iași: Polirom. 2015. 344 p.
2. HARWOOD, R., MILLER, S., VASTA, R. *Psihologia copilului*. tr. de I. Manole, I. Avădănei, I. Aneci. Iași: Polirom. 2010. 944 p.
3. PAPALIA, E., OLDS, S., FELDMAN, R. *Dezvoltarea umană*. tr. de A. Mindrila-Sonetto. București: TREI. 2010. 832 p.
4. PĂNIȘOARĂ, G. *Psihologia copilului modern*. Iași: Polirom. 2011. 219 p.
5. RACU, I.U. *Psihologia anxietății la copii și adolescenți. Monografie*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2020. 331 p.
6. RACU, I., RACU, I.U. *Psihologia dezvoltării: manual*. Chișinău: CEP USM. 2013. 212 p.
7. RACU, I.U. *Teorii psihologice ale dezvoltării: suport de curs*. Chișinău: Totex-Lux. SRL. 2013. 84 p.
8. АБРАМОВА, Г. *Возрастная психология*. 6-е изд. Москва: Академический Проект. 2006. 702 с.

Opțională:

1. ADAMS, G., BERZONSKY, M. *Psihologia adolescenței*. tr. de D. Nistor, G. Oancea, A. Hrab, M. Andriescu. Iași: Polirom. 2009. 704 p.
2. CREȚU, T. *Psihologia vârstelor*. Iași: Polirom. 2009. 329 p.
3. PĂNIȘOARA, G., SĂLĂVASTRU D., MITROFAN, L. *Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării*. Iași: Polirom. 2016. 308 p.
4. RACU, I.U. *Psihologia anxietății la copii și adolescenți. Monografie*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2020. 363 p.
5. VERZA, E., VERZA, F. *Psihologia copilului*. București: Trei. 2017. 556 p.
6. ВЫГОТСКИЙ, Л. *Собрание сочинении*: В 6-ти т. Т. 4 Детская психология. Под. ред. Д. Эльконина. Москва: Педагогика, 1984. 432 с.
7. КРАЙГ, Г., БОКУН, Д. *Психология развития*. Пер. с англ. Т. Прохоренко. 9-е изд. Санкт-Петербург: Питер. 2005. 940 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Psihologia socială și a muncii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Perjan Carolina, conf.univ., dr., Losii Elena, conf.univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	perjan.carolina@upsc.md , losii.elena@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.03.O.018	5	II	III	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Psihologia socială și a muncii se încadrează în grupa disciplinelor, care contribuie la formarea complexă a viitorilor psihologi, în sensul oferirii unor noțiuni legate de: particularitățile psihice ale omului ca ființă social-culturală și cauzele comportamentului individual în situații sociale, impactul social asupra comportamentului individual în situații sociale, modul în care contextul social modifică în fapt percepția, memoria, gândirea, viața afectivă, relațiile interpersonale și aportul personal în inițierea unor fapte sociale, cunoașterea factorului uman în procesul muncii.

Cursul de *Psihologia socială și a muncii* este un curs fundamental necesar pregătirii profesionale a viitorilor psihologi. Pe parcursul cursului vor fi achiziționate cunoștințe teoretice care să servească drept bază pentru inițierea unor investigații și aplicații specifice psihologiei sociale și a muncii, formate deprinderi practice de investigare în mediul organizațional, vor fi puse bazele în vederea creării premiselor dezvoltării unor aplicații eficiente, fundamentate științific, pentru oferirea de soluții pertinente în domeniul social și organizațional.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Cunoașterea și definirea obiectului de studiu, a sarcinilor, domeniilor psihologiei sociale și a muncii, relațiile psihologiei sociale și a muncii cu alte discipline, elementelor și proprietăților sistemului O-M-M; direcțiile de activitate a psihologului în sfera socială și a muncii;
- Cunoașterea mecanismelor psihice organizatoare ale comportamentelor de muncă în diverse forme concrete de manifestare, precum și impactul diferiților factori asupra acestor mecanisme;
- Identificarea cauzelor incidentelor și accidentelor de muncă, stabilirea metodelor de studiere și prevenire a lor; sa cunoască particularitățile ambianței tehnice, fizice și psihosociale a muncii,
- Identificare factorilor ce ridică nivelul de adaptabilitate a omului în muncă, a cauzelor psihologice a comportamentelor dezadaptative; metodele și mijloacele de prevenire și combatere a dezadaptării la diverse posturi de muncă; Studierea motivației muncii, climatului psihologic în echipele de muncă;
- Formarea unor deprinderi practice de investigare în mediul social și organizațional;
- Studiul și analiza activității de muncă în plan individual și în plan grupal;
- Elaborarea psihoprofesiogramelor diferitor specialități,
- Stabilirea măsurilor de optimizare a sistemului industrial;
- Elaborarea recomandărilor de natură psihoergonomică în vederea ridicării eficienței muncii;
- Elaborarea conținutului training-ului social-psihologic;
- Dobândirea abilităților de analiză a rezultatelor investigaționale;
- Evidențierea și neutralizarea fenomenelor ce duc la uzura prematură a potențialului uman (zgomot, substanțe chimice, iluminarea rea etc.)
- Utilizarea optimă a resurselor umane care presupune orientarea , selecția și repartizarea profesională bazată pe cunoașterea aprofundată a oamenilor și a specificului profesiunilor

Finalități de studii

- Să cunoască direcțiile de activitate a psihologului în sfera socială și a muncii; mecanismele psihice organizatoare ale comportamentelor de muncă în diverse forme concrete de manifestare, precum și impactul diferiților factori asupra acestor mecanisme;
- Să stabilească legături între scopul, obiective și finalități în cadrul relațiilor interpersonale și comunicare;
- Să selecteze instrumentele psihodiagnostice în funcție de problema social-psihologică;
- Să identifice cauzele incidentelor și accidentelor de munca, să stabilească metodele de studiere și prevenire a lor; să cunoască particularitățile ambianței tehnice, fizice și psihosociale a muncii,
- Să posede unele deprinderi practice de investigare în mediul organizațional, de analiză a activității de muncă în plan individual și în plan grupal, de studiere a profesiunilor și alcătuirea fișei de post;
- Să elaboreze psihoprofesiogramelor diferitor specialități și să selecteze metodelor și criteriile de selecție profesională, să elaboreze strategia de selecție profesională la diferite posturi;
- Să stabilească măsurile de optimizare a sistemului industrial și să elaboreze recomandări de natură psihoergonomică în vederea ridicării eficienței muncii;
- Să evalueze eficiența mecanismelor interne și externe de reglare a comportamentului psihosocial.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie, Psihologia personalității, Psihologia dezvoltării.

Unități de curs

- Tema 1. Istoricul constituirii psihologiei sociale ca știință
- Tema 2. Obiectul de studii al psihologiei sociale.
- Tema 3. Imaginea de sine și percepția socială
- Tema 4. Montajul social și atitudinile
- Tema 5. Grupul ca formațiune psihosociologică.
- Tema 6. Fenomenul atribuirii.
- Tema 7. Metodologia și metodele cercetării social-psihologice.
- Tema 8. Conceptul de comunicare. Comunicarea în sistemul de relații sociale și interpersonale.
- Tema 9. Reprezentările sociale.
- Tema 10. Problema personalității în psihologia socială
- Tema 11. Introducere în psihologia muncii. Noțiuni generale despre psihologia muncii
- Tema 12. Sistemul industrial și activitatea omului. Munca în contextul om-mașină-mediu
- Tema 13. Metode și tehnici de studiu ale activității de muncă
- Tema 14. Munca în producția discontinuă și în procesele continue
- Tema 15. Analiza cognitivă a activității operatorului uman
- Tema 16. Disfuncții ale sistemelor și cauzalitatea lor. Evaluarea și eficiența activității în cadrul sistemului O-M-M
- Tema 17. Inadaptarea și disfuncționalitatea profesională. Forme și efecte ale inadapării. Cauzele manifestărilor de dezadaptare
- Tema 18. Optimizarea sistemului industrial. Orientarea și selecția profesională. Pregătirea profesională
- Tema 19. Motivația pentru muncă
- Tema 20. Comunicarea organizațională. Ambianța tehnică, fizică și psihosocială a muncii

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbaterea, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, comunicărilor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore și evaluarea lucrului individual

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Avram E., Cooper C. Psihologie organizațional – managerială. Tendințe actuale. Iași: Polirom, 2008 Bogathy Z. Manual de psihologia muncii și organizațională. Iași: Polirom, 2004
2. Bogathy Z. Manual de tehnici și metode în psihologia muncii și organizațională. Iași: Polirom, 2007
3. Chraif M. Tratat de psihologia muncii. București, Ed. Trei, 2013
4. Tabachiu A. Psihologie ocupațională. București, Ed.U.P.B.,2003
5. Tabachiu A. Psihologia muncii. București, Ed.U.P.B., 2000
6. Ticu C. Evaluarea psihologică a personalului. Iași, Polirom, 2004
7. Popa M. Introducere în psihologia muncii. Iași, Polirom, 2008
8. Psihologia socială. Crestomație. Sub red. Adrian Neculau, Iași., 1998
9. Neculau A. Manual de psihologie socială. Iași, 2003.

Opțională:

1. Curelaru, M. Metode și tehnici de cercetare în psihologia socială. Iași, 2003
2. Pitariu H. Proiectarea fișelor de post, evaluarea muncii și aprecierea personalului. IREXON, 2003
3. Pitariu H. Ergonomie cognitivă: Teorii, Modele, Aplicații. Matrix, 2004
4. Perjan C. Aspecte socio-psihologice de influență a modei asupra psihologiei maselor . Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului: Vol. I. - Ch., 2010. – P. 17-21
5. Zamfir C. Dimensiuni ale sărăciei, Editura Expert, București, 1995
6. Zamfi, E . Sărăcia - o abordare psihosociologică, în Neculau, A. (1996), coord., Psihologie socială. Aspecte contemporane, Iași, Polirom,
7. Zani B., Palmolari A. Manual de psihologia comunității. Iași, 2003
8. Андреева Г. Социальная психология. М., 2000.
9. Клецина И. С. Практикум по социальной психологии. Москва, 2008
10. Кокурина И. Методика изучения трудовой мотивации. А. 1990
11. Грачев Н. Психология инженерного труда. М. 1998 .

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia influenței și publicității
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Sanduleac Sergiu, dr. în psihologie, conf. univ., Losii Elena, conf.univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	sanduleac.sergiu@upsc.md , losii.elena@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.03.O.018	5	II	III	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Disciplina <i>Psihologia influenței și publicității</i> este axată pe studierea metodelor clasice și moderne de influență. Cursul dat tratează problematica influenței și publicității prin perspectiva celor mai noi teorii științifice, constituindu-se drept un ghid teoretic și practic pentru cei care inițiază, realizează și receptează mesaje comunicaționale. Afirmările științifice sunt argumentate și ilustrate cu reclame ale unor firme străine și românești care activează în Moldova pentru a evidenția modul de realizare competent, penetrant și eficient al mesajului publicitar. Pentru a înțelege mai bine rolul reclamei în societatea contemporană am prezentat cele mai semnificative experiențe din lume, îndeosebi experiența americană, unde există cea mai puternică industrie a reclamei.</p> <p>În timp ce personalul de marketing pune accentul pe coordonatele economice ale pieței în care lansează oferta, psihologii trebuie să se concentreze asupra psihologiei consumatorilor. Noi încercăm să descifrăm fenomenele psihice determinate de receptarea mesajelor publicitare în general, pentru a putea anticipa răspunsul comportamental al publicului la reclama pe care o concep. Terenul de acțiune al reclamei este deci mentalul clienței vizate. Pentru a reuși să influențeze cu certitudine comportamentul de cumpărare al clienței, psihologul trebuie să cunoască caracteristicile psihografice ale potențialelor cumpărători, motivele, trebuințele, interesele, așteptările lor. Acestei probleme îi este dedicată o atenție deosebită în cadrul acestui curs.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Cunoașterea teoriilor de bază și esența mecanismelor de influență</p> <p>Aplicarea cunoștințelor și înțelegerilor</p> <p>Delimitarea dintre influența ca formă de manipulare și aspectele pozitive ale influenței</p> <p>Formarea abilității de proiectare a activității cu diverse grupuri pentru învățarea metodelor de influență.</p> <p>Aplicarea în practica metodele de influență.</p> <p>Cunoașterea rolul psihologului în domeniul publicitar. Să fie familiarizat cu domeniul psihologiei consumatorului și a mijloacelor de influențare a deciziei de cumpărare.</p> <p>Cunoașterea principalelor modele și teorii folosite în studiul comportamentului consumatorului.</p> <p>Cunoașterea psihotehnologiei mijloacelor publicitare, analiza și identificarea erorilor într-un mesaj publicitar.</p> <p>Dobândirea unor cunoștințe referitoare la metodele de cercetare a comportamentului consumatorului și de calcul al eficienței reclamei. (calitative și cantitative)</p> <p>Dobândirea unor abilități de analiză critică a mesajului publicitar.</p>
Finalități de studii
<p>La finele cursului studenții trebuie:</p> <p>Să cunoască practica și teoria mecanismelor de influență, istoricul apariției acestui mecanism.</p> <p>Să demonstreze abilități de gândire critică în soluționarea unor probleme de dirijare a colectivului de elevi;</p>

Să cunoască și definească reperle conceptuale de bază a psihologiei reclamei (marketing, mixul de marketing, mixul de promovare, relații publice, vânzări, publicitate, reclamă, marcă, slogan, brand, logo, etc.); să reproducă tipurile de reclamă, identificând avantajele și dezavantajele fiecăruia; să interpreteze modelele și teoriile utilizate în studiul reclamei și al comportamentului consumatorului (aspecte legate de percepție, procesele atenționale, memorie, atitudini, credințe ale consumatorului; probleme legate de persuasiune, decizii de cumpărare, etc.); să identifice probleme eficienței psihologice ale reclamei și a erorilor existente în alcătuirea și prezentarea reclamei.

Să identifice mecanismele psihologice a unui mesaj publicitar; să argumenteze necesitatea luării în considerație a aspectelor psihologice în decizia de cumpărare a consumatorului; să analizeze greșelile într-un mesaj publicitar; să utilizeze metodele de cercetare a comportamentului consumatorului și a metodelor de calcul a eficienței reclamei; să coordoneze activitatea de realizare a campaniei publicitare propriu-zise.

Să dobândească abilități de analiză critică a fenomenului publicitar; să estimeze influențele exercitate de un mesaj publicitar asupra consumatorului; să recomande sugestii de natură psihologică pentru alcătuirea și realizarea unui spot publicitar; să creeze slogan-ul, logo-ul.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea următoarelor discipline: introducere în psihologie, psihologia personalității, psihologiei grupelor și colectivelor, relațiilor interumane, psihologia muncii.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Introducere în Psihologia Influenței

Tema 2. Persuasiunea ca formă de influență

Tema 3. Influența prin reguli și stereotipuri

Tema 4. Angajament și consecutivitate

Tema 5. Dovada socială

Tema 6. Atitudinea binevoitoare ca instrument de influență

Tema 7. Principiul deficitului

Tema 8. Reînnoirea explicațiilor clasice ale influenței

Tema 9. Modelele comunicărilor de influențare

Tema 10. Manipularea pozițiilor, relațiilor, normelor, identităților

Tema 11. Normalizarea. Conformismul. Influența minoritară și obediența

Tema 12. Tehnici de influență interpersonală

Tema 13. Introducere în psihologia publicității

Tema 14. Nevoia de psihologie în domeniul reclamei. Rolul proceselor psihice în formarea imaginilor publicitare

Tema 15. Piața și structura ei

Tema 16. Poziționarea produselor

Tema 17. Teoriile publicității.

Tema 18. Studiarea motivației consumatorului și a stereotipurilor existente în societate

Tema 19. Influențele subliminale ale reclamei

Tema 20. Psihotehnologia mijloacelor publicitare. Avantajele și dezavantaje

Tema 21. Psihotehnologia mijloacelor publicitare cu legătură inversă.

Tema 22. Mijloacele de influențare a comportamentului consumatorului. Psihologia luminii, culorii și formei în reclamă

Tema 23. Problemele eficienței psihologice ale reclamei.

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbaterea, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, comunicărilor, proiectelor, prezentărilor PowerPoint, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore și evaluarea lucrului individual

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Goddard A. Limbajul publicității. Iași: Polirom, 2002
2. Green A. Comunicarea eficientă în relațiile publice. Crearea mesajelor și relațiile sociale. Iași: Polirom. 2009, 300 p Iiescu D., Petre D. Psihologia reclamei și a consumatorului. Psihologia consumatorului. București: Comunicare.ro, 2004
3. Nicola M. & Petre D. Publicitate. București: SNSPA, Facultatea de Comunicare și Relații Publice “David Ogilvy”, 2001
4. Nicolau A. Psihologia socială. Aspecte contemporane. Iași: Polirom. 1996,
5. Mucchielli A. Arta de a Influența. Analiza tehnicilor de manipulare. Iași: Polirom. 2015, 208 p.
6. Farbey A. Publicitatea eficientă. Ed. Niculescu, București, 2005
7. Popa D. Comunicare și publicitate. Ed. Tritonic, București, 2005
8. Sutherland M., Sylvester A. De la publicitate la consumator. Ed. Polirom, Iași, 2008

Opțională:

1. Drăgan J., Demetrescu M. Pactica prospectării pieței; tehnici de cercetare în marketing. București: Editura Europa Nova, 1996
2. Kardes F. R. Consumer behavior and managerial decision making. New Jersey: Prentice Hall, 2002
3. Jefkins F., Zadin D. Cum să stăpânești reclama la perfecție. București: Editura Rentrop & Straton, 2000
4. Kotler P. Managementul marketingului. București: Editura Teora, 1997
5. Адаир Дж. Психология Лидера, Москва 2007. 352 с.
6. Андриенко Е.В., Лидерство и руководство// Андриенко Е.В., Социальная психология: Учебное пособие. – М., 2000 – с. 141-160.
7. *Евтихов О. В. Стратегии и приемы лидерства: теория и практика. СПб.: Речь, 2007. 238 с.*

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Cultura politică și mass-media
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Filologie și Istorie, Catedra istorie și geografie
Titular de curs	Noroc Larisa, dr în istorie, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	larisa.noroc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.03.A.019	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile democratizării regimului politic din Republica Moldova și crearea de condiții pentru accesibilitatea cetățenilor în viața politică, subliniem necesitatea dezvoltării noilor competențe din partea tinerii generații, dar și cadrului didactic. Cursul este important pentru a extinde cunoștințele studentului în domeniul politic, media, pentru dezvoltarea abilităților noi de formare profesională. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare socio-umanistică, or cursul Cultura politică și mass-media este unul important pentru dezvoltarea culturii civice, politice, a gândirii critice a cetățeanului în general și a cadrului didactic în particular, care va promova valorile democratice în rândurile elevilor. Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilaterale dezvoltate, cu inițiativă, capabile să se implice conștient, rațional în viața politică în calitate de subiecți ai societății civile, să-și asume responsabilități și să găsească soluții la imperativele societății. Cursul are conexiune cu disciplinele: istorie, geografie, filosofie, politologie, economie, unde componenta politică este importantă pentru studierea în ansamblu a sistemelor politice a unui stat.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competența gnoseologică

- Cunoașterea cadrului noțional al disciplinei;
- Identificarea etapelor de socializare politică;
- Consemnarea factorilor de dezvoltare a culturii politice;
- Conștientizarea puterii mass-media și specificarea tipurilor de mass-media;
- Aplicarea cunoștințelor teoretice în analiza sistemelor politice globale;

Competența pronostică

- Prevederea factorilor care contribuie la evoluția culturii politice;
- stabilirea locului / rolului educației civice sau educației pentru societate în contextul evoluției social-economice și culturale a societății contemporane;
- identificarea problemelor ce există în domeniul educației pentru societate și determinarea soluțiilor de rezolvare a acestora.

Competența praxeologică

- interpretarea informației din diverse surse multimedia necesare activității profesionale a cadrului didactic;
- Formarea abilităților de analiză și estimare a evenimentelor politice din cadrul sistemului politic;
- Formarea atitudinii raționale față de realitatea politică;
- Stabilirea corelației dintre diverse elemente ale evoluției societății pentru eficientizarea activității de educație a culturii politice;
- Promovarea valorilor democratice a societății.
- Distingerea tehnicilor de influență a mass-mediei asupra omului și combaterea metodelor de manipulare.

Competența comunicativă și de inserție socială

- Utilizarea diverselor forme de comunicare pentru formarea culturii politice;
- Ajustarea comportamentului personal la diversitatea situațiilor de comunicare managerială;
- Manifestarea abilităților de a negocia în luarea deciziilor;

- Demonstrarea abilității / capacității de exteriorizare / comunicare a cunoștințelor teoretice în relaționarea subiectului și obiectului politic.

Finalități de studii

- Să determine indicatorii culturilor politice și să identifice culturile politice;
- Să analizeze după principiul obiectivității conceptele politice;
- Să evalueze regimurile politice și să identifice avantajele și dezavantajele regimurilor;
- Să aprecieze importanța valorilor democratice;
- Să respecte principiile democratice ale societății, să apere drepturile de gen în viața politică;
- Să distingă metodele de manipulare și prin mijloacele media și să identifice căi de combatere a lor;
- Să aplice terminologia studiată în activitatea profesională;
- Să aplice cunoștințele obținute în vederea dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

Disciplinele anterior studiate care vor contribui la studierea eficientă a cursului de **Cultura politică și mass-media** sunt disciplinele de Istorie (antică, medievală, universală, contemporană), Educația economică, Bazele micro-macro economiei, Culturologie, Științe filosofice etc. În cadrul disciplinelor menționate studenții vor fi inițiați în istoria dezvoltării omenirii, cauzele apariției unor idei politice, atitudini, comportamente politice, care au avut impact asupra transformării regimurilor și sistemelor politice. Totodată, în cadrul acestor discipline studenții vor fi familiarizați cu definiții precum: cultură politică, mass-media, socializare politică, doctrine politice, puterea politică, drepturile omului, morala societății, valori imateriale, elemente materiale ale culturii politice, legitimitate politică etc., care sunt necesare de a fi cunoscute pentru înțelegerea cursului. Studenții trebuie să posede deprinderi de muncă intelectuală precum: analiza critică a unor texte cu caracter istoric/politic/filosofic, discursuri; articole media, înțelegerea ideilor și valorilor democratice/ nedemocratice); argumentarea opiniilor, părerilor; schițarea programelor alternative de conducere, organizarea independentă a activității de învățare etc. În cadrul prelegerilor și seminarelor se va determina nivelul de pregătire teoretico-metodologic, axiologic al studenților, în baza căruia se vor dezvolta competențe noi.

Unități de curs:

1. Obiectul de studiu al Culturii politice și mass-mediei, esență și conținut 2
2. Cultura politică, structură și tipologie. Specificul culturii politice în RM 2
3. Puterea politică, Legitimitatea politică și Puterea mass-mediei 2
4. Mass-media esență, tipologie. Impactul mass-media în sistemul de educație 2
5. Metode de influență ale mass-mediei. Combaterea manipulării. 2
6. Doctrine politice și tipologie 4
7. Sistemul politic și regimul politic 2
8. Statul și societatea civilă. Relația societății civile și mass-mediei 4
9. Partidele politice și sistemele de partid. 2
10. Liderismul politic și elita politică. Mass-media în crearea imaginii liderului politic 2
11. Alegerile și sistemele electorale. Mass-media și procesul electoral 2
12. Politica națională și relațiile interetnice. Problemele naționale și mass-media 2
13. Politica mondială și relațiile internaționale 2

Strategii de predare și învățare

1. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC;
2. Organizarea dezbaterilor, situații problematice;
3. Prezentări de filme documentare tematice;
4. Transmiterea textelor de prelegeri, materialelor PowerPoint prin poșta electronică a studentului.
5. Oferirea bibliografiei obligatorii și opționale etc.
6. Realizarea portofoliului de învățare, în care vor fi integrate produsele activităților independente și sarcinilor de lucru complementare

Strategii de evaluare

Evaluări inițiale (eseu, test), evaluare formativ-continuă (lucrare de control, test), evaluare sumativ-cumulativă/finală (test, răspuns oral, examen).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Almond, G. A., Sidney, V. Cultura civică, Editura Du Style, București, 1996.
2. Cornea Sergiu. Introducere în politologie. Cahul, USC, 2008.
3. Enciu N. Politologie: Curs universitar.. Chișinău, Civitas, 2005.
4. Miller D. Enciclopedia Blackwell a gândirii politice. București: Humanitas, 2000.
5. Mungiu-Pippidi A. Doctrine politice. Iași: Polirom, 1998.
6. Teresa Fischer. Știința politică. Probleme, concepte, teorii. Polirom, 2007.
7. Țârdea B., Noroc L. Politologie. Curs de prelegeri. Chișinău, 2014.
8. Voiculescu M. Doctrine politice contemporane. București: Victor, 2001.
9. Voiculescu M. Tratat de politologie, Ed.Universitară, București, 2002.

Opțională:

1. Girardet R. Mituri și mitologii politice. Iași: Institutul European, 1997.
2. Lijphart A. Democrația în societățile pluraliste. Iași: Polirom, 2002.
3. Popescu G., Duminică D. Femeia – lider în viața politică internațională. Pitești: Editura Universității din Pitești, 2001.
4. Courtois St. Dicționarul comunismului. București: Polirom, 2008.
5. Iliescu Ana-Paul, Socaciu Emanuil-Mihail. Fundamentele gândirii politice moderne. Iași: Polirom, 1999.
6. Fascismul european (1918–1945). Ideologie, experimente totalitare și religii. / C. Iordachi. Cluj: ISPMN, 2014.
7. Samuel P. Huntington, Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale, Editura Antet, București, 1998

Denumirea programului de studii	Psihologie;
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Introducere în științe politice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Istorie și Geografie
Titular de curs	Buzinschi Elena, doctor în pedagogie, conferențiar universitar Noroc Larisa, doctor în istorie, conferențiar universitar
Cadre didactice implicate	Buzinschi Elena, doctor în pedagogie, conf. univ. Noroc Larisa, doctor în istorie, conf. univ.
e-mail	nutel@list.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.03.A.019	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile democratizării regimului politic din Republica Moldova și crearea de condiții pentru accesibilitatea cetățenilor în viața politică, subliniem necesitatea dezvoltării noilor competențe din partea tinerii generații, dar și cadrului didactic. Cursul este important pentru a extinde cunoștințele studentului în domeniul politic, pentru dezvoltarea abilităților noi de formare profesională. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare socio-umanistică, or cursul *Introducere în științe politice* este unul important pentru dezvoltarea culturii civice, politice, a gândirii critice a cetățeanului în general și a cadrului didactic în particular, care va promova valorile democratice în rândurile elevilor. Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilateral dezvoltate, cu inițiativă, capabile să se implice conștient, rațional în viața politică în calitate de subiecți ai societății civile, să-și asume responsabilități și să găsească soluții la imperativele societății. Cursul are conexiune cu disciplinele: istorie, psihologie, filosofie, politologie, economie, unde componenta politică este importantă pentru studierea în ansamblu a sistemelor politice a unui stat.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoștințe:

- Cunoașterea, însușirea și utilizarea într-un mod adecvat a noțiunilor și conceptelor specifice disciplinei;
- înțelegerea și analizarea comparativă a ideilor, proceselor, fenomenelor și sistemelor politice;
- utilizarea într-un mod corect a surselor documentare în vederea dobândirii de cunoștințe veridice cu privire la sistemul politic.

Capacități:

- Aplicarea fundamentelor teoriilor sociale și politice în înțelegerea, analizarea și evaluarea organizării socio-politice;
- interpretarea și valorificarea eficientă a informațiilor în ceea ce privește organizarea societății în ansamblul său;
- operarea cu elementele și conceptele specifice domeniului politic;
  - cunoașterea și utilizarea limbajului politic și capacitatea de a întreține un dialog, discuții, dezbateri pe teme politice;
- posedarea unor competențe menite să contribuie la formarea profesională.

Atitudini:

- Manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul politic;
- valorificarea unei poziții civice față de procesele politice din țară;
- exprimarea unei viziuni moderne cu privire la procesele politice internaționale;
- promovarea unui sistem de principii, valori și norme politice.

Finalități de studii

Să opereze liber cu noțiunile, conceptele, categoriile, metodele, tehnicile și instrumentele de bază necesare formării gândirii politice.

Să fie apți să facă o analiză și apreciere corespunzătoare a regimurilor politice și a formele de guvernare.
Să fie capabili să evidențieze și compare principiile și ideile de bază ale doctrinelor politice contemporane.
Să dispună de o viziune constructivă și realistă de analiză, sinteză și reflecție a politicii naționale și relațiile interetnice la etapa contemporană
Să evidențieze avantajele și dezavantajele funcționării structurilor politice
Să aplice cunoștințele și competențele acumulate în scopul dezvoltării profesionale continue.

Precondiții

- Discipline anterior studiate: Istoria, Bazele micromacroeconomiei, etc.
Formarea deprinderilor de muncă intelectuală, precum: analiza critică a unor texte cu caracter istoric/politic; a înțelegere conținutul ideilor și valorilor democratice/nedemocratice; capacitatea de a elabora un referat, eseu, discurs; a participa la discuții asupra diferitor concepte, doctrine și orientări politice; de organizare independentă a activității de învățare; a căuta și rezuma sursele bibliografice.

Unități de curs

1. Obiectul de studiu, metoda și funcțiile politologiei.
2. Doctrine politice contemporane.
3. Puterea politică.
4. Sistemul politic. Regimul politic.
5. Statul – element central al sistemului politic. Societatea civilă.
6. Partidele și mișcările politice. Sistemul de partide.
7. Grupurile de interese și de presiune.
8. Liderismul politic.
9. Elita politică.
10. Cultura politică.
11. Alegerile și sistemele electorale.
12. Politica națională și relațiile interetnice.

Strategii de predare și învățare

1. Prelegere interactivă prin expunere, explicare cu aplicarea TIC.
2. Prelegerea clasică.
3. Dezbateri.

Strategii de evaluare

Ev. inițială: discuții ghidate orale, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la evaluările curente, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, referate.

Ev. formativ-continuu: include 2 evaluări obligatorii curente în scris la teme: Cultura: definiții și sensuri. Abordări clasice și contemporane ale conceptului de cultură; Artă și civilizație. Estetic și funcțional în civilizația contemporană (60% din nota finală).

Ev. sumativ-cumulativă/finală: examen final se realizează în formă orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Țârdea B., Noroc L. Politologie. Curs de prelegeri. Chișinău, 2008.
2. Adrian-Paul Iliescu, Introducere în politologie. București: Ed.All, 2002.
3. Cristian Preda, Introducere în știința politică. Collezium. Polirom, 2013.

4. Valeriu Moșneaga, Gheorghe Rusnac, Politologie. Chișinău: CEP. USM, 2008.
5. Cornea Sergiu, Introducere în politologie. Cahul: USC, 2008.
6. Enciu N., Politologie: Curs universitar. Chișinău: Civitas, 2005.
7. Sandu I., Politologie: introducere în studiul teoriei politice. Chișinău, 2002.
8. Vâlsan C., Politologie. București: Editura Economica, 1997.

Opțională:

1. Anton Carpinski, Cristian Bocancea, Știința politicului. Tratat, vol.I. Iași: Ed.Universității Al.I.Cuza, 1998.
2. Domenico Fisichella, Știința politică. Probleme, concepte, teorii. Iași: Ed.Polirom, 2007.
3. Politologia. Prelegeri la cursul universitar. Partea I. (coord. Moșneaga V. ș.a.). Chișinău, 1993.
4. Politologia. Prelegeri la cursul universitar. Partea II –III (coord. Moșneaga V.). Chișinău, 1995.
5. Politologia. Prelegeri la cursul universitar. Partea IV (coord. Moșneaga V.). Chișinău, 1998.
6. Ed. Robert E.Goodin, Hans-Dietei Klingemen, Manual de știință politică. Iași: Polirom, 2005.
7. Carpinski A., Orientări ideologice actuale: tendințe și semnificații. Chișinău, 1991 .

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihodiagnoza și statistica psihologică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra de psihologie
Titular de curs	Racu Igor, doctor habilitat
Cadre didactice implicate	
e-mail	iracu64@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.020	6	II	III	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina psihodiagnoza și statistica psihologica face parte din pachetul de discipline fundamentale la specializarea psihologie din cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială din Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Cursul continuă familiarizarea studenților cu problematica organizării și realizării cercetării psihologice, psihopedagogice, activitatea psihodiagnostică a psihologului, instrumentele de evaluare și măsurare, testele psihologice etc. Cursul contribuie la formarea de competențe cognitive de analiză, aplicare a cunoștințelor teoretice și practice privind instrumentarul psihodiagnostic de lucru al psihologului, efectuarea psihodiagnozei inteligenței, aptitudinilor, personalității, reușitei, elaborarea și administrarea testelor psihologice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- **Cognitive:** să cunoască problema metodologiei de cercetare în știința psihologică, teoriile și conceptele cu referință la teste, elaborarea, administrarea și interpretarea lor; să cunoască procedurile de prelucrare statistică a rezultatelor obținute prin administrarea și interpretarea acestora.
- **de aplicare:** aplicarea testelor psihologice, a testelor statistice de prelucrare a datelor, a coeficienți lor de corelație, stabilirea diagnozei psihologice.
- **de integrare:** formarea conceptului general de activitate practică, activitate de diagnostic inclusiv cu alte discipline din planul de studii, precum ar fi: cercetologia, psihologia dezvoltării, psihologia generală etc.
- **de învățare:** autoevaluarea performanțelor personale de cunoaștere, etc.

Finalități de studii

Să cunoască metodologia cercetării psihopedagogice;
Să înțeleagă etapele desfășurării experimentului psihologic și pedagogic;
Să fie capabili să analizeze și să explice rezultatele cantitative obținute în cercetarea psihopedagogică;
Să identifice și să explice problemele ce apar în procesul organizării, realizării cercetării psihopedagogice;
Să cunoască și să poată aplica diferite procedee de prelucrare statistică a rezultatelor experimentale;
Să cunoască grupele de bază de teste, cerințele față de administrarea și interpretarea rezultatelor;
Să fie capabil să organizeze, să efectueze diferite cercetări psihopedagogice; etc.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor: Introducere în psihologie, Psihologia generală, psihologia dezvoltării, Psihologia personalității, cercetologia ș.a.

Unități de curs

Obiectul și bazele psihodiagnozei ca știință. Istoria apariției și dezvoltării testării psihologice. Funcțiile psihodiagnozei. Natura testelor psihologice și aplicarea lor. Metoda experimentală în psihologie. Organizarea colecției de date. Indicii statistici. Inferența statistică. Studiul corelației. Metode neparametrice. Elaborarea și administrarea probelor psihologice. Teste de inteligență. Teste de personalitate. Teste de aptitudini. Teste de reușită.

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice și probleme, exerciții de prelucrare statistica a rezultatelor, exerciții de calcul al corelației, dezbateră, grupuri de discuții, referate, proiecte de cercetare, ș.a.

Strategii de evaluare

Evaluarea prevede 2 testări, referate, răspunsuri la seminare, lucrul individual, etc.

60% - activitățile de învățare și abilitățile formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, eseuri, referate, portofolii, răspunsuri la seminarii, etc.

40 % - răspunsul studenților la examene.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Albu, M. Metode și instrumente de evaluare în psihologie. Cluj-Napoca, 2000.
2. Mitrofan, N. Testarea psihologică. Aspecte teoretice și practice. Iași, 2009
3. Minulescu, M. Teorie și practică în psihodiagnostic. București, 2003.
4. Racu, I. Psihodiagnoza. Statistica psihologică. Chișinău, 2005.
5. Racu, I. Psihodiagnoza. Teste psihologice. Chișinău, 2014.
6. Racu Ig. Psihodiagnoza. Statistica psihologică. Chișinău, 2017.

Opțională:

1. Bodo, V. Testele de inteligență. Cluj-Napoca, 2005.
2. Clinciu, I.A. Psihodiagnostic. Brașov, 2005.
3. Psihologhicescaia diagnostica. Pod red. K.Gurevicea, M., 1997
4. Minulescu, M. Psihodiagnoza modernă. Chestionarele de personalitate. București, 2004.
5. Mitrofan, N., Mitrofan, L. Testarea psihologică. Inteligență și aptitudini. Iași, 2005.
6. Анастازی, А. Психологическое тестирование. В.2-х ТТ. М., 1982
7. Бурлачук, Л.Ф. Психодиагностика. Питер, 2008.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihoprofilaxie și dezvoltare personală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială, Psihologie
Titular de curs	Popescu Maria
Cadre didactice implicate	
e-mail	popescumar22@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.O.021	6	II	III	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de Psihoprofilaxie și dezvoltare personală este necesar viitorilor psihologi pentru a-și putea exercita nemijlocit sarcinile de psiholog. Materia studiată e organizată astfel încât studenții la finele cursului de psihoprofilaxie și dezvoltare personală să posede atât cunoștințe teoretice cât și abilități practice. Psihologul practic este specialistul care are menirea și responsabilitatea de a iniția un program de activități eficiente, bazate pe dezvoltarea personală, educațională și socială a fiecărui individ. Psihologul școlar din instituțiile de învățământ preuniversitar realizează următoarele direcții de activitate: psihoprofilaxia și dezvoltarea personală.

Cursul pe de *Psihoprofilaxie și dezvoltare personală* include două direcții de activitate a psihologului practic. Importanța cursului este una incontestabilă, așa cum studenții facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihologie își propun ca la finele studiilor să devină psihologi, în mare majoritate, practicieni. La acest curs ei reușesc să însușească atât un sistem de măsuri de prevenire a tulburărilor cognitive-comportamentale și activități cu conținut de dezvoltare personală, de creare a condițiilor psihologice favorabile pentru dezvoltare personală cât și un ansamblu de proceduri, metode și tehnici de influență a comportamentului și corecția conduitei.

Acest curs este logic poziționat în ciclul disciplinelor deoarece pentru o asimilare eficientă a materiei este nevoie ca studentul să fi studiat în anii precedenți, cursuri fundamentale cum ar fi: Psihologia personalității, Psihologia Dezvoltării, Psihologia Educațională, Cercetologie etc., cunoștințele obținute la cursurile de bază oferă posibilitate studenților să posede un set de abilități practice și teoretice ce îi va ajuta la asimilarea mai rapidă, utilă și conștientă a materiei de la cursul de Psihoprofilaxie și dezvoltare personală.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Formarea competențelor de cunoaștere și înțelegere a principalelor paradigme contemporane privind psihoprofilaxia și dezvoltarea personală ca direcție de activitate a psihologului practic.
- Cunoașterea obiectivelor și conținutului cursului Psihoprofilaxie și dezvoltare personală.
- Formarea deprinderilor de alegere a metodelor și tehnicilor de profilaxie și corecție adecvate tipurilor de probleme de ordin psihologic cu care se confruntă oamenii.
- Studierea principalelor abordări teoretice și practice a diferitelor tipuri de profilaxie și corecție.
- Studierea conținutului de bază al activității de psihoprofilaxie și dezvoltare personală.

Finalități de studii

- Să cunoască conceptele de bază ale psihoprofilaxiei și dezvoltării personale;
- Să cunoască elementele teoretice și proceduri, metode practice ale psihoprofilaxiei și dezvoltării personale;
- Să distingă principalele probleme ale dezvoltării psihice și a personalității copilului și posibilitățile de soluționare a lor;
- Să descrie legitățile dezvoltării psihice și pe baza lor să interpreteze diferite fenomene psihice;
- Să determine principiile de lucru a psihoprofilaxiei și dezvoltării personale;

- Să descrie sarcinile psihologului la fiecare dintre cele trei nivele ale psihoprofilaxiei;
- Să identifice cauza unei probleme de ordin psihologic;
- Să aplice principiile de organizare a activităților de psihoprofilaxie în cazul diferitor probleme psihice;
- Să proiecteze și să elaboreze programe psihoprofilactice și de dezvoltare personală;
- Să estimeze eficiența utilizării tehnicilor și a metodelor de influență psihologică;
- Să prognozeze rezultatul activităților psihoprofilactice și de dezvoltare personală.

Precondiții

Ca condiție a cursului de Psihoprofilaxie și dezvoltare personală sunt cursurile introductive în știința psihologică cum ar fi: Psihologia Generală, Psihologia Personalității, Psihologia Dezvoltării, Psihologia Educațională, Psihodiagnostică și statistica psihologică etc., care furnizează informații utile în formarea inițială profesională a studenților ca specialiști de înaltă calitate și îi pregătesc pentru asimilarea eficientă a informației de la cursurile studiate inclusiv și cursul de Psihoprofilaxie și dezvoltare personală.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Incursiune în direcțiile de activitate a psihologului practic

Tema 2. Repere istorice în apariția și evoluția disciplinei Psihoprofilaxie și dezvoltare personală

Tema 3. Definierea Psihoprofilaxiei și dezvoltării personale ca știință. Scopul și sarcinile

Tema 4. Conținutul activității de psihoprofilaxie și dezvoltare personală

Tema 5. Consiliul psihologo-pedagogic

Tema 6. Lecțiile cu conținut psihologic

Tema 7. Instruirea psihologică

Tema 8. Particularitățile elaborării programelor de dezvoltare personală

Tema 9. Psihoprofilaxia individuală

Tema 10. Psihoprofilaxia de grup

Tema 11. Autocunoaștere și dezvoltare personală. Imaginea de sine, stima de sine, încrederea în sine.

Rolul consilierului în dezvoltarea personală

Tema 12. Inteligența emoțională. Emoțiile și gestionarea lor

Tema 13. Dezvoltarea abilităților și aptitudinilor. Valorile personale. Interesele

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă conține 2 testări obligatorii.

60% - activitățile de învățare și abilitățile formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, eseuri, răspunsuri la seminare, lucrul individual etc.

Evaluarea finală este în formă de examen, conținutul căruia are forma unui test docimologic și reprezintă 40 % din nota finală.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Aria curriculară http://www.particip.gov.md/public/documente/137/ro_5366_DezvoltareaPersonalala-Gimnaziu2018-05-26.pdf
2. Bradbery T., Greavis G. Inteligența emoțională 2.0 : Strategii esențiale pentru succesul personal și profesional. București: Litera, 2016.
3. Clegg B. Dezvoltarea personală. Curs rapid. 150 de tehnici și exerciții. Iași: Polirom, 2003.
4. Curriculum național/ Aria curriculară/ Consiliere școlară și dezvoltare personală, cl. IX-XII https://mecc.gov.md/sites/default/files/dp_liceu_2018-08-18_curriculum_ghid_0.pdf
5. Curriculum național/ Aria curriculară/ Consiliere școlară și dezvoltare personală, cl. V-IX https://mecc.gov.md/sites/default/files/dp_gimnaziu_2018-08-24_curriculum_ghid.pdf
6. Cosmovici A. Psihologie generală. Iași: Polirom, 1996.
7. Covey S. Cele 7 deprinderi ale adolescenților eficienți. Ed. Simon & Schuster, 1998.
8. Hudîțean A. Devianța comportamentală la elevi. Sibiu: Ed. Psihomedica, 2001.

9. Rîjicova, S. Psihoprofilactica. Curs de prelegeri. Balti, 2000.
10. Vîrlan Maria, Direcțiile de activitate ale psihologului școlar. Chișinău, 2005.

Opțională:

1. Тихомирова Л.Ф. Развитие познавательных способностей детей. Ярославль. 1997.
2. Козлов Н. Лучшие психологические игры и упражнения. Екатеринбург, 1994.
3. Кривцова С.В. Тренинг: учитель и проблемы дисциплины. М.: Генезис, 1997, 288 с.
4. Личко А. Е. Психология индивидуальных различий. Москва, 1982.
5. Лэндрит Г.Л. Игровая терапия: искусство отношений. М. 1994.
6. Пунанс Т. У страха глаза велики. În: Управление школы. № 42, 2003.
7. Овчарова Р. В. Справочная книга школьного психолога. Москва, 1996.
8. Рогов Е. Настольная книга практического психолога. Книга 2. М., 1999, 300 с.
9. Холмогорова А. Б., Гаранян Н. Г. Принципы и навыки психогигиены и эмоциональной жизни. În: Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы.
10. 1996, №1, с. 7-13.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Consilierea psihologică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.03.O.022	6	II	III	180	90 (45/45)	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul are un caracter teoretico-aplicativ, urmărind nu doar însușirea de către studenți a noțiunilor de bază ale consilierii psihologice, dar și formarea unor trăsături de personalitate și abilități de utilizare a tehnicilor de consiliere. La seminare se va simula procesul de consiliere pentru a forma competențe necesare pentru a realiza o ședință de consiliere, a lucra cu o problemă psihologică, reieșind din particularitățile individuale și de vârstă ale clientului, a evalua o consiliere, a prezice efectele consilierii.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- definirea noțiunilor de bază ale consilierii psihologice
- explicarea principiilor consilierii
- descrierea etapelor consilierii psihologice
- descrierea particularităților consilierii familiei
- descrierea specificului consilierii copiilor
- aplicarea tehnicilor specifice de consiliere psihologică
- aplicarea interviului motivațional pentru schimbarea comportamentului
- evaluarea consilierii, prezicerea efectelor influenței consultative

Finalități de studii

La sfârșit de curs studenții vor:

- interpreta fenomenele generatoare de probleme și legitățile de dezvoltare ce stau la baza soluționării situațiilor
- aplica diverse tehnici de consiliere psihologică
- realiza o ședință de consiliere reieșind din specificul problemei
- evalua o consiliere psihologică și propria activitate în calitate de consilier.

Precondiții

Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniul psihologiei proceselor cognitive și reglatorii, psihologiei personalității, psihologiei dezvoltării.

Unități de curs

- Tema 1. Consilierea psihologică: definiție, istoric, tipuri, relația consiliere - psihoterapie
- Tema 2. Psihologul consilier: cine, pregătirea necesară, unde activează
- Tema 3. Organizarea cabinetului de consiliere
- Tema 4. Etic și legal în consiliere
- Tema 5. Etapele de bază ale consilierii psihologice
- Tema 6. Tehnici specifice de consiliere
- Tema 7. Interviul motivațional
- Tema 8. Aprecierea rezultatelor consilierii
- Tema 9. Consilierea pentru copii

Tema 10. Consilierea de familie

Tema 11. Consilierea de grup

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea-discuție, demonstrația, clasa inversată, studiu de caz, lucru în grup, joc de rol, simularea, exersarea

Strategii de evaluare

Evaluări curente: răspuns la seminare, teste de evaluare.

Evaluarea finală: test de evaluare finală

Bibliografie

Obigatorie:

1. GEORGESCU, M. *Introducere în consilierea psihologică*. București: Fundația România de mâine, 2009
2. NELSON-JONES, R. *Manual de consiliere*. București: Editura Trei, 2009
3. TRIP, S. *Introducere în consilierea psihologică*. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2007
4. *Возрастно-психологический подход в консультировании детей и подростков* / Г.В. Бурменская, Е.И. Захарова, О.А. Карабанова, А.Г. Лидерс. Москва: Издательский центр «Академия», 2002
5. ЗАХАРОВА, О.А. КАРАБАНОВА, А.Г. ЛИДЕРС. Москва: Издательский центр «Академия», 2002
6. НЕМОВ, Р.С. *Психологическое консультирование*. Москва: Гуманит. изд. центр. ВЛАДОС, 2000

Opțională:

1. HOLDEVICI I., NEACȘU V. *Sisteme de psihoterapie și consiliere psihologică*. București: Editura KULLUSYS, 2008
2. АБРАМОВА, Г.С. *Психологическое консультирование: Теория и опыт*. Москва: Издательский центр «Академия», 2000
3. АБРАМОВА, Г.С. *Практикум по психологическому консультированию*. Екатеринбург: «Деловая книга», Москва: издательский центр «Академия», 2004
4. АЛЁШИНА, Ю.Е. *Индивидуальное и семейное психологическое консультирование*. Москва: Независимая фирма «Класс», 1999
5. ЛИНДЕ, Н. Д. *Психологическое консультирование: Теория и практика*. Учеб. пособие для студентов вузов. М.: Аспект Пресс, 2010
6. МЕНОВЩИКОВ, В.Ю. *Введение в психологическое консультирование*. Москва: Смысл, 2000
7. ШНЕЙДЕР, Л.Б., ВОЛЬНОВА, Г.В., ЗЫКОВА, М.Н. *Психологическое консультирование*. Москва: Ижица, 2002

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Training de creativitate și formare a încrederii în sine
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.03.A.023	2	II	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Trening-ul de formare a încrederii în sine contribuie atât la consolidarea încrederii în sine a studenților ca trăsătură de personalitate, cât și la formarea abilității de a elabora un program de formare a încrederii în sine pentru copii de vârste diferite.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> • definirea încrederii în sine și descrierea factorilor determinanți ai încrederii în sine • enumerarea drepturilor inalienabile ale personalității • valorificarea calităților personale • identificarea aspectelor pozitive ale evenimentelor din viața personală • explicarea mecanismelor ce stau la baza criticii și manipulării • formularea refuzului diplomatic, a răspunsului la critică și la compliment • aplicarea tehnicii de manifestare a insistenței • selectarea activităților de dezvoltare a încrederii în sine pentru copii de diferite vârste.
Finalități de studii
La finele cursului studenții vor: <ul style="list-style-type: none"> - valorifica propriile calități și resurse personale - accepta critica și complimentele - aplica tehnici de manifestare a insistenței și refuz diplomatic - elabora un program de training de dezvoltare a încrederii în sine pentru copii de o anumită vârstă
Precondiții
Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniul psihologiei personalității și a dezvoltării, consilierii de grup, psihoprofilaxiei, precum și experiență de lucru în grup în cadrul trainingului de dezvoltare personală.
Unități de curs
Tema 1. Încrederea în sine: definiții, factori determinanți. Stabilirea regulilor de grup
Tema 2. Autocunoaștere, autoînțelegere, autoestimare pozitivă, gândire pozitivă
Tema 3. Drepturile inalienabile ale personalității de a fi ea însăși
Tema 4. Critica, modalități de reacționare. Acceptarea criticii
Tema 5. Complimentele, modalități de reacționare
Tema 6. Insistența, tehnici de antrenare a insistenței
Tema 7. Refuzul diplomatic
Tema 8. Tehnici de contra-manipulare
Tema 9. Comportamentul asertiv. Totalurile trainingului
Metode și tehnici de predare și învățare
Expunere, discuții, problematizare, studii de caz, exersarea tehnicilor

Strategii de evaluare

Evaluări curente: răspuns oral la ore, referat / colaj.
Evaluarea finală: program de dezvoltare a încrederii în sine

Bibliografie

Obigatorie:

1. ANDRE, Ch. *Imperfecti, liberi și fericiți. Practici ale stimei de sine*. București: Editura Trei, 2009
2. ANDRE, Ch., LELORD, F. *Cum să te iubești pe tine pentru a te înțelege mai bine cu ceilalți*. București: Editura Trei, 2015
3. SCHIRALDI, G.R. *Manualul stimei de sine*. București: Curtea Veche Publishing, 2017
4. МАМОНТОВ, С. *Поверь в себя. Тренинг уверенности в себе*. СПб.: Издательство: Питер, 2001
5. СМИТ, М.Дж. *Тренинг уверенности в себе*. СПб.: Издательство: Речь, 2000

Opțională:

1. BRANDEN, N. *Cei șase stâlpi ai respectului de sine*. București: Colosseum, 1996
2. CHIREV, L. *Trainingul psihologic – o modalitate de consolidare a respectului de sine*. În: Българският Език в Молдове: «Функционирането на българския и другите езици и literaturi в контекста на езиковата ситуация в Република Молдова». Комрат, 2010. pp. 156-161
3. DENNY, R. *Încrede-te în tine însuți: descoperă-ți potențialul pentru fericire și succes*. Iași, 2003
4. ГРЕЦОВ, А. *Тренинг уверенного поведения для старшеклассников и студентов*. СПб., 2008
5. КОСТИНА, Л.М. *Игровая терапия с тревожными детьми*. СПб., 2001
6. ЛИДЕРС, А.Г. *Психотренинг с подростками*. М., 2001

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Training de dezvoltare a gândirii critice și gestionare a emoțiilor
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și PPS/Psihologie
Titular de curs	Popescu Cristina, asist.univ.,
Cadre didactice implicate	
e-mail	popescu.cristina@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.03.A.023	4	II	III	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Gândirea critică este un domeniu relativ nou, care a început să se dezvolte mai ales în a doua jumătate a secolului XX și care cunoaște un succes deosebit în zilele noastre. Gândirea critică este sistematică deoarece implică proceduri și metode distincte. Gândirea critică implică, desigur, logica. Logica este studiul bunei raționări sau al inferențelor bune și al regulilor care le guvernează. Abilitățile logice de acceptare a unei credințe pe baza argumentelor solide sau a evidenței constrângătoare pot proteja indivizii umani de efectele colaterale ale persuadării (reclamele comerciale, manipularea prin mass-media, promisiunile politice etc.). Relația dintre inteligența emoțională și inteligența academică este considerată de unii specialiști ca fiind într-o corelație semnificativă.

D. Goleman a accentuat ideea conform căreia inteligența emoțională este unul dintre cei mai puternici predictorii ai succesului în viață. În opinia lui Mayer, Salovey „Inteligența emoțională capacitatea de a percepe, a evalua și de a exprima emoțiile; de a înțelege emoția și informația de tip emoțional. Competențele personale și sociale ale inteligenței emoționale ale unei persoane constă în potențialul pe care aceasta îl are pentru a-și însuși „următoarele elemente: conștiința de sine (percepția propriilor emoții, sentimente, reacții și capacități), stăpânirea de sine (echilibrul interior sau autocontrolul), motivația, empatia și sociabilitatea.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Conștientizarea diversității, a rolului emoțiilor în raport cu celelalte componente ale vieții psihice (gândire, memorie, imaginație, limbaj, voința etc.) și în interacțiunea cu ceilalți;
- De a se autocunoaște și intercunoaște prin autoanaliză și reflecție;
- Să distingă și să explice sentimentele și emoțiile ale sale și ale celorlalți;
- Priceperea de a deosebi argumentarea rațională de cea emotiv-persuasivă;
- A examina credințe, asumptii și opinii împotriva faptelor;
- Rezistența la manipulare, și disponibilitatea de a cântări opinii în discuție;
- Capacitatea de a decizii înțelepte și a găsi soluții adecvate;

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi în stare:

- Să explice și să descrie noțiunea de gândire critică;
- Să formuleze presupuneri și ipoteze;
- Să evalueze credibilitatea declarațiilor sau alte forme de exprimare(reprezentări);
- Să stabilească relațiile dintre declarații, descrieri, întrebări sau altele forme de prezentare;
- Să aleagă conștient stilul de comportament în situații dificile, în interacțiunea cu mediul imediat și cu lumea în general;
- Să evidențieze manipulările psihologice și să le neutralizeze;

- Să formuleze un refuz fără a ataca și eticheta.
- Să determine tipurile de reacții emoționale;
- Să fie capabili de a-și gestiona emoțiile;

Precondiții

Înșușirea disciplinei respective presupune posedarea cunoștințelor de Psihologie generală, Psihologia emoțiilor.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Aspecte generale ale grupului de training

Tema 2. Definiții, etimologia și originea gândirii critice

Tema 3. Gândirea critică vis-a-vis gândirea emoțională

Tema 4. Deducția, inducția, abducția

Tema 5. Gândirea critică și rațiunea

Tema 6. Predispoziții cognitive și mecanismele de protecție împotriva acestora

Tema 7. Luarea deciziilor bazate pe informații

Tema 8. Aplicarea gândirii critice în situații de probleme comune și mai puțin comune

Tema 9. Metode și tehnici de

Tema 10. Rolul emoțiilor în evaluarea situațiilor expres. Cum pot emoțiile mărturisesc obiectivele reale ale interlocutorului

Tema 11. Manipulările psihologice, cum le identificăm

Tema 12. Metode și tehnici de gestionare a emoțiilor

Tema 13. Semnele emoționale de manipulare

Tema 14. Apariția reacției emoționale negative în comunicarea cu aceeași persoană, fără motive evidente

Strategii de evaluare

Evaluarea finală se va face în formă de examen. Se va aplica un test care conține atât bază teoretică ct și aplicativă care presupune prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu asupra tematicii bazei comunicării.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Nicu A. Strategii de formare a gândirii critice. București: E.D.P., 2007
2. Bieltz P. Bazele gândirii critice. București: Editura Academiei Române, 2012
3. Clitan Gh. Gândire critică. Micromonografie. Timișoara: Eurobit, 2003.
4. Stoianovici D. Argumentare și gândire critică. București: Editura Universității București, 2005
5. Paul R., Elder L. Critical Thinking Concepts and Tools. Foundation for Critical Thinking, SUA, 2006
6. George W. Burns (2011), 101 Povești vindecătoare pentru copii și adolescenți, Ed. Trei

Opțională:

1. Dumbravă, E. (2012, Octombrie). Predictorii și efecte ale reglării emoțiilor în organizații – O Metaanaliza. Poster session presented at the International Conference in Challenges in Education and Psychology - Teachers for the Knowledge Society (EPC-TKS), Sinaia.
2. Goleman, D. (2001). Inteligența emoțională, Ed. Curtea Veche, București

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia educației
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Losii Elena, conf.univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	losii.elena@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
F.04.O.024	6	II	IV	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul oferă cunoștințe privind aspecte importante ale procesului instructiv-educativ: problematica psihologiei învățării și educației, tendințele generale confirmate în ultimele decenii, la nivel metodologic și practic, referitoare la proiectarea, realizarea și dezvoltarea activității de formare – dezvoltare a personalității, mecanismele învățării și condițiile în care se produce învățarea, tipurile și formele de învățare, strategiile eficiente de învățare, dificultățile de învățare. Acest curs va contribui la formarea abilităților de diagnosticare a dificultăților și erorilor în educație, dezvoltarea abilităților de lansare a sugestiilor și strategiilor de natură psihologică privind autoeducarea și reeducarea, formarea unei atitudini profesionale față de diverse contexte educaționale.

Cursul are un caracter teoretico-aplicativ și contribuie la formarea competențelor teoretice și abilităților practice necesare viitorului specialist, precum și viitorilor părinți. La seminare studenții vor avea posibilitatea să exerseze aceste abilități.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Definirea conceptelor cheie ale cursului: învățare, educație, predare, instruire, autoinstruire, disciplinare, reziliență emoțională, reactivitatea emoțională, comportament problematic etc.
- Interpretarea teoriilor clasice și moderne ale învățării, cu aplicații în practica educațională curentă. Determinarea legilor și principiilor învățării ce reies din teoriile clasice și moderne ale învățării.
- Însușirea și analiza mecanismelor învățării și a condițiilor în care se produce învățarea, motivația și performanța ei în școală, creativitatea și stimularea factorilor creativi, grupul școlar în calitate de mediu psihogen, personalitatea profesorului și profilurile posibile, comunicarea și eficientizarea relaționării didactice; Identificarea strategiilor prin care învață copilul.
- Distingerea mecanismelor și legităților de învățare eficientă.
- Identificarea modalităților prin care școala poate să realizeze educația pentru succes a subiecților educaționali;
- Selectarea/combinarea strategiilor moderne de învățare.
- Analiza psihologică a activităților educaționale.
- Estimarea principalelor motive de învățare a subiecților educaționali.
- Elaborarea sugestiilor privind organizarea unei învățări eficiente și aplicarea strategiilor educaționale corespunzătoare;
- Identificarea condițiilor în care apar dificultățile de învățare și elaborarea strategiilor de depășire.
- Descrierea tehnicilor de consolidare a comportamentelor copilului.
- Elaborarea recomandărilor pentru combaterea comportamentelor problematice.
- Identificarea determinantelor eficienței unui profesor.

Finalități de studii

- Să cunoască și să interpreteze teoriile clasice și moderne ale învățării, cu aplicații în practica educațională curentă, mecanismele învățării și a condițiilor în care se produce învățarea, motivația și performanța ei în școală, creativitatea și stimularea

factorilor creativi, grupul școlar în calitate de mediu psihogen, personalitatea profesorului și profilurile posibile, comunicarea și eficientizarea relaționării didactice.

- Să identifice modalitățile prin care școala poate să realizeze educația pentru succes a subiecților educaționali;
- Să determine legile și principiile învățării ce reies din teoriile clasice și moderne ale învățării.
- Să selecteze strategiile moderne de învățare.
- Să obțină abilități de analiză psihologică a activităților educaționale și să estimeze principalele motive de învățare a subiecților educaționali.
- Să recomande sugestii privind organizarea unei învățări eficiente și să aplice strategii educaționale corespunzătoare.
- Să identifice condițiile în care apar dificultățile de învățare și să elaboreze strategii de depășire.
- Să formuleze recomandări referitor la disciplinarea copilului pentru părinții copiilor de diferite vârste.
- Să elaboreze portretul unui profesor eficient și să argumenteze determinantele calității relației profesor-elev.

Precondiții

Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniul psihologiei generale, a personalității și dezvoltării.

Unități de curs

Tema 1. Psihologia educației în contextul științelor psihologice și al științelor educației

Tema 2. Teoriile clasice a învățării

Tema 3. Teoriile moderne ale învățării

Tema 4. Activitatea de învățare: nivel macropsihologic

Tema 5. Motivația învățării ca structură de personalitate ce declanșează actele învățării

Tema 6. Obiectivele activității de învățare

Tema 7. Proiectarea și realizarea activității de învățare

Tema 8. Strategii de învățare

Tema 9. Reușita școlară. Factorii activității de învățare

Tema 10. Factorii intelectuali ai reușitei școlare

Tema 11. Factorii nonintelectuali ai reușitei școlare

Tema 12. Eșecul școlar și prevenirea lui

Tema 13. Mecanismele învățării. Cunoașterea și învățarea eficientă. Psihoigiena și ergonomia învățării

Tema 14. Psihoigiena și ergonomia învățării

Tema 15. Managementul stresului la elevi

Tema 16. Rolul profesorului în eficientizarea procesului educativ: personalitatea profesorului, calitatea relației profesor-elev, gestionarea eficientă a clasei de elevi

Tema 17. Comunicarea educațională

Tema 18. Educația incluzivă în clasă

Tema 19. Clasa de elevi ca grup școlar

Tema 20. Devianța școlară. Bullying și cyberbullying

Tema 21. Violența în mediul școlar

Tema 22. Strategii de modificare comportamentală.

Strategii de predare și învățare

Expunerea, demonstrarea, discuții, studii de caz, analiza filmelor, lucru în grup.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, comunicărilor, eseurilor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore și evaluarea lucrului individual

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Activitatea psihopedagogului cu elevii de vârstă școlară și preadolescentă / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2015. 138 p.
2. Băban A. Consiliere educațională. Cluj-Napoca, 2001
3. Cosmovici A., Iacob L. Psihologie școlară. Iași: Ed. Polirom, 1999
4. Golu P., Golu I. Psihologie educațională. București: Ed. Miron, 2003
5. Crahay M. Psihologia educației. București: Ed. Trei, 2009
6. Racu Ig., Perjan C., Bolboceanu A., ș.a. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică. Chișinău, 2007
7. Jinga I., Negreț I. Învățarea eficientă. București, 1994
8. Sălăvăstru D. Psihologia educației. Iași, 2004
9. Losîi E. Psihologia educației. Chișinău: CEP USM, 2014, 204 p.
10. Negovan V. Psihologia învățării. București: Editura Universitară, 2013
11. Pânișoară G., Sălăvăstru D. Mitrofan L. Copilăria și adolescența. Iași: Polirom, 2016
12. Losîi E., Perjan C. Studenții cu dezabilități. Probleme și perspective de integrare. În: Eastern Partnership in Pedagogical Innovations in Inclusive Education. International conference, Vadul lui Voda, Moldova, 06-10 iulie 2015, p.120-123.

Opțională:

1. Drapeau Ch. Învăță cum să înveți repede. Tehnici de învățare accelerată. București: Ed. Teora, 2000
2. Druță M. Psihologia educației. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2000
3. Dumitru I. Al. Psihologia educației. Timișoara: Ed. Mirton, 2001
4. Enea V. Intervenții psihologice în școală. Manualul consilierului școlar. Iași: Polirom, 2019
5. Pânișoară I. Comunicarea eficientă. Ed. a III-a. Iași: Ed. Polirom, 2006
6. Petrescu P. Psihologie și educație. Timișoara: Ed. Eurostampa, 2007
7. Petty G. Profesorul azi. București: Ed. Atelier didactic, 2007
8. Losîi E. Psihodiagnoza agresivității. Chișinău: Tipografia UPSC „Ion Creangă”, 2016, 135p.
9. Gavreliuc D, Gavreliuc A. Școală și schimbare socială. Editura Universității de Vest, 2012

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Organizarea serviciului psihologic și etica profesională
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Carolina Perjan, conf.univ., dr.
Cadre didactice implicate	Cristina Popescu lector
e-mail	carolina_perjan@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
G.04.O.025	4	II	IV	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Organizarea serviciului psihologic și etica profesională se încadrează în grupa disciplinelor, care contribuie la formarea complexă a viitorilor psihologi, în sensul oferirii unor noțiuni legate de: strategiile de activitatea a psihologului, etica psihologică profesională, specificul organizării serviciului psihologic cu persoane de diferită vârstă și diferită categorie, specificul organizării serviciului psihologic în diferite domenii de activitate a psihologului practic etc.

Cursul **Organizarea serviciului psihologic și etica profesională** este un curs fundamental necesar pregătirii profesionale a viitorilor psihologi. El trebuie să permită studenților să funcționeze activ ca psiholog practic pe o paletă largă de activități specifice diferitor organizații. Pe parcursul cursurilor vor fi achiziționate cunoștințe teoretice care să servească drept bază pentru inițierea unor investigații și aplicații specifice eticii psihologice profesionale, formate deprinderi practice de investigare în mediul diferitor organizații, diferite categorii de persoane, vor fi puse bazele în vederea creării premiselor dezvoltării unor aplicații eficiente, fundamentate științific, pentru oferirea de soluții pertinente în diferite domenii bazându-se pe cunoștințe acumulate din acest curs.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- A determina obiectivele și conținutul serviciului psihologic
- A distinge direcțiile de baza a serviciului psihologic
- A cunoaște scopul, obiectivele activității psihologului practic;
- A aplica metode și tehnici în conformitate cu diferite categorii de persoane
- A cunoaște și a aplica principiile etice și regulile de activitate practică a psihologului.
- A evalua eficiența activităților de psihoprofilaxie, psihoconsiliere, psihocorecție realizate

Finalități de studii

- Să formuleze scopul, sarcinile activității psihologului practic în diferite organizații
- Să clasifice instrumentariul diagnostic al psihologului în dependență de problem și categoria de beneficiar.
- Să formuleze scopul, sarcinile activității psihologului școlar în instituțiile de învățământ;
- Să clasifice instrumentariul diagnostic, psihoprofilactic, psihocorecțional al psihologului școlar în activitatea cu elevii de diferită vârstă;
- Să clasifice instrumentariul diagnostic psihocorecțional al psihologului școlar în activitatea cu elevii dificili;
- Să utilizeze modele de activități cu profesorii, diriginții și părinții.
- Să integreze direcțiile principale de activitate a psihologului școlar într-un proces unic;
- Să selecteze informația cu caracter psihologic pentru prezentarea ei la consiliul psihologo-pedagogic;

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie, Psihologia personalității, Psihologia dezvoltării, psihologiei preșcolară, elevului mic, preadolescentului, psihologiei dependenței

Unități de curs

- Tema 1. Istoria apariției și dezvoltării serviciului psihologic.
Tema 2. Principiile și regulile etice de lucru a psihologului practic
Tema 3. Serviciul psihologic în industrie

- Tema 4. Serviciul psihologic în sport
- Tema 5. Serviciul psihologic în medicină
- Tema 6. Serviciul psihologic în practica juridică
- Tema 7. Organizarea serviciului psihologic în sistemul învățământului
- Tema 8. Direcțiile principale de activitate a psihologului practic
- Tema 9. OSP în clasele primare
- Tema 10. OSP în clasele gimnaziale
- Tema 11. OSP în clasele liceale

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbaterea, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, comunicărilor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore și evaluarea lucrului individual

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică: Manual pentru colegiile pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu, A. Bolboceanu, M. Vîrlan, ...- Ch.: Univers Pedagogic, 2007.
2. Perjan C., Vîrlan M.; Verdeș, A.; Losîi, E., Iuroaia, F.; Măgureanu, L. și alții. Abandonul școlar în România și RM: granițe comune, soluții comune. Iași, 2012.
3. Perjan C., Losîi E., Tintiuc T. Introducere în psihologia unicității umane. Chișinău 2015.
4. Carolina Perjan, Corina Perjan. Conflictul în cadrul mediului didactic. Conferința de totalizare a muncii științifice și științifico-didactice. Chișinău 2013. V.1. P. 13-17.
5. М.Р. Битянова. Организация психологической работы в школе. М., 1998.
6. Кулаков С. А. Психопрофилактика и психотерапия в средней школе. - СПб, 1996

Opțională:

1. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. — М., 2000.
2. Кулаков С. А. Психотерапия и психопрофилактика аддиктивного поведения у подростков: Тематическое приложение № 1 к «Журналу практического психолога». — М.; СПб, 1996.
3. Rollo Mai. Искусство психологического консультирования. М., 2001.
4. М.Р. Битянова. Организация психологической работы в школе. М., 2000.
5. Р. В. Овчарова. Справочная книга школьного психолога. М., 1993.
6. М.И. Чистякова. Психогимнастика. М., 1995.
7. А. Л. Венгер. Схема индивидуального обследования детей школьного возраста. М., 1989
8. Акимова М. К., Козлова В. Т. Коррекционно-развивающие упражнения для учащихся III—V классов: Пособие для учителей и школьных психологов. — Обнинск, 2000

Denumirea programului de studii	0313 Psihologie,
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Bazele antreprenoriatului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie, Catedra Istorie și Geografie
Titular de curs	Grosu Mihail, dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	mihail.grosu66@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
U.04.A.026	3	II	III	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul face parte din discipline opționale și este orientat spre formarea competențelor profesionale (una dintre cele opt competențe fundamentale care trebuie formată în cadrul formării inițiale și profesionale). Bazându-ne pe competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. din anul I, cursul „**Bazele antreprenoriatului**” devine un element important al formării inițiale și continue a specialiștilor din diverse domenii, datorită contribuției efective pe care aceasta o are la dezvoltarea inițiativei antreprenoriale în societate, oferirea diverselor oportunități de realizare în carieră și integrare socio-profesională a specialiștilor debutanți. Strategii de predare-învățare. Învățarea centrată pe student: **multiplicarea la prima prelegere a suportului de curs în Poier-Pont pentru toți studenții înscriși la acest curs** pentru a realiza prelegeri interactive și a nu pierde timp pentru dictare și conspectare, seminare interactive, lucru în echipă, proiecte, consultații. Disciplina are conexiuni cu alte cursuri de formare inițială profesională deoarece antreprenoriatul reprezintă o oportunitate în edificarea unei cariere de succes.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoștințe Cunoștințele necesare includ informații privind oportunitățile pentru activități personale, profesionale și/sau de afaceri, contextul în care oamenii trăiesc și lucrează. Ele asigură o bună cunoaștere a domeniului antreprenoriatului, a oportunităților și provocărilor cu care se confruntă un antreprenor.

Abilități - Abilitățile se raportează la managementul de proiect pro activ (incluzând, de exemplu, abilitatea de a planifica, organiza, gestiona, conduce și delega, analiza, comunica, raporta, evalua și înregistra), reprezentarea efectivă și negociere, precum și la capacitatea de a lucra atât individual, cât și în colaborare cu echipa. Formarea capacității de a aprecia și identifica punctele tari și slabe, de a evalua și de a-și asuma riscuri când ele sunt justificate, este una esențială.

Atitudini O atitudine antreprenorială se caracterizează prin inițiativă, poziție pro activă în viața personală și social-economică, precum și în activitățile de muncă. Aceasta include, de asemenea, o motivare și o determinare în realizarea obiectivelor propuse, căutarea soluțiilor acolo unde alții văd doar probleme, inclusiv și la locul de muncă. Studenții trebuie să fie, de asemenea, conștienți de latura etică a activității de antreprenoriat. Misiunea de a forma și dezvolta aceste componente îi revine disciplinei de studiu Bazele antreprenoriatului.

Competența antreprenorială și cultivarea spiritului de întreprinzător presupune transformarea ideilor în acțiuni, include creativitatea, inovația și asumarea riscurilor, precum și planificarea, gestionarea proiectelor pentru a atinge obiectivele. Acest lucru îi ajută pe oameni în viața lor cotidiană, acasă, în societate și la locul de muncă.

Competențe specifice: 1. Competența de a valorifica oportunitățile în dezvoltarea personală și profesională; 2. Competența de a organiza o activitate cu caracter antreprenorial; 3. Competența de a gestiona resursele financiare în diverse contexte; 4. Competența de a promova și realiza bunuri/servicii/ produse; 5. Competența de a elabora și prezenta un plan de afaceri.

Finalități de studii

- Să identifice oportunitățile existente pentru dezvoltarea personală și profesională și să determine caracteristicile, riscurile și beneficiile antreprenoriatului ca oportunitate în cariera proprie.
- Să stabilească o modalitate de lansare a unei afaceri în raport cu opțiunile personale și să utilizeze prevederile legislative referitoare la activitatea antreprenorială în rezolvarea situațiilor problemă.

- Să analizeze oportunități de susținere a propriei afaceri (ÎMM) din partea statului și a programelor de susținere a afacerilor și să argumenteze propria idee de afacere.
- Să identifice personalul necesar la etapa de inițiere a afacerii și să aplice metode de recrutare, selectare și motivarea personalului.
- Să argumenteze importanța managementului în gestionarea unei afaceri și să opereze cu noțiuni de evidență financiară a activității, să estimeze necesarul de capital în demararea unei afaceri.
- Să identifice sursele de finanțare a unei afaceri să estimeze eficiența financiară a unei afaceri și să interpreteze datele înregistrate într-un bilanț contabil.
- Să utilizeze conceptul de marketing în promovarea afacerii și să realizeze o cercetare de marketing pentru un produs/serviciu.
- Să analizeze concurenții să evaluează produsul/serviciul propus în conformitate cu cerințele existente pe piață să elaboreze strategia de promovare a unui produs
- Să determine importanța planificării activității sale și să identifice structura propriului plan de afaceri
- Să elaboreze și să prezintă public propriu plan de afacere elaborat.

Precondiții

Formarea competenței de inițiativă și antreprenoriat presupune cunoașterea bazelor elementare de economie obținute la cursurile economice la nivel de liceu și colegii. Lipsa acestor cunoștințe elementare la o parte de studenți va cere o lămurire suplimentară a noțiunilor economice din partea profesorului.

De asemenea o condiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. din anul I.

Unități de curs

1. Antreprenoriat: concept, forme și tipologii – (4 ore).
2. Ideea de afaceri – (2 ore).
3. Modalități de lansare a afaceri – (2 ore).
4. Aspectele legale ale inițierii afacerii – (4 ore).
5. Marketingul și utilitatea lui în afaceri - (4 ore).
6. Planificarea afacerii – (2 ore).
7. Managementul resurselor umane - (4 ore).
8. Gestiunea financiară – (4 ore).
9. Sursele de finanțare la crearea întreprinderii – (2 ore).
10. Contabilitatea afacerii – (2 ore).

Strategii de predare și învățare

Învățarea centrată pe student: multiplicarea la prima prelegere a suportului de curs în Poiwer-Pont pentru toți studenții înscriși la acest curs pentru a realiza prelegeri interactive și a nu pierde timp pentru dictare și conspectare, seminar interactive, lucru în echipă, proiecte, consultații. Centrarea pe student ca subiect al activității instructiv-educative în cadrul disciplinei Bazele antreprenoriatului și orientarea acestora spre formarea competențelor specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care: utilizarea metodelor interactive; realizarea diverselor activități pentru exersarea competențelor antreprenoriale, utilizarea calculatorului în exerciții de simulare a derulării, monitorizării și evaluării afacerii, care pot apropia procesul de predare-învățare de realitatea economică; O importanță deosebită o are legătura permanentă a disciplinei cu realitatea și mediul înconjurător, experiența de viață a studenților, a părinților acestora și oamenilor de afaceri, ceea ce accentuează caracterul aplicativ practic al disciplinei.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței antreprenoriale. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale și dorința de a obține succes în propria activitate antreprenorială.
Evaluarea curentă: discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control,

participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă. **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie

1. Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 „Cu privire la antreprenariat și întreprinderi”.
2. Legea nr. 206-XVI din 07.07.2006 „Privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii”.
3. Antreprenariat inițierea afacerii, Coord. Bugaian L., Chișinău: Editura „Levința Angela”, 2010.
4. Butler D., Planificarea afacerii. Ghid de start. București: Editura All, 2006.
5. Bugaian Larisa, Roșcovan Mihail, Solcan Angela, Todirașcu Ștefan. Ghid practic pentru antreprenori, Chișinău: Editura „MultiArt-SV”, 2010.
6. Catșev Elena, Jumiga Diana, Ghidul antreprenorului, CONTACT, 2012.
7. Cotelnic A., Managementul activității de producție. Chișinău: Editura „Evricea”, 2003.
8. Finch B., Cum să concepi un plan de afaceri? Editura „Rentrop&Straton”, 2007.

Opțională

1. Labregere R., Managerul începător. Iași: Editura „Polirom”, 2007.
2. Olaru D., Soare C., Managementul relațiilor cu publicul și maniere în management, Editura „Lumina”, 2001.
3. Popescu D., Eficiența comunicării în afaceri, Editura „Luceafărul”, 2003
4. Popescu D., Managementul afacerilor, București: Editura Economică, 2001.
5. Porojan D., Bisa C. Planul de afaceri. București: Editura „Irecson”, 2005.
6. Prutianu Ștefan, Cercetări de marketing. Iași: Polirom. 2002.
7. Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Ghid legislativ în domeniul activității antreprenoriale, Chișinău, 2007.

Denumirea programului de studii	0313 Psihologie
Ciclul	I - Licență
Denumirea cursului	Managementul resurselor umane
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Filologie și Istorie Catedra Istorie și Geografie
Titular de curs	C. Savițchi
Cadre didactice implicate	
e-mail	savecorina@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
U.04.A.026	3	II	III	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul fiind o disciplină opțională, contribuie la extinderea și completarea orizontului de cunoștințe din: pedagogie, psihologie, asistență socială, cu informații din domeniul ”**Managementul resurselor umane**” fapt ce va contribui la dezvoltarea și consolidarea unui set de competențe (cunoștințe, abilitati, atitudini) care conduc la formarea multilaterală a personalității și la dezvoltarea unei categorii de profesioniști capabili să se integreze cu succes în viața socială. Acest curs va familiariza studenții cu obiectivele, metodele, procedeele, mecanismele managementului resurselor umane, cu aspectele planificării strategice a necesarului de muncă, gruparea lui pe posturile de muncă, etapele de recrutare, selectare și integrare profesională a personalului, cu modalitatea evaluării performanțelor profesionale, etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- de a însuși și utiliza conceptele, metodele, tehnicile și instrumentele de bază ale MRU;
- explicarea importanței planificării strategice a resurselor umane;
- de a cunoaște tendințele actuale în domeniul MRU;
- de a înțelege și aprecia rolul și importanța resurselor umane și a MRU în cadrul organizației;
- de a dezvolta aptitudini necesare viitorilor absolvenți, pentru integrarea lor pe piața muncii din Republica Moldova;
- de a forma capacități de aplicare a metodelor și principiilor MRU în situații specifice, cazul unei întreprinderi;
- de a forma abilitatea de perfectare a documentelor specifice MRU: CV-ul, scrisoare de intenție, fișă a postului, fișă interviului de selecție;
- de a forma competențe lingvistice specifice limbajului MRU utilizând tehnologiile informaționale și de comunicare.

Finalități de studii

- să explice rolul și importanța resurselor umane în cadrul organizațiilor în perioada actuală;
- să descrie procesul de planificare, recrutare și selectare a resurselor umane;
- să cunoască importanța, particularitățile, motivațiile pregătirii profesionale a resurselor umane din cadrul organizațiilor;
- să prezinte obiectivele și particularitățile salarizării resurselor umane din cadrul organizațiilor;
- să fie capabili să evalueze superiorii, subordonații și să se autoevalueze;
- să cunoască ultimele tendințe care se înregistrează la ora actuală în domeniul MRU;
- să conștientizeze importanța MRU în contextul globalizării, integrării economice și asocierii RM la UE

Precondiții

Dezvoltarea conștiinței economice a tineretului studios se realizează prin interacțiunea cunoștințelor cu caracter economic acumulate în instituțiile anterioare de învățământ (licee, colegii) cu cunoștințele obținute la facultate în cadrul disciplinelor de specialitate. Studenții cunosc să explice un șir de procese legate de angajarea personalului pe piața forței de muncă cum ar fi: recrutarea, selectarea, integrarea, promovarea, motivarea lucrătorilor, etc., iar audierea cursului respectiv va contribui la dezvoltarea cunoștințelor și deprinderilor noi ce îi va ajuta să se integreze cu succes pe piața muncii și în viața socială.

Unități de curs

1. Introducere în Managementul resurselor umane.
2. Strategii și politici în domeniul Managementului resurselor umane.
3. Planificarea strategică a resurselor umane.
4. Analiza și descrierea posturilor.
5. Recrutarea și selecția personalului.
6. Integrarea profesională a personalului.
7. Motivația pentru muncă.
8. Comunicarea în cadrul organizației.
9. Pregătirea profesională și dezvoltarea carierei.
10. Evaluarea performanțelor personalului.
11. Disciplina muncii: legislație, drepturi, obligații.
12. Recompensele personalului.
13. Relațiile cu sindicatele și căile de încetarea a angajării salariaților.

Strategii de predare și învățare

1. Prelegere interactivă prin expunere cu aplicarea TIC.
2. Prelegere clasică.
3. Dezbateri.

Strategii de evaluare

1. Ev. Inițială: prezentări orale, participări la dezbateri, comunicări, referate etc.
2. Ev. formativ-continuă: evaluări curente scrise la teme: gândirea filosofică în perioada antică, gândirea filosofică în perioada medievală.
3. Ev. sumativ-cumulativă/finală: examen oral.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Dimitrescu M., Managementul resurselor umane; formarea, motivarea și promovarea elitelor, Editura Victor, București, 2010.
2. Bîrcă A., Managementul resurselor umane, Editura A.S.E.M., Chișinău, 2005.
3. Chișu V., Posturi, salarii și beneficii. București: Irecson, 2005.
4. Armstrong M., Managementul resurselor umane, Editions Codecs, București, 2003
5. Jalencu M., Managementul resurselor umane (suport de curs). Chișinău: UCCM, 2003.

Opțională:

1. Manolescu, A. - Managementul resurselor umane, ediția a treia, Editura Economică, București, 2003.
2. Ilieș L., Osoian C. și Petelean A., Managementul resurselor umane, Cluj-Napoca: Dacia, 2002.
3. Cole G.A., Managementul personalului. București, Editura Codecs, 2000.
4. Codul muncii al Republicii Moldova.
5. Ionescu, Gh. Gh. – Dimensiunile culturale ale managementului, Editura Economică, București, 1996.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia familiei și a relațiilor de cuplu
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Carolina Perjan, conf. univ., dr
Cadre didactice implicate	
e-mail	carolina_perjan@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.04.O.S027	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Psihologia familiei și a relațiilor de cuplu se încadrează în grupa disciplinelor, care contribuie la formarea complexă a viitorilor psihologi, în sensul oferirii unor noțiuni legate de: strategiile de activitatea a psihologului cu familia, cunoașterea legităților generale și particulare de funcționare a familiei; cunoașterea problemelor familiale tipice și principiile de diagnosticare și soluționare a lor

Cursul **Psihologia familiei și a relațiilor de cuplu** este un curs fundamental necesar pregătirii profesionale a viitorilor psihologi practicieni. El trebuie să permită studenților să funcționeze activ ca psiholog practic pe o paletă largă de activități specifice în activitatea sa cu familia. Pe parcursul cursurilor vor fi achiziționate cunoștințe teoretice și practice care va servi drept bază pentru inițierea unor investigații și aplicații specifice în dezvoltarea abilităților de elaborare a strategiilor de lucru cu familia, în utilizarea adecvată a tehnicilor și metodelor diagnostice în studierea tipurilor, rolurilor, problemelor de ordin psihologic în familie etc, ce sunt fundamentate științific, pentru oferirea de soluții pertinente în diferite domenii bazându-se pe cunoștințe acumulate din acest curs.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- A cunoaște terminologia de referință a cursului Psihologia familiei și a relațiilor de cuplu;
- A se clarifica cu teoriile și conceptele de bază în Psihologia familiei și a relațiilor de cuplu;
- A cunoaște legitățile generale și particulare de funcționare a familiei;
- A înțelege avantajele și dezavantajele familiei moderne;
- A cunoaște problemele familiale tipice și principiile de diagnosticare și soluționare a lor.
- A utiliza adecvat tehnicile și metodele diagnostice în studierea familiei;
- A evalua procesele familiale.
- A utiliza limbajului de specialitate.

Finalități de studii

- Să formuleze scopul, sarcinile și obiectivele psihologului în activitatea sa cu familia
- Să elaboreze recomandări pentru părinți în vederea dezvoltării armonioase a personalității copilului;
- Să dezvolte abilității de elaborare a strategiilor de lucru cu familia;
- Să elaboreze un program de intervenție în lucrul cu familia.
- Să clasifice instrumentariul diagnostic pentru activitatea practică în cuplu
- Să utilizeze modele de lucru cu cuplu în dependență de problema psihologică stabilită.
- Să selecteze informația cu caracter psihologic pentru prezentarea ei părinților sau unui membru al cuplului;
- Să evalueze eficiența activităților de consiliere de familie

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Psihologia personalității, Psihologia dezvoltării, psihologiei preșcolarăului, elevului mic, preadolescentului.

Unități de curs
<i>Tema 1. Psihologia familiei ca știință</i> <i>Tema 2. Familia contemporană și caracteristicile ei de bază.</i> <i>Tema 3. Dinamica familiei. Ciclurile vieții de familie. Crizele familiei.</i> <i>Tema 4. Particularitățile de rol-sex în familie.</i> <i>Tema 5. Climatul familial și compatibilitate psihologică..</i> <i>Tema 6. Abaterile de rol conjugal:</i> <i>Tema 7. Comunicarea în familie</i> <i>Tema 8. Dereglările comunicării intrafamiliale</i> <i>Tema 9. Factorii de risc în căsătorie. Conflictul conjugal.</i> <i>Tema 10. Consilierea familiei.</i>
Strategii de predare și învățare
Dezbateri academice, problematizarea, lucrul în grup, analiza strategică etc.
Strategii de evaluare
Evaluare formativă - două evaluări curente sub formă de test și portofoliu. Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale. Evaluare sumativă, examen – nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.
Bibliografie
Obligatorie: <ol style="list-style-type: none">
1. Mitrofan I., Mitrofan N., Elemente de psihologie a cuplului, București 1994.
2. Ionescu A., psihologia familiei. Normalitate și psihopatologia familială, București 1985
3. Stănciulescu E., Sociologia educației familiale, București 1996.
4. Perjan, C; Verdeș, A. Ghid practic de asistență psihologică a curenților afective la copii din familii temporar dezintegrate. Ch.: „Tipografia UPS I. Creangă”, 2010.
5. Эйдемийлер Э., Психотерапия семейных отношений, Москва 1999 Opțională: <ol style="list-style-type: none">
1. Алешина Ю, Индивидуальное и семейное консультирование, Москва 1999,
2. Шнайдер, Психология семейных отношений, Москва 2002.
3. Perjan. C; Plămădeală. V. Trăirea sentimentului de singurătate la tineri și strategiile de coping . Integrarea psihologiei și medicinei în sistemul învățământului în secolul XXI: provocări și perspective: materialele conf. șt. intern., 20 mai 2011. - Ch.: DGETS, 2011. - p. 42-46.
4. Perjan C, Verdeș A. Particularitățile relațiilor interpersonale în cuplurile conjugale . Creșterea impactului cercetării și dezvoltarea capacității de inovare: Ch: CEP USM, 2011. - Vol. 2, p. 114-116.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Consilierea vocațională
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, catedra Psihologie
Titular de curs	Perjan Carolina
Cadre didactice implicate	
e-mail	carolina_perjan@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.04.A.028	3	II	IV	92	46	46

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Consilierea vocațională* este orientat spre familiarizarea studenților cu noțiunile de orientare școlară și profesională, cariera profesională, cu profesiile, cu procesul de autodeterminare profesională, cu rolul familiei și al școlii în orientarea profesională. Acest curs va contribui la formarea abilităților de diagnosticare psihologică a intereselor, aptitudinilor, etc., competențelor de elaborare a profesiogramei, de consiliere a tinerilor privind cariera profesională. Cunoștințele obținute la acest curs oferă posibilitate studenților să posede un set de abilități practice și teoretice ce îi va ajuta la asimilarea mai rapidă, utilă și conștientă a materiei.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere:

- să determine obiectivele și conținutul orientării școlare și profesionale;
- să distingă strategii, tehnici de diagnosticare a intereselor și capacităților;
- să distingă algoritmul de formare a planului profesional;
- să identifice și să cunoască componentele autodeterminării profesionale;
- să determine specificul consilierii profesionale;
- să distingă strategiile de activitate a psihologului în orientarea profesională a elevilor la diferite etape de vârstă;

La nivel de aplicare:

- să stabilească legături între scopuri, obiective finalități, în actul orientării elevilor;
- să aplice metode și metodici în scopul diagnosticării planului profesional;
- să clasifice instrumentariul diagnostic al psihologului în activitatea cu elevii de diferită vârstă în scopul orientării profesionale;
- să determine cauza complicațiilor de ordin psihologic în procesul de autodeterminare profesională;

La nivel de integrare:

- să elaboreze și să aplice planul de autodeterminare profesională a elevului;
- să evalueze eficiența strategiilor de informare în orientarea profesională;
- să estimeze valoarea familiei în sistemul factorilor orientării;
- să evalueze eficiența activității cadrului didactic în orientarea școlară și profesională.
- să efectueze activitatea de consiliere profesională

Finalități de studii

La finele cursului studentul va fi capabil:

- să cunoască componentele autodeterminării profesionale;
- să deducă legături între scopuri, obiective finalități, în actul orientării elevilor;
- să aplice metode și metodici în scopul diagnosticării planului profesional;
- să evalueze eficiența strategiilor de informare în cariera profesională;
- să planifice și să efectueze activitatea de consiliere profesională la diferite etape de vârstă.

Precondiții

Pentru studierea cursului consilierea vocațională studentul trebuie să posede cunoștințe din domeniul psihologiei generale, psihologiei educației, psihologiei pedagogice, psihologiei muncii

Unități de curs

Tema 1. Noțiuni generale despre Orientarea școlară și profesională.

Tema 2. Profesiile și clasificarea lor.

Tema 3. Caracteristica psihologică a procesului de autodeterminare profesională.

Tema 4. Direcțiile activității psihologului școlar în domeniul orientării școlare și profesionale.

Tema 5. Consilierea psihologică în orientarea profesională.

Tema 6. Decizia de carieră

Tema 7. Factorii de personalitate implicați în luarea deciziei de carieră.

Tema 8. Rolul școlii în orientarea profesională și luarea deciziei.

Tema 9. Locul familiei în sistemul factorilor orientării.

Strategii de predare și învățare

Dezbateri academice, problematizarea, lucrul în grup, analiza strategică etc.

Strategii de evaluare

Evaluare formativă - două evaluări curente sub formă de test și portofoliu. Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

Evaluare sumativă, examen – nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Băban, A., (coordonator) *Consiliere educațională*, Ed. Ardealul, Cluj-Napoca, 2001
2. Crețu, C., *Psihopedagogia succesului*, Ed. Polirom, Iași, 1997
3. Roco, M., *Creativitate și inteligență emoțională*, Ed. Polirom, Iași, 2004.
4. Mihai Ghivirigă. *Tendențe contemporane ale orientării școlare și profesionale*. București, 1990.
5. Н. С. Пряжников. *Бланковые и карточные игры профессионального и личностного самоопределения*. М., 1997.
6. *Психологическое сопровождение выбора профессии / И. Митина. М., 1998*

Opțională:

1. Cosmovici A. *Psihologie generală*. Polirom, Iași 1996.
2. Crețu, C., *Psihopedagogia succesului*, Polirom, Iași, 1997
3. Georgeta Pânișoară, Ion-Ovidiu Pânișoară, *Motivarea eficientă*, Polirom, Iași, 2005.
4. Е. А. Климов. *Как выбрать профессию*. М., 1990.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Evaluarea psihologică în procesul educațional
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.04.A.028	3	II	IV	88	44 (22/22)	44

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Obiectivul major al cursului constă în aprofundarea cunoștințelor obținute în domeniul psihologiei educației. Conținutul cursului explică esența și funcțiile evaluării psihologice în procesul educațional, formele evaluării și metodele utilizate în evaluarea diverselor aspecte ale procesului educațional (cunoștințe, interacțiunea profesor-elev, activitate didactică și stilul de predare).

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Definirea conceptelor de bază ale cursului
- Descrierea formelor de evaluare, a avantajelor și limitelor acestora
- Descrierea tehnicilor și metodelor tradiționale și moderne de evaluare școlară
- Clasificarea tipurilor de teste și de itemi
- Formularea diferitor tipuri de itemi
- Elaborarea unui test de evaluare a cunoștințelor și evaluarea rezultatelor
- Evaluarea interacțiunii profesor-elev și stilului de predare prin aplicarea instrumente de evaluare specifice

Finalități de studii

La sfârșit de curs, studenții vor:

- identifica formele și metodele de evaluare oportune disciplinei și situației educaționale
- argumenta avantajele și limitele tehnicilor tradiționale și moderne de evaluare
- formula diferite tipuri de itemi pentru un test de evaluare a cunoștințelor
- aplica tehnici de evaluare a interacțiunii profesor-elev și stilului de predare

Precondiții

Înșuirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea următoarelor disciplinele: psihologia personalității, psihologia dezvoltării, psihologia educațională, psihodiagnoza și statistica psihologică.

Unități de curs

- Tema 1. Noțiuni de măsurare și evaluare școlară
- Tema 2. Metode și tehnici tradiționale și moderne de evaluare
- Tema 3. Testele de evaluare și măsurare școlară
- Tema 4. Elaborarea testelor de evaluare școlară
- Tema 5. Surse de eroare în procesul de evaluare
- Tema 6. Măsurarea și evaluarea interacțiunii profesor-elev
- Tema 7. Evaluarea stilului de predare

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea-discuție, expunerea, diagrama Venn, tabelul conceptual, lucru în grup, lucru individual, administrarea și analiza testelor de evaluare.

Strategii de evaluare

Evaluări curente: răspuns oral la seminare, test, evaluare reciprocă

Evaluarea finală: test.

Bibliografie

Obigatorie:

1. AGAFIAN, R. *Evaluarea rezultatelor școlare: Ghid metodologic*. Chișinău: Lyceum, 2014
2. CUCOȘ, C. *Teoria și metodologia evaluării*. Iași: Editura Polirom, 2008
3. MANOLESCU, M. *Teoria și metodologia evaluării*. București: Editura Universitară, 2010
4. RADU, I.T. *Evaluarea în procesul didactic*. Ed. A 3-a. București: EDP, 2007
5. STOICA, A., MUSTEAȚĂ, S. *Evaluarea rezultatelor școlare: Ghid metodic*. Chișinău, Lumina, 2001

Opțională:

1. CHIȘ, V. *Activitatea profesorului între curriculum și evaluare*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană, 2001
2. IONESCU, M., RADU, I. (coord.). *Didactica modernă*. Cluj: Editura Dacia, 2001
3. MEYER, G. *De ce și cum evaluăm*. Iași: Editura Polirom, 2000
4. POTOLEA, D., NEACȘU, I., MANOLESCU, M. *Metodologia evaluării realizărilor școlare ale elevilor. Ghid metodologic general*. București: Editura ERC PRESS, 2011
5. POTOLEA, D., MANOLESCU, M. *Teoria și practica evaluării educaționale*. București: PIR, Ministerul Educației Naționale, 2005
6. STOICA, A. *Evaluarea progresului școlar: de la teorie la practică*. București: Humanitas Educațional, 2003
7. VĂCĂREȚU, A., KUOHO, K., POP, M. *Evaluarea în sprijinul învățării. Ghid pentru cadrele didactice*. București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2007
8. VOICULESCU, E. *Factorii subiectivi ai evaluării școlare. Cunoaștere și control*. București: Aramis Print S.R.L., 2007

Denumirea programului de studii	0313.1 Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Conflictologie (<i>Conflict studies</i>)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Sanduleac Sergiu, dr. în psihologie, conf. univ.
Cadre didactice implicate	Chirev Larisa, lector superior
e-mail	sergiusanduleac@gmail.com , sanduleac.sergiu@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
U.05.A.029	4	III	V	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul urmărește scopul de a spori eficiența personală a studenților și a antrena abilitățile de soluționare constructivă a conflictelor prin înțelegerea naturii, structurii și mecanismelor conflictului. Deci, în cadrul cursului se va urmări atât abordarea teoretică a subiectelor incluse, cât și utilizarea metodelor practice, interactive de lucru: studiu de caz, joc de rol, simularea, negocierea, dezbaterile. Accent se va pune pe formarea abilităților de mediator.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerilor:

Să cunoască noțiunile și teoriile de bază ale conflictologiei, etapele conflictului, strategiile și tehnicile de soluționare a lui

Aplicarea cunoștințelor și înțelegerilor: Să poată aplica cunoștințele primite pentru formarea abilităților de comunicare eficientă și soluționare constructivă a conflictelor formarea abilităților de mediere a unui conflict

Comunicarea cunoștințelor și înțelegerilor: Formarea abilității de proiectare a activității cu diverse grupuri pentru învățarea metodelor de soluționare constructivă a conflictelor.

Capacități de dezvoltare profesională continuă: Dezvoltarea abilităților necesare pentru a persevera la cursurile ulterioare prin prisma competențelor obținute în cadrul cursului și obținerea autonomiei în dezvoltarea profesională.

Finalități de studii

- Va face cunoștință cu teoriile de bază ale psihologiei conflictului;
- Va demonstra abilități de gândire critică în soluționarea unor probleme în dirijarea conflictului;
- Va aplica cunoștințele cu referire la tipurile de conflict și caracteristicile lor, strategii și tactici;
- Va preveni, dirija, soluționa conflictele;
- Va poseda abilități de mediere a conflictului;
- Va organiza activități (pentru copii de diferite vârste și maturi) de dezvoltare a abilităților de soluționare constructivă a conflictelor.

Precondiții

Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniul psihologiei generale, sociale și pedagogice.

Conținutul unităților de curs

Tema 1. Conflictul: definiție, indicatori, clasificări.

Tema 2. Conflictologia ca știință.

Tema 3. Teoriile conflictologiei.

Tema 4. Conflictul intrapersonal.

Tema 5. Conflictul la diferite nivele de sisteme sociale: interpersonale, din cadrul organizației, conflictele între grupuri, conflictele între grupuri sociale mari, conflictele interetnice, conflictele politice.

Tema 6. Violența în situație de conflict.

Tema 7. Metode de cercetare a conflictului.

Tema 8. Fenomenologia conflictelor: conținut, structură, dinamică, funcții, participanți.

Tema 9. Apariția conflictelor: natura obiectiv-subiectivă a conflictelor, percepția și aprecierea situației, factorii în baza cărora situația este apreciată ca fiind conflictuală.

Tema 10. Alegerea strategiei de reacționare la conflict.

Tema 11. Interacțiunea în conflict: motive, scopuri, strategii și tactici, reglatorii conflictelor.

Tema 12. Soluționarea conflictelor: tradiția conflictologică și tradiția psihologică.

Tema 13. Medierea: principii, etape, bariere în comunicare.

Tema 14. Modalități de formare a deprinderilor de comportament eficient în situație de conflict și de soluționare constructivă a lor.

Strategii de evaluare

Evaluare formativă - două evaluări curente sub formă de test. Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

Evaluare sumativă, examen – nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

Evaluarea prevede testări, răspunsuri la seminare, prezentări de proiecte individuale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Țurcan T. Aspecte psihologice ale conflictului. Chișinău, 2004
2. Boncu Șt. Negocierea și medierea. Perspective psihologice. Iași: Editura Institutul European. 2006, 247 p.
3. Stoica-Constantin, Ana; Neculau, A. (coord.) Psihosociologia rezolvării conflictului, Iași, Editura Polirom, 1998. 283 p.
4. Дмитриев А.В. Конфликтология: Учебное пособие. М.: Гардарики. 2000. - 320 с.

Opțională:

1. Козырев Г.И. Введение в конфликтологию: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. - Москва, 2001
2. Юдин В. В., Ратников В. П.. Конфликтология. - Москва, 2001
3. Гришина Н.В. Психология конфликта. – СПб., 2003
4. Данакин Н. С. Конфликты и технология их предупреждения. - Белгород, 1993

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Comunicarea nonviolentă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
U.05.A.029	4	III	V	120	60 (24/12/24)	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul are un caracter teoretico-aplicativ, urmărind nu doar însușirea de către studenți a noțiunilor de bază ale cursului, dar și formarea abilităților de utilizare a modelului comunicării nonviolente. La orele de laborator vor fi analizate, revizuite și „rescrise” diverse dialoguri generatoare de frustrări.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Enumerarea și explicarea pașilor comunicării nonviolente Identificarea blocajelor în comunicare Identificarea emoțiilor și nevoilor în dependență de situație / context Verbalizarea emoțiilor și nevoilor Formularea clară și concretă a cererii Exprimarea furiei fără a declanșa conflicte Formularea aprecierilor în concordanță cu modelul CNV
Finalități de studii
La finele cursului studenții vor: <ul style="list-style-type: none">
– exprima emoții și formula cereri conform modelului comunicării nonviolente în diverse contexte
– accepta empatic interlocutorul urmând pașii comunicării nonviolente
– relaționa eficient cu cei din jur.
Precondiții
Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniile: psihologie generală, psihologia personalității, psihologia dezvoltării, psihologia educației și psihologia socială.
Unități de curs
Tema 1. Esența comunicării nonviolente Tema 2. Comunicarea care blochează compasiunea Tema 3. Observarea fără evaluare Tema 4. Identificarea și exprimarea emoțiilor Tema 5. Atribuirea responsabilității pentru emoțiile noastre Tema 6. Exprimarea cererii / solicitării Tema 7. Recepționarea empatică Tema 8. Conexiunea compasională cu noi înșine Tema 9. Exprimarea furiei

Tema 10. Utilizarea protectoare a forței

Tema 11. Exprimarea aprecierii în comunicarea nonviolentă

Tema 12. Comunicarea nonviolentă în context familial

Tema 13. Comunicarea nonviolentă în context social

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea-discuție, expunerea, demonstrația, gândește - perechi - prezintă, lucru în grup, joc de rol, simularea, exersarea

Strategii de evaluare

Evaluări curente: răspuns la seminare, test, lucrare practică în baza studiului de caz.

Evaluarea finală: test.

Bibliografie

Obligatorie:

1. KELLER, F. *Exerciții de comunicare nonviolentă*. București: Editura Trei, 2016
2. KOHN, A. *Parenting necondiționat. De la recompense și pedepse la iubire și înțelegere*. București: Editura Herald, 2005
3. MARKHAM, L. *Părinți liniștiți, copii fericiți. Cum să înlocuim țipetele cu conectarea*. București: Editura Multi Media Est Publishing, 2015
4. ROSENBERG, M. *Comunicarea nonviolentă. Un limbaj al vieții*. București: Editura Ponte, 2014

Opțională:

1. CHIREV, L. *Comunicarea nonviolentă – condiție necesară pentru armonizarea relațiilor în școală*. În: *Diminuarea violenței în sistemul educațional: probleme și perspective de soluționare*. Chișinău: Garamont-Studio, 2012. P. 138-147
2. FABER, A., MAZLISH, E. *Cum să-i ascuți pe adolescenți și cum să te faci ascultat*. București: Curtea Veche, 2007
3. HENDRIX, H., HUNT, H. *Dăruiește iubirea care vindecă. Ghid pentru părinți*. București: Editura Herald, 2015
4. HENDRIX, H. *Primește iubirea pe care o dorești. Ghid pentru cupluri*. București: Editura Herald, 2015

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia unicității umane
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Losîi Elena, conf. univ.
Cadre didactice implicate	Pîslari Stela, lector, dr.
e-mail	lenadonica@yahoo.com , losii.elena@upsc.md / stelaguzun@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.A.030	3	III	V	76	38	38

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Psihologia unicității umane* prezintă dezvoltarea deferentelor individuale, principalele domenii de cercetare și cunoștințe existente în această diferă. și dezvoltă consecvent, structura personalității, apariția diferențelor individuale și structura caracteristicilor psihologice, sunt analizate categoriile de necesități individuale și influența lor asupra stimei de sine și sensului vieții. Acest curs prezintă abordările care au impulsionat formarea teoriei multifactoriale ale unicității și descrie modul în care predispozițiile genetice și societatea afectează diferențele dintre oameni.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoașterea aspectelor importante ale unicității umane, natura diferențelor și tipologia.
Cunoașterea și aplicarea tehnicilor de diagnosticare a copiilor dotați/supradotați, talentați.
Identificarea condițiilor care asigură dezvoltarea armonioasă a copiilor dotați/supradotați, talentați.
Cunoașterea rolului părinților și profesorilor în asigurarea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor dotați/supradotați, talentați.
Cunoașterea specificului organizării instruirii copiilor dotați/supradotați, talentați.
Formarea abilităților de lucru cu a copiii dotați/supradotați, talentați.

Finalități de studii

- Să cunoască și definească reperatele conceptuale de bază a cursului: individ, personalitate, individualitate, dotare, supradotare, talent, genialitate etc.
- Să cunoască tipologia unicității umane;
- Să poată identifica copiii dotați/supradotați, talentați.
- Să stabilească condițiile de dezvoltare armonioasă a copiilor dotați/supradotați, talentați.
- Să dobândească abilități de lucru cu copiii dotați/supradotați, talentați, dar și cu părinții, profesorii acestora

Precondiții

Însușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor *Psihologia personalității, Psihologia dezvoltării, Psihologia socială, Psihologia educațională, Consilierea psihologică.*

Unități de curs

- Tema 1.** Diferențele individuale și structura proprietăților psihologice
Tema 2. Teorii psihologice ale unicității umane
Tema 3. Originea unicității umane
Tema 4. Identificarea copiilor dotați/supradotați
Tema 5. Caracteristicile cognitive ale copiilor dotați
Tema 6. Caracteristicile afectiv-motivaționale ale copiilor dotați
Tema 7. Consilierea copiilor dotați
Tema 8. Organizarea instruirii copiilor dotați

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Benito Y. Copiii supradotați. Iași: Polirom, 2003
2. Jigău M. Copiii supradotați. București: Ed. Știința și tehnica, 1994
3. Popovici D. Introducere în psihopedagogia supradotaților. București: Ed. Fundației Humanitas, 2004
4. Perjan C., Losîi E., Tintiuc T. Introducere în psihologia unicității umane. Chișinău: IIC, 2015
5. Mitran-Duțu L., Cozma A., Stoica F., Țîrlui I. Copiii supradotați. Ghid pentru părinți și profesori. București, 2016
6. Losîi E. Psihologia educației. Chișinău: CEP USM, 2014, 204 p.
7. Enea V. Intervenții psihologice în școală. Manualul consilierului școlar. Iași: Polirom, 2019

Opțională:

1. Activitatea psihopedagogului cu elevii de vârstă școlară și preadolescentă / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2015. 138 p.
2. Băban A. Consiliere educațională. Cluj-Napoca, 2001
3. Crețu C. Psihopedagogia succesului. Iași: Polirom, 1997
4. Crețu C. Curriculum diferențiat și personalizat. Iași: Polirom, 1998
5. Gavreliuc D, Gavreliuc A. Școală și schimbare socială. Editura Universității de Vest, 2012
6. Pânișoară G., Sălăvăstru D. Mitrofan L. Copilăria și adolescența. Iași: Polirom, 2016

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia clinică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	Pîslari Stela, lector, dr.
e-mail	racu.iulia@upsc.md / stelaguzun@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.A.030	5	III	V	75	37,5	37,5

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul de psihologia clinică face parte din disciplinele fundamentale la specialitatea psihologie la Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. În acest curs vor fi studiate noțiuni introductive cu privire la cele mai recente idei, reflecții și cercetări cu privire la legitățile, mecanismele psihologice implicate în starea de sănătate și boală. Psihologia clinică conține caracteristica generală, prevalența, etiologia (cauzele și factorii de risc), simptomele, mecanismele, diagnosticul, prevenția, tratamentul și asistența, prognosticul și evoluția, epidemiologia diferitor tulburări psihice, tulburărilor de personalitate și tulburărilor psihosomatice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să caracterizeze principalele strategii și metode de investigare și evaluare utilizate în psihologia clinică
- Să explice mecanismele prin care sănătatea și boala sunt codeterminate de factori biologici, psihologici, sociali și comportamentali.
- Să cunoască semnele și simptomele principalelor boli psihice.
- Să poată evidenția frecvența și etiologia, mecanismele, diagnosticul și tratamentul tulburărilor psihice și tulburărilor de personalitate.
- Să fie apt să stăpânească principalele criterii și elemente de diagnostic asupra evoluției și prognosticului principalelor boli psihice.
- Să argumenteze modalitățile de prevenție a bolilor psihice.

Finalități de studii

- Cunoașterea principalelor activități de diagnostic psihologic și evaluare clinică a tulburărilor psihice, psihosomatice și a factorilor psihologici implicați în tulburările somatice.
- Identificarea rolului factorilor psihosociali și a stilului de viață în etiologia și evoluția tulburărilor psihice și de personalitate.
- Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în promovarea și menținerea sănătății și în prevenirea tulburărilor psihice, somatice și psihosomatice.
- Elaborarea strategiilor de intervenție psihologică proprii în vederea diminuării diferitelor probleme psihologice.
- Elaborarea programelor de optimizare psihocomportamentală pentru copii și adulți.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie, Psihologia personalității, Psihodiagnostic și statistică psihologică și Consilierea psihologică.

Unități de curs

- Tema 1. Introducere în psihologia clinică**
- Tema 2. Repere istorice în apariția și evoluția psihologiei clinice**
- Tema 3. Metodele de investigare în psihologia clinică**
- Tema 4. Normal și patologic. Sănătate și boală. Boală psihică**

- Tema 5. Tulburările proceselor psihice**
- Tema 6. Epilepsia**
- Tema 7. Autismul și schizofrenia**
- Tema 8. Tulburarea bipolară**
- Tema 9. Oligofrenia**
- Tema 10. Psihoza alcoolică**
- Tema 11. Nevrozele și psihozele reactive**
- Tema 12. Fundamentele psihosomaticii. Bolile psihosomatice**
- Tema 13. Suicidul**
- Tema 14. Psihologia muribundului**

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. DAVID, D., Metodologia cercetării clinice. Iași: Polirom. 2006. 232 p.
2. DAVID, D. *Psihologie clinică și psihoterapie*. Iași: Polirom. 2006. 323 p.
3. RACU, IU. *Anxietatea la preadolescenți și modalități de diminuare. Monografie*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2019. 291 p.
4. RACU, IU. *Psihologia anxietății la copii și adolescenți. Monografie*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2020. 363 p.
5. ROBINSON, R. *Psihologia clinică*. Iași: Polirom. 2010. 504 p.
6. WILMSHURST, L. *Psihopatologia copilului*. Fundamente. Polirom. 2007. 376 p.
7. РАКУ, Ж., РАКУ, Ю. *Клиническая психология: учеб. пособ. для студентов*. Кишинэу: Totex-Lux. SRL. 2012. 172 с.
8. ПЕРРЕ, М., БАУМАНН, У. *Клиническая психология*. Санкт–Петербург: Питер. 2006. 1312 с.

Opțională:

1. ENEA, V., DAFINOIU, I. Evaluarea psihologică. Manualul psihologului clinician. Iași: Polirom. 2017. 672 p.
2. IONESCU, Ș., BLANCHET, A. *Tratat de psihologie clinică și psihopatologie*. Tr. A. Peltier. București: TREI. 2013. 440 p.
3. TUDOSE, F., TUDOSE, C., Dobranici, C. *Tratat de psihopatologie și psihiatrie pentru psihologi*. București: TREI. 2011. 704 p.
4. NIRESTREAN, A., LAZARESCU, M. *Tulburări de personalitate*. Iași: Polirom. 2007. 474 p.
5. ГУРЕВИЧ, П. *Клиническая психология. Практическая патопсихология: Руководство для врачей и медицинских пс*. Москва: Nota Bene, 2011. 512 с.;
6. КАРВАСАРСКИЙ, Б. *Клиническая психология: уч. для вузов*. 4–е изд.. Санкт–Петербург: Питер. 2013. 864 с.
7. КУЛГАНОВ, В., БЕЛОВ, В., ПАРФЕНОВ, Ю. *Основы клинической психологии*. Санкт–Петербург: Питер. 2017. 464 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia sănătății. Psihosomatica
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	racu.iulia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.A.030	5	III	V	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina Psihologia sănătății. Psihosomatica este o disciplină aplicativă la specializarea psihologie din cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială din Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Disciplina familiarizează studenții cu o arie extinsă de problematici: conceptul de sănătate, modelele explicative ale sănătății și a bolii, implicațiile factorilor cognitivi și comportamentali în menținerea sănătății, stresul și riscul pentru boală. De asemenea cuprinde prezentarea și descrierea celor mai importante tulburări psihosomatice (afecțiuni ale organelor respiratorii, tulburări cardiovasculare, afecțiuni gastrointestinale, tulburări ale sistemului endocrin, durerile de cap, bolile pielii, etc.), factorii psihologici ce le determină și modalitățile cum pot fi tratate / vindecate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să caracterizeze principale principii, paradigme și strategii de studiu în psihologia sănătății
- Să poată distinge cele mai semnificative concepte din psihologia sănătății: conceptul de sănătate, conceptul de boală, conceptul de stare de bine, conceptul de calitate a vieții.
- Să identifice factorii cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali cu rol în etiologia și evoluția bolilor.
- Să înțeleagă experiența diferitor boli.
- Să analizeze relația corp –psihic în menținerea sănătății.
- Să caracterizeze principale tulburări psihosomatice.
- Să cunoască explicațiile diferitor tulburări psihosomatice.

Finalități de studii

- Definirea principalelor modele ale sănătății și bolii.
- Identificarea și ilustrarea factorilor comportamentali ai stilului de viață și implicațiile acestora în sănătate și boală.
- Compararea factorilor psihologici cu rol în diferite tulburări psihosomatice.
- Prezentarea și exemplificarea modalităților de coping eficiente.
- Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în elaborarea recomandărilor pentru vindecarea tulburărilor psihosomatice.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie și Psihologia personalității.

Unități de curs

- Tema 1. Introducere în psihologia sănătății**
- Tema 2. Modele ale sănătății și a bolii**
- Tema 3. Rolul factorilor cognitive în sănătate**
- Tema 4. Rolul factorilor comportamentali în sănătate**
- Tema 5. Stresul și riscul pentru boală**

- Tema 6. Fundamentele psihosomaticii**
- Tema 7. Afecțiuni ale organelor respiratorii**
- Tema 8. Tulburări cardiovasculare**
- Tema 9. Afecțiuni gastrointestinale**
- Tema 10. Tulburări ale sistemului endocrin**
- Tema 11. Dureri de cap**
- Tema 12. Bolile pielii. Aspecte ale alergiei**
- Tema 13. Bolile infecțioase. Inflamațiile**
- Tema 14. Pacientul cu insomnie**
- Tema 15. Tumorile. Cancerul**

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. ALEXANDER, F. *Medicina psihosomatică* București: TREI. 2008. 348 p.
2. HAY, L. *Poți să-ți vindeci viața*. Brașov: Adevăr Divin. 2010. 311 p.
3. HAY, L. *Vindecă-ți corpul*. Brașov: Adevăr Divin. 2011. 102 p.
4. MORSCHITZY, H., SATOR, S. *Când sufletul vorbește prin corp. Să înțelegem și să trăim tulburările psihosomatice*. București: TREI. 2016. 300 p.
5. POPESCU-BRUMĂ, S. *Psihologia sănătății*. Pitești: Paralela 45. 2005. 312 p.
6. SINELNIKOV, V. *Iubește-ți viața: cum să fim sănătoși și să descoperim bucuria de a trăi. Secretele subconștientului*. Ploiești: Helen. 2016. 422 p.

Opțională:

1. AVRAM, E. *Psihologia sănătății. Abordări aplicative. Vol. I*. București: Universitară. 2010. 198 p.
2. DAHLKE, R. *Boala ca simbol. Manual de psihosomatică. Simptome, interpretare, prelucrare, compensare*. Brașov: Adevăr Divin. 2014. 678 p.
3. DUMITRACHE, S. *Corp, traumă, vindecare. Diagnoză și intervenție*. București: Sper, 2020. 412 p.
4. HAY, L. *Puterea este în interiorul tău*. Brașov: Adevărul Divin 2009. 302 p.
5. SHOENBERG, P. *Psihosomatica. Utilizări ale psihoterapiei*. București: TREI. 2017. 368 p.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia victimei
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	racu.iulia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.A.031	5	I	II	75	37,5	37,5

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina Psihologia victimei este o disciplină aplicativă la ciclul I din cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială din Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Psihologia victimei este un domeniu în plină expansiune ce cuprinde următoarea problematică: istoricul apariției victimologiei, factorii victimogeni, tipologia în victimologie, victimizarea femeii, victimizarea copilului și victimizarea vârstnicilor și aspecte psihologice privind protecția și autoprotecția împotriva victimizării.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să argumenteze rolul pe care îl joacă factorii personali și cei situaționali în vulnerabilitatea victimală.
- Să cunoască diferite clasificări privind victimele.
- Să poată discuta și argumenta diferențele consemnate în formele de victimizare pentru diferite categorii de vârste și sexe.
- Să caracterizeze principale tipuri de victime.
- Să discute pe marginea ideilor privind protecția și autoprotecția împotriva victimizării.

Finalități de studii

- Definirea principalelor concepte cheie ale psihologiei victimei.
- Identificarea și ilustrarea tipurilor de victime și caracteristicilor acestora.
- Compararea diferitor categorii de victime.
- Elaborarea recomandărilor practice în vederea diminuării riscului victimal.
- Prezentarea și exemplificarea modelelor de protecție a copiilor și femeilor împotriva violenței familiale.
- Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în elaborarea modelelor de asistență psihologică a copiilor și femeilor abuzați.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie, psihologia dezvoltării și Psihologia personalității.

Unități de curs

- Tema: Incursiuni în psihologia victimei. Noțiuni de victimologie**
Tema: Istoricul victimologiei
Tema: Factorii victimogeni
Tema: Tipuri de victimă
Tema: Diferite tipuri de victimă: particularități specifice
Tema: Victimizarea femeii
Tema: Victimizarea copilului
Tema: Victimizarea vârstnicilor
Tema: Aspecte psihologice privind protecția și autoprotecția împotriva victimizării

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. HARWOOD, R., MILLER, S., VASTA, R. *Psihologia copilului*. tr. de I. Manole, I. Avădănei, I. Aneci. Iași: Polirom. 2010. 944 p.
2. BUTOI, T., BUTOI, I., BUTOI, A. PUȚ, C. *Analiza comportamentală din perspectiva psihologiei judiciare, victimologiei și tacticii criminalistice*. București: Pro Universitaria. 2019. 378 p.
3. BUTOI, T. *Victimologie: curs universitar. Perspectiva psihologiei victimale asupra copilului penal victima- agresor*. București: Publishing House. 2004. 215 p.
4. BUTOI, T. *Victimologie și psihologie victimală: compendiu universitar*. București: Pinguin Book. 2008. 504p.
5. SEMENIK, D. *Cum să nu devii victimă, cum să nu fii victimă*. București: Sophia. 2019. 240 p.

Opțională:

1. BUTOI, T. *Tratat universitar de psihologie judiciară*. Ed. II.-a rev. și adaug. București: Pro Universitaria. 2019. 487 p.
2. MIHĂILĂ, M. *Psihologia judiciară*. Ed. a II-a rev. și adaug. Craiova: Sitech. M. 2017. 220
3. LEȘ, A. *Psihologie criminologica. Rolul psiho(pato)logiei clinice in descifrarea comportamentului criminal*. București: Universitara. 2020. 128 p.
4. ВАСИЛЬЕВ, В. *Юридическая психология (для бакалавров). Учебник*. — Москва: Юстиция. 2018. 608 с.
5. РОМАНОВ, В. *Юридическая психология. Учебное пособие для СПО*. — Москва: Юрайт. 2019. 170 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I, Licență
Denumirea cursului	Psihologia traumei și a pierderii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială Catedra Psihologie
Titular de curs	Chitoroga Lucia, dr. în psihologie, lector
Cadre didactice implicate	
e-mail	chitoroga.lucia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.05.A.031	5	III	VI	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Psihologia traumei și a pierderii* are ca scop familiarizarea studenților cu noțiunile de stres, criză, traumă psihică, eveniment traumatic, situație traumatică, reacție traumatică, experiență traumatică. În cadrul cursului sunt abordați și dezvoltăți termenii asociați celui de traumă și anume: stres (ca stimul, ca reacție fiziologică, ca proces) și stresor, pierdere (fizică sau abstractă), suferință (răspuns emoțional la pierdere), doliu (etapele lui) etc. Cursul conține clasificarea principalelor tipuri de traume și tulburările rezultate din expunerea directă sau indirectă la situații traumatice. Sunt tratați factorii de risc semnificativi în apariția și dezvoltarea stresului posttraumatic: factorii subiectivi și obiectivi; factorii pretraumatici; factorii peritraumatici; factorii postraumatici. Un loc aparte în cadrul cursului a fost acordat factorilor de risc, specificului și consecințelor traumei în perioada copilăriei și adolescenței. Trauma indirectă (ca răspuns la interacțiunea cu victime ale traumelor sau știrilor media) și efectele acesteia asupra calității vieții la diferite categorii profesionale. Adaptarea la stres și traume: strategiile de coping. Intervenția psihologică în prevenirea stresului posttraumatic: ajutorul psihologic imediat, debriefingul psihologic. Evaluarea traumelor și a efectelor acestora. Terapia traumei și pierderii. Reziliența psihologică.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- cunoașterea și înțelegerea noțiunilor de traumă psihică, eveniment traumatic, situație traumatică, reacție traumatică, experiență traumatică, stres, stresor, pierdere, suferință, doliu;
- cunoașterea și identificarea tipurilor majore de traumă, caracteristicilor traumei, componentelor pierderii, caracteristicilor și fazelor stării de doliu.
- stabilirea deosebiriilor între: traumă și eveniment traumatic, pierdere fizică și abstractă, pierdere și suferință, suferință și durere; expunerea directă versus expunerea indirectă la un eveniment traumatic, etc.
- operarea corectă cu noțiuni specifice psihotraumatologiei.
- utilizarea cunoștințelor asimilate pentru a delimita categoriile nosologice ale psihotraumatologiei generale: Tulburarea acută de stres (ASD), Tulburarea de stres posttraumatic (PTSD), Tulburarea de adaptare (AD), Tulburarea de stres extrem (DESNOS).

Finalități de studii

- Să definească și să utilizeze adecvat conceptele de bază ale disciplinei: traumă psihică, eveniment traumatic, situație traumatică, reacție traumatică, experiență traumatică, stres, stresor, pierdere, suferință, doliu;
- Să identifice caracteristicile traumei, suferinței, componentelor pierderii, fazelor stării de doliu.
- Să distingă tipurile majore de traumă și să poată da exemple pentru fiecare din ele.
- Să cunoască și să identifice tulburările stresului și traumei:
  - criteriile de diagnostic pentru Tulburarea acută de stres (ASD);
  - criteriile de diagnostic pentru Tulburarea de stres posttraumatic (PTSD);
  - criteriile de diagnostic pentru Tulburarea de adaptare (AD);

- criteriile de diagnostic pentru Tulburarea de stres extrem (DESNOS).

- Să cunoască factorii ce determină vulnerabilitatea la traumă (pretraumatici, peritraumatici, posttraumatici);
- Să cunoască tipurile de intervenție pentru prevenirea stresului posttraumatic, a acțiunilor specifice primului ajutor psihologic în traumă;
- Să identifice simptomele, specificul traumei indirecte ca rezultat al expunerii la trauma altor persoane și categoriile profesionale cele mai afectate de aceasta;
- Să cunoască și să utilizeze conceptul de coping și cel de strategie de coping;
- Să cunoască și să utilizeze strategiile de coping;
- Să cunoască tehnicile, etapele, obiectivele terapiei traumei, cât și fazele restabilirii posttraumă;
- Să cunoască instrumentele de evaluare a traumelor.

Precondiții

Înțelegerea și asimilarea informațiilor la disciplina dată este facilitată de deținerea cunoștințelor din cadrul „Psihologiei proceselor cognitive”, „Psihologiei personalității și însușirilor de personalitate”, „Psihologiei clinice”, „Psihologiei sănătății.Psihosomatica”, etc.

Teme de bază:

Obiectul de studiu al Psihologiei traumei și pierderii. Stresul și trauma psihică. Scurt istoric a psihotraumatologiei. Tulburările stresului și traumei. Procesualitatea traumei psihice. Factorii determinanți ai răspunsului la traume. Specificul traumei în copilărie și adolescență. Adaptarea la stres și traume: strategiile de coping. Trauma indirectă și efectele ei asupra calității vieții la diferite categorii profesionale. Intervenția psihologică în prevenirea stresului posttraumatic: ajutorul psihologic imediat, debriefingul psihologic. Terapia traumei și pierderii. Reziliența psihologică.

Metode și tehnici de predare și învățare

Expunerea euristică, conversația, demonstrația, modelarea, problematizarea, studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, seminarul interogativ, proiectul ș.a.

Strategii de evaluare

Evaluările curente: Testul docimologic, chestionarea orală și rezolvarea problemelor la seminarii. Portofoliul cu materialele studiului individual.

Evaluarea finală: Testul docimologic.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Crocq L. 16 conferințe despre traumă. București: Editura TREI, 2014.
2. Riedesser P., Fischer G. Tratat de psihotraumatologie. București: Editura TREI, 2001.
3. Rothschild B. 8 strategii de vindecare. București: Herald, 2017.
4. Rothschild B. Corul își amintește. Psihofiziologia și tratamentul traumei. București: Herald, 2013.
5. Ruppert Fr. Simbioză și autonomie. Traumă și iubire dincolo de complicațiile simbolice. București: Editura TREI, 2015.
6. Turliuc N.M., Măirean C. Psihologia traumei. Iași: Polirom, 2014.

Opțională:

1. Kalscher D. Lumea interioară a traumei. Mecanisme defensive arhetipale ale spiritului personal. București: Herald, 2013.
2. Ruppert Fr. Traumă, atașament, constelații familiale. Psihoterapia traumei. București: Editura TREI, 2011.
3. Voicu I., Marineanu V. Intervenția în criză și primul ajutor psihologic. București: Editura Centrului Tehnic-Editorial al Armatei, 2016.
4. Vraști R. Ghid practic de intervenție în criză, 2012.
5. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации. Москва: Изд. Эксмо, 2005.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Gender psihologie. Educația în familie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	racu_iulia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.A.032	5	III	V	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Gender psihologia și educația în familie este unul fundamental în pregătirea viitorilor psihologi la Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. Cursul își propune să ofere studenților o introducere în domeniul vast al noțiunilor, ideilor, cercetărilor și teoriilor în ceea ce privește diferențe de gen în dezvoltarea fizică, în abilități cognitive, în exprimarea emoțională, în comportamentul social, în interacțiunilor sociale, în autocontrolul comportamental, precum și în orientarea pentru carieră. Educația în familie abordează și încearcă să surprindă teme și subiecte semnificative: stilurile și practicile educative, dimensiunile de gen în educație, precum și participarea familiei la viața școlară a copilului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să identifice și să evidențieze stereotipurile de gen.
- Să cunoască cele mai importante cercetări privind diferențele de gen.
- Să cunoască preocupărilor contemporane asupra investigării științifice a principalelor teorii și accepțiuni despre inteligență și personalitate din perspectiva diferențelor de gen.
- Să argumenteze limitele pe care atitudinile sociale și diferențele de gen le impun și modalități de depășire a acestor limite.
- Să cunoască principalele stiluri și practici educative și cum se manifestă acestea.
- Să discute despre dimensiunile de gen în educație
- Să identifice implicațiile părinților în problemele școlare și sociale ale copiilor de diferită vârstă.

Finalități de studii

- Evaluarea în mod critic și comparativ a diferențele de gen.
- Aprecierea și identificarea contribuțiilor precum și limitele cercetărilor derulate în domeniul diferențelor de gen.
- Să propună modalități de eficientizare a procesului de învățare bazându-se pe diferențele de gen.
- Identificarea barierelor în orientarea pentru carieră a băieților și fetelor și elaborarea recomandărilor pentru îndepărtarea acestor bariere.
- Să propună strategii pentru schimbarea percepțiilor și convingerilor părinților și profesorilor despre diferențele de gen.
- Să propună metode de optimizare a dezvoltării copiilor și a modului în care pot depăși barierele generate de percepțiile sociale.
- Aprecierea stilurilor și practicilor parentale eficiente.
- Să propună recomandări practice pentru părinți utile diminuarea problemelor școlare și sociale cu care se confruntă copiii de diferite vârste.

Precondiții

Însușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Psihologia dezvoltării, Psihologia personalității, Psihologia educațională și Psihologia familiei și a relațiilor de cuplu.

Unități de curs

- Tema 1. Incursiuni în gender psihologie**
- Tema 2. Metodele gender psihologiei**
- Tema 3. Concepte și teoriile în problema diferențelor de gen**
- Tema 4. Diferențele fizice**
- Tema 5. Diferențele cognitive. Diferențele de gen în învățare**
- Tema 6. Diferențele sociale și de personalitate**
- Tema 7. Personalitatea femeii**
- Tema 8. Diferențele de gen și stereotipurile privind sexualitatea**
- Tema 9. Diferențele de gen în orientarea pentru carieră**
- Tema 10. Influențele asupra diferențelor dintre sexe și a dezvoltării rolurilor de gen**
- Tema 12. Psihologia relațiilor dintre sexe**
- Tema.13. Educația în familie: fundamente teoretice**
- Tema 14. Tendințe actuale în stilurile / practicile educative în educația familială**
- Tema 15. Dimensiune gen în educația familială**
- Tema 16. Participarea familiei la viața școlară a copilului**

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. HARWOOD, R., MILLER, S., VASTA, R. *Psihologia copilului*. tr. de I. Manole, I. Avădănei, I. Aneci. Iași: Polirom. 2010. 944 p.
2. IONESCU, M. NEGREANU, E. *Educația în familie. Repere și practici actuale*. București: Cartea Universitară 2006. 197 p.
3. MOISIN, A. *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală: îndrumător pentru părinți, educatori, învățători, diriginți și profesori*. ed. a III-a. București: Didactică și Pedagogică. 2010. 136 p. ISBN 978-973-30-2854-3.
4. MONTGOMERY, H. *Parentingul magic: șapte pași simpli pentru o educație reușită a copiilor*. tr. de L. Haidar. București: TREI. 2019. ISBN 978-606-40-0614-1
5. PETROVAI, D., BURSUC, V. *Diferențe de gen în creșterea și educația copiilor*. București: Edior.ro. 2004. 63 p.
6. БЕРН, Ш. *Гендерная психология*. Санкт-Петербург: Прайм-Еврознак. 2001. 320 с.
7. *Введение в гендерные исследования*. Часть 2. Хрестоматия / Под ред. С.Жеребкина. - Харьков, Санкт-Петербург. 2001. 991 с.
8. КЛЁЦИНА, И. *Психология гендерных отношений*. Теория и практика. Санкт-Петербург: Алетейя. 2004. 408 с.

Opțională:

1. BOCK, G. *Femeia în istoria Europei. Din Evul mediu până în zilele noastre*. Iași: Polirom. 2002. 360 p.
2. PĂNIȘOARA, G., SĂLĂVASTRU D., MITROFAN, L. *Copilăria și adolescența. Provocări actuale în psihologia educației și dezvoltării*. Iași: Polirom. 2016. 308 p. ISBN 978-973-46-6016-2.
3. RACU, IG., RACU, IU. *Diferențe de gen în anxietate*. În: *Perspectivile și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației*, conf. șt. pr. Intern. 2016. Cahul: US „B. P. Hajdeu” Centrografic p. 240 – 244.
4. ȘTEFĂNESCU, D. *Dilema de gen a educației*. Iași: Polirom. 2003. 176 p.
5. TUDOSE, C. *Gen și personalitate*. București: Tritonic. 2006. 176 p.
6. БЕНДАС, Т. *Гендерная психология*. Учеб. пособие. Санкт-Петербург: Питер. 2008. 431с.
7. КОЗЛОВ В., ШУХОВА, Н. *Гендерная психология*. Санкт-Петербург: Речь. 2010. 270 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Etnopsihologia și educația interculturală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Sanduleac Sergiu, dr. în psihologie, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	sergiusanduleac@gmail.com , sanduleac.sergiu@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.06.A.032	5	III	V	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul constituie un component bazal al sistemului de pregătire și are menirea să completeze și să dezvolte cunoștințele masteranzilor obținute de ei în procesul studierii Protecția socială a familiei. Serviciile de A.S. etc., în cadrul ciclului I de studii. În cadrul cursului se studiază particularitățile și subtilitățile relațiilor interfamiliale sub aspect intercultural.

Cursul respectiv ajută studenții să cunoască situația existentă în legătură cu nivelul fenomenului studiat la un moment dat, structura fenomenului, modificările în dinamică ale fenomenului din punct de vedere al nivelului și al structurii; aspecte ale interculturalității în stabilirea raporturilor familiale, politica de ocrotire a copiilor și nu numai.

Disciplina este necesară pentru elaborarea, comunicarea și proceselor sociale sub aspectul multiculturalismului. Conștientizând importanța predării acestei discipline pentru viitorul specialist sau profesionist practicant, curriculumul proiectat înregistrează în rândul disciplinelor profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să opereze cu aparatul terminologic al disciplinei, integrând noțiunile în modele de explicare teoretică a familiei polietnice;
- să posede cunoștințe cu referință la legislația internațională și națională privind protecția copilului.
- să reproducă conținutul fenomenologiei familiei multietnice;
- să determine și să interpreteze problemele pe care le provoacă conflictul familiei în cadrul îngust al familiei și cel larg – social;
- să cunoască metodologia și tehnologiile care pot fi utilizate în asistența familiilor multietnice și a persoanelor implicate în educația lor;

La nivel de aplicare:

- să definească și să explice probleme concrete legate de dezintegrarea temporară a familiei multietnice;
- să recunoască tipurile și formele de familii;
- să analizeze comportamentul copiilor și al părinților prin prisma modelelor teoretico-explicative;
- să poată defini rolul și funcțiile psihologului în echipa multidisciplinară, în cadrul centrelor de asistență a copiilor și familiei;
- să definească și să explice sindromul de stres posttraumatic și să poată explica manifestarea lui în cazul specific al copiilor și adulților din familiile polietnice;
- să utilizeze metode de psihodiagnostic în cercetarea fenomenului dezintegrării temporare a familiilor rezultate din căsătoriile interetnice;

- să stabilească și să aplice programe de consiliere în cazurile de familiilor polietnice aflate în situație de conflict;

La nivel de Integrare:

- să-și edifice o poziție activă civică, implicându-se în tratarea teoretică și rezolvarea aplicată a problemei consolidării familiilor multietnice și pregătirii tinerilor pentru căsătorie și familie;
- să întocmească un program de cercetare a familiei multietnice;
- să analizeze cazuri de familii multietnice;
- să gestioneze o cercetare empirică a fenomenului dezintegrării temporare a familiilor căsătoriilor interetnice

Finalități de studii

La finele cursului studentul va fi capabil:

- Să utilizeze cunoștințele teoretice și practice specializate, privitor la diversitatea culturală
- Să identifice modele culturale și construcția identității sociale
- Să confere noi dimensiuni problemei etnocentrismului
- Să cunoască modele de cultură și etnocentrism cultural
- Să aplice în practică specificul cunoștințelor acumulate

Precondiții

Studentul trebuie să cunoască noțiuni despre valori, activități școlare, mass-media, probleme sociale, școală, profesor, diriginte, să posede cunoștințe generale din domeniul filosofiei, abilități de lucru la calculator.

Conținutul unităților de curs

1.	Noțiuni introductive cu privire la etnopsihologie și educație interculturală Educația, definită în termeni de proces, semnifică o transformare intenționată, pozitivă și pe termen lung a ființei umane, în perspectiva unor finalități explicit formulate, elaborate la nivelul macrostructurii societății.
2.	Modele de cultură și etnocentrism cultural „Diversitatea culturală, etnocentrism și relativism” În prezent, “atunci când vorbim despre cultură ne referim la modul de dezvoltare (socială, n.n.) care se reflectă în sistemul de cunoștințe, în ideologia, valorile, legile și ritualurile cotidiene ale unei societăți”.
3.	Competențe ale profesorului în contextul educației interculturale Sub impactul schimbărilor multiple și profunde la nivel social și, implicit, la nivel educațional, ca urmare a trebuinței acute de a aborda adecvat diversitatea din spațiul școlii, formarea interculturală a profesorului a devenit un demers necesar.
4.	Cogniția socială și determinările culturale Cultura și cogniția socială reprezintă relația dintre cultura umană și capacitățile cognitive umane. Evoluția cognitivă culturală demonstrează că capacitățile cognitive unice ale oamenilor nu sunt în mod exclusiv cauza unei moșteniri biologice, dar sunt, de fapt, datorate în mare parte transiterii culturale și evoluției.
55.	Educația interculturală: principii, dimensiuni, factori, stadii Educația interculturală presupune un set de principii de bază. În primul rând, eterogenitatea este considerată o normă (ca termen din care s-a derivat conceptul de „normalitate”), și nu un handicap necesitând sprijin suplimentar.
6.	Principiile metodologice de bază ale educației interculturale Sarcinile educației interculturale sunt: <ul style="list-style-type: none"> – să înțeleagă cultura apropiată; – să se identifice cu cultura apropiată; – să experimente cultura apropiată.
77.	Importanța educației interculturale în instituțiile de învățământ Egalitatea diferențelor trebuie să fie baza educației interculturale. Pentru a acorda oportunități și posibilități egale tuturor culturilor, pentru dezvoltarea fiecărei culturi și identități educația interculturală trebuie să respecte diferențele și să promoveze egalitatea. Acest lucru contribuie la depășirea inegalităților sociale.

88.	Educația multiculturală și interculturală în condițiile globalizării societății Transformările globale pe care le suportă societatea contemporană amprentează, desigur, și teoriile și practicile educaționale. Cum trebuie să arate educația într-o lume globală? Ce tip de personalitate trebuie să formeze? Care sunt principiile, teoriile din care își va extrage substanța? Cum trebuie să predăm într-o clasă multiculturală?
99	Psihologia interculturală și posibilitățile ei de aplicare în mediul școlar Cercetărilor de psihologie „interculturală” („cross-cultural”, în engleză), studiază direct interacțiunea dintre indivizi și grupuri de origini culturale diferite.
110	Educația interculturală: niveluri, etape, metode, strategii în învățământ Problematika lumii contemporane a generat în sfera politicii, culturii și educației un număr de imperative cum sunt: apărarea păcii, salvarea mediului etc. Aceste imperative se regăsesc sub forma de recomandări și rezoluții adoptate de ONU, UNESCO, Consiliul European, diverse ONG-uri și guverne.
111	Separatismul universitar Școala are rolul de a forma indivizi adaptați și adaptabili la mediul social propriu unui cadru temporal și spațial delimitat. Educația este astfel procesul prin care indivizii învață să funcționeze în mediul lor social, prin transmiterea normelor sociale și a regulilor explicite sau implicite ale culturii.
112	Noi competențe ale profesorului în contextul educației interculturale Obiectivele unității de învățare Pe parcursul și la sfârșitul acestei unități de învățare, cursanții vor fi capabili: <ul style="list-style-type: none"> • să definească noțiunile cheie, specifice acestei unități de învățare; • să utilizeze/opereze cu aceste concepte în diverse contexte de instruire, metodice etc.; • să argumenteze necesitatea formării interculturale a profesorului; • să identifice cunoștințe, valori, atitudini și comportamente subsumate competenței interculturale a profesorului.

Strategii de evaluare

Evaluare formativă - două evaluări curente sub formă de test. Rezultatele evaluării formative constituie 60% din cota notei finale.

Evaluare sumativă, examen – nota la examen va constitui 40% din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Gavreliuc A. Psihologie interculturală, repere și diagnoze românești. Iași: Polirom. 2011. p. 362
2. Cuceș C. Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Polirom, 2000. p. 288
3. Стефаненко Т.Г. Этнопсихология: учебник для студентов вузов.- Екатеринбург:Деловая книга; М.: ИП РАН: Академ. Проект,2009.-320 с.- (Библиотека социальной психологии).-Дар.-ISBN 5-201-02323-1.(1)
4. Основы национальных и федеративных отношений:учеб. пособие/под общ. ред. Р.Г.Абдулатипова.-М.:Изд-во РАГС,2008.-344с.-ISBN 5- 7729-0070-6.(1)
5. Белик А.А.Культура и личность: Психологическая антропология. Этнопсихология. Психология религии : учеб. пособие /Рос. гос. гуманитар. ун-т.-М.,2009.-378с.-ISBN 5-7281-0315-4.(1)
6. Медков, В. М. Демография. Гриф МО РФ [Текст] : учебник / В. М. Медков. - 2-е изд. - ("Высшее образование"). - М. : ИНФРА-М,-2009. - ISBN: 978-5-16-002084-6

Opțională:

1. Zlate. M. Fundamentele psihologiei. Iași: Polirom. 2010, 215 p.
2. Ламанов, И. В. Введение в этнопсихологию. 2008 - [ЭР] : рабочий учебник - <http://lib/library>
3. Ламанов, И. В. Психология межэтнических отношений. 2008 - [ЭР] : рабочий учебник - <http://lib/library>
4. Крысько В.Г. Этнопсихология и межнациональные отношения. Курс лекций. М., 2009.
5. Sanduleac S. Violența vizibilă și invizibilă - structurală, culturală și directă. În: Diminuarea comportamentelor agresive la copii: idei – experiențe – bune practici. Ch: S.n., 2015 (Tipogr. UPS ”I.Creangă”). p. 26-33.

6. Sanduleac, S., Ceban, N. Reprezentarea socială a violenței la adolescenți. In: Fundamente psihopedagogice ale prevenirii și combaterii violenței în sistemul educațional. Ch.: Garamont, 2014. p. 285-291.
7. Sanduleac, S., Ceban, N. Stereotipurile etnice și procesul de stereotipizare. În: Practica psihologică modernă. Materialele conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. 26-28 septembrie 2014. Chișinău: 2015. p.131-134.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licența
Denumirea cursului	Psihologia managerială (<i>Psychology of management</i>)
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială/ Catedra Psihologie
Titular de curs	Sanduleac Sergiu, dr. în psihologie, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	sergiusanduleac@gmail.com , sanduleac.sergiu@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.06.A.033	3	III	V	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
La Psihologia conducerii studenții vor lua cunoștință de reprezentările actuale despre fenomenul „liderism”, se vor familiariza cu rezultatele cercetărilor științifice ale acestei probleme. Ei vor studia diverse teorii, concepții și modele de conducere și evoluția acestora, de asemenea interrelația dintre dirijare, conducere și liderism organizațional. Studenții se vor familiariza cu diferite forme de liderism, cu specificul liderismului în diferite sfere de viață și activitate, cu legitățile liderismului și particularitățile liderismului personal. Ei vor audia prelegeri, vor participa la seminare, vor colecta materiale pentru portofolii, vor utiliza tehnici de depistare și evaluare a trăsăturilor de personalitate ale liderului, vor efectua studii de caz, elabora și implementa programe de formare a liderilor.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
La nivel de cunoaștere și înțelegere Să cunoască esența liderismului, specificul liderismului în diferite sfere de viață și activitate umană, formele, mecanismele și legitățile funcționării și dezvoltării lui.
La nivel de aplicare Să poată aplica cunoștințele asimilate la depistarea și evaluarea trăsăturilor de personalitate ale liderului și dezvoltare a lui. Să poată efectua un studiu de caz, analiza și aprecia sub diferite aspecte o problemă, situație, caz provocat de activitatea liderului.
La nivel de integrare Să poată lua poziție în ce privește părțile forte și slabe ale diferitor abordări ale liderismului, elabora și implementa programe de formare și autoformare ale acestuia.
Finalități de studii
Va face cunoștință cu teoriile de bază ale psihologiei conducerii; Va demonstra abilități de gândire critică în soluționarea unor probleme în domeniul psihologiei conducerii; Va aplica cunoștințele cu referire la principiile generale și legitățile liderismului în evaluarea activității liderilor; Va identifica metode de cercetare în domeniul psihologiei conducerii, va utiliza tehnici de depistare și evaluare a trăsăturilor de personalitate; Va aborda problematica liderismului și managementului dintr-o perspectivă psihologică; Va sistematiza diferite abordări ale liderismului, lua poziție în ce privește valoarea acestora și determina perspectivele lor teoretice și aplicativ-acționale; Va elabora programe de formare și autoformare a conducătorilor; Va elabora programe de consolidare a colectivelor.
Precondiții
Studenții trebuie să posede cunoștințe în domeniul psihologiei personalității, psihologiei grupelor și colectivelor, relațiilor interumane, modalităților de percepție a omului de către om, mecanismelor de influență a persoanelor și grupurilor umane.
Conținutul unităților de curs
Tema 1. Obiectul psihologiei liderului, sarcinile, semnificația, legătura cu alte științe
Tema 2. Istoricul dezvoltării teoriilor cu referire la liderism

Tema 3. Interpretarea liderismului în școala psihologică ex-sovietică și în școlile psihologice occidentale

Tema 4. Teorii contemporane cu privire la liderism

Tema 5. Forme de leadership

Tema 6. Leadership de tip A, J, Z

Tema 7. Liderism transformațional

Tema 8. Liderism carismatic

Tema 9. Liderism bazat pe principii: personal, interpersonal, managerial, organizațional

Tema 10. Funcțiile liderului

Tema 11. Stadii ale influenței liderilor

Tema 12. 21 legi ale liderismului

Tema 13. Liderii și echipele de muncă

Tema 14. Reprezentarea socială a liderilor

Tema 15. Liderism în diferite domenii de viață și activitate umană

Strategii de evaluare

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore, testări, referate, simulare, lucru individual, portofoliu. Activitățile de învățare și abilitățile formate în cadrul disciplinei se efectuează în formă de teste, lucrări de control, eseuri, referate, portofolii, răspunsuri la seminare, soluționare de probleme.

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Sleahitichi M. Liderii: Monografie. Chișinău: Știința, 1998. 230 p.
2. Zelenschi A. Cultura managerială și liderismul // Economica. 2004. Nr.1. p. 283
3. Tudor S., Relația dintre conduita liderului din proiectare și satisfacția colaboratorilor // Revista de psihologie.-1995. Nr.3. p.199-210
4. Iluț P. Liderii și conducerea // Iluț Petru. Valori, atitudini și comportamente sociale. București: 2004. p. 182-189
5. Zlate M. Tratat de psihologie organizațional managerială. Iași: Polirom, 2004. p.568

Opțională:

1. Maxwell J. Cele 21 legi supreme ale liderismului. București 1988. 344 p.
2. Iluț P. Liderii și conducerea // Iluț Petru. Valori, atitudini și comportamente sociale. București: 2004. p. 182-189.
3. Андриенко Е.В. Лидерство и руководство// Андриенко Е.В., Социальная психология: Учебное пособие. М., 2000. с. 141-160.
4. Евтихов Ол. Стратегии и приёмы лидерства. Санкт-Петербург 2007.
5. Адаир Дж. Психология Лидера, Москва 2007. 352 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia medicală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	racu.iulia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.A.033	3	III	V	45	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Psihologia medicală face parte din pachetul de discipline aplicative la specializarea psihologie din cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială din Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Disciplina familiarizează studenții cu aspectele psihologice și sociale pe care le ridică medicina cu scopul de a reda și menține starea de sănătate fizică, psihică și socială. Psihologia medicală cuprinde și o paletă variată de aspecte: psihologia bolnavului, bolnavul dificil, anxios, imaginar; psihologia bolnavului canceros, psihologia durerii și a situațiilor limită, psihologia medicului, relația medic – pacient; și problematica tanatologiei și eutanasierei
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Să caracterizeze principalele tipuri de bolnavi și modalitățile de abordare a acestora. Să argumenteze rolul pe care îl joacă medicul în evoluția bolii. Să cunoască diferite mecanisme de apărare în boală. Să explice și să compare cele mai tipice boli întâlnite de la copilărie la bătrânețe Să discute pe marginea modurilor specifice de relaționare a medicilor. Să caracterizeze principale probleme și boli particulare pentru diferite etape de dezvoltare și pentru diferite sexe.
Finalități de studii
Precizarea sarcinilor și specificul psihologiei medicale în raport cu psihologia clinică și alte ramuri ale psihologiei sau față de alte domenii științifice. Compararea personalității pacienților cu diferite tipuri de boli. Identificarea și ilustrarea factorilor de risc în bolile canceroase. Prezentarea și caracterizarea principalelor boli ale copilăriei, adolescenței, vârstei adulte și vârstei senectuții. Evidențierea particularităților psihologiei profesiei medicale. Definirea principalelor caracteristici ale comunicării, tehnicilor de comunicare, comunicării în situații speciale folosite în practica medicală. precum și ariile și domeniile Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în elaborarea unor strategii și recomandări pentru depășirea situațiilor problematice în practica medicală.
Precondiții
Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie, Psihologia personalității și Consilierea psihologică.
Unități de curs
Tema: Incursiuni în psihologia medicală Tema: Psihologia bolnavului Tema: Psihologia durerii Tema: Psihoncologia Tema: Psihologia medicală a vârstelor și a sexelor Tema: Psihologia medicului Tema: Relația medic – pacient

Tema: Tanatopsihologia

Tema: Eutanasia

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. BRADU IAMANDESCU, I. *Manual de psihologie medicală*. București: Infomedica. 1995. 280 p.
2. BRADU IAMANDESCU, I. *Psihologie medicală. Psihologia sănătății*. București: Infomedica. 2005. 170 p.
3. BRADU IAMANDESCU, I. *Psihologia medicală. Psihosomatica generală și aplicată*. București: Infomedica. 2009. 328p.
4. COSMAN, D. *Psihologie medicală*. Iași: Polirom. 2010. 462 p.
5. PLEȘA, R. *Psihologie socială clinică și psihologie medicală*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană. 2-17. 88 p.
6. POPA VELEA, O., DIACONESCU, L., MIHĂILESCU, A. PANĂ, M., TRUȚESCU, C., POPESCU JIVIDEAN, M. FRUNZĂ, A. *Psihologie medicală*. Ed. a II-a rev. București: Universitatea „Carol Davilă”. 2016.
7. POPA VELEA, O. *Compendiu de psihologie medicală*. București: Universitatea „Carol Davilă”. 2015.

Opțională:

1. MANEA, M., MANEA, T. *Psihologie medicală*. București: Tehnica. 2004. 216 p.
2. RÂȘCANU, R. *Psihologie medicală și asistența socială*. București: Societate Știința și tehnică. 1997. 351 p.
3. PERCIUN, V. *Psihologia medicală*. Timișoara: Eurostampa. 2020. 301 p.
4. ПЕТРОВА, Н. *Психиатрия, медицинская психология*. Москва: КРОКУС. 2017. 512 с.
5. ПОЛИН, А. *Медицинская психология*. МОСКВА: Научная книга. 2013. 320 с.
6. ФРОЛОВА, Ю. *Медицинская психология*. Минск: Вышеишая школа. 2016. 413 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Practica psihologică, anul II
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și PPS, catedra Psihologie
Coordonatorul practicii	Loșii Elena, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	Racu Iulia, conf univ., dr., Pleșca Maria, conf.univ., dr., Perjan Carolina, conf.univ., dr., Chirev Larisa, lector superior, Sanduleac Sergiu, conf. univ., dr., Chitoroga Lucia, dr., lector superior, Popescu Maria, dr., lector
e-mail	losii.elena@upsc.md , racu.iulia@upsc.md , perjan.carolina@upsc.md , chirev.larisa@upsc.md , sanduleac.sergiu@upsc.md , plesca.maria@upsc.md , popescu.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
	8	II	IV	240	120	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica organizată în cadrul anului 2 de studii este o practică de importanță majoră pentru formarea viitorului specialist, deoarece ea reprezintă o verigă de inițiere în specialitatea aleasă și contribuie la autodeterminare profesională. Aceste patru săptămâni de practică organizate în grădinița de copii și școală îi permit studentului să cunoască toate direcțiile de activitate a unui psiholog școlar, modalitățile de lucru, specificul regimului de lucru, planificarea activităților de diagnosticare, profilaxie și corecție. Îi oferă posibilitatea de a duce observări asupra copiilor, de a analiza rezultatele obținute, de a efectua testări și de a interpreta rezultatele, de a elabora o caracteristică psihologică a unui copil și a colectivului clase, de a face concluzii pertinente, de a organiza activități de psihocorecție și psihoprofilaxie etc.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Identificarea și cunoașterea direcțiilor de activitate a psihologului cu preșcolarii și elevii de vârstă școlară mică;
2. Cunoașterea și aplicarea instrumentarului psihodiagnostic utilizat în lucrul cu preșcolarii și elevii de vârstă școlară mică;
3. Perfecționarea deprinderilor de a face diferite tipuri de observații: asupra manifestării proceselor psihice ale preșcolarilor în timpul activităților și elevilor în cadrul lecției, asupra comportamentului elevilor, relațiilor interpersonale, de asemenea observații asupra activității profesorului în cadrul lucrului instructiv-educativ;
4. Elaborarea recomandărilor pentru combaterea comportamentelor problematice la preșcolari și elevi de vârstă școlară mică;
5. Identificarea și cunoașterea particularităților dezvoltării cognitive și ale personalității preșcolarilor și școlarelor mici.

Finalități de studii

- Să cunoască direcțiile de activitate a psihologului școlar cu copiii de vârstă preșcolară, școlară mică ;
- Să aplice în practică cunoștințele teoretice obținute în rezultatul studierii disciplinelor psihologice;
- Să conștientizeze necesitatea studierii profunde și sistematice a psihicului copilului;
- Să poată planifica activitatea;
- Să realizeze analiza psihologică a activității asistate;
- Să desfășoare observații psihologice și analiza rezultatelor obținute;
- Să organizeze convorbiri cu copii de diferite vârste;
- Să aplice metodele diagnostice în scopul evidențierii nivelului dezvoltării proceselor cognitive și particularităților personalității copiilor preșcolari, elevilor de vârstă școlară mică și preadolescenților mici;
- Să poată fixa, prelucra și analiza rezultatelor obținute;
- Să elaboreze caracteristicii psihologice a copilului investigat;
- Să formuleze concluzii și recomandărilor practice pentru pedagogii și părinți;
- Să determine gradului de pregătire pentru instruirea în școală;

- Să studieze adaptarea elevilor cl. I la condițiile noi ale școlii, determinarea cauzelor și semnelor caracteristice ale inadaptării școlare a elevilor mici; Să determine gradul de pregătire a elevilor cl. IV pentru instruirea în treapta gimnazială

Precondiții

Este necesar ca studenții să poseze cunoștințe din domeniul psihologiei generale, a personalității și dezvoltării.

Conținutul unităților de practică

În conformitate cu planul de învățământ universitar pentru Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, practica psihologică a studenților anului II se organizează în grădinița de copii (2 săptămâni), în școala primară (2 săptămâni).

Programa activității practice a studenților în grădinița de copii:

1 zi – cunoștință cu grădinița de copii: regimul instituției preșcolare, specificul formării grupelor, colectivul pedagogic, direcțiile de activitate a colectivului pedagogic. Concretizarea scopului și obiectivelor practicii. Stabilirea planului de activitate pe parcursul practicii. Repartizarea studenților pe subgrupe

2 zi – observări în grupele mici în 1 jumătate a zilei. Înregistrarea fotografică. Analiza rezultatelor obținute. Îndeplinirea zilnicului practicii.

3 zi - observări în grupele mici a 2 jumătate a zilei. Înregistrarea fotografică. Analiza rezultatelor obținute. Îndeplinirea zilnicului practicii. Analiza datelor obținute și elaborarea caracteristicii psihologice a copiilor de vârstă preșcolară mică în baza observațiilor făcute. (un copil)

4 zi - observări în grupele mari în 1 jumătate a zilei. Înregistrarea fotografică. Analiza rezultatelor obținute. Îndeplinirea zilnicului practicii.

5 zi - observări în grupele mari a 2 jumătate a zilei. Înregistrarea fotografică. Analiza rezultatelor obținute. Îndeplinirea zilnicului practicii. Analiza datelor obținute și elaborarea caracteristicii psihologice a copiilor de vârstă preșcolară mare în baza observațiilor făcute (un copil).

Programa activității practice a studenților în clasa 1:

1. Studiarea adaptării elevului mic la instruirea în școală;
2. Depistarea copiilor cu inadaptare școlară în urma convorbirilor cu pedagogii, examinării documentației școlii și diagnosticării dezvoltării psihice, stabilirea simptomatologiei caracteristice inadaptării școlare și a cauzelor ce au provocato;
3. Documentarea, analiza bibliografică și prezentarea unui referat pe tema „Adaptarea școlară și problemele copilului inadapat” la consiliul pedagogic sau la adunarea cu părinții.

Programa activității practice a studenților în clasele II, III, IV:

1. Diagnosticarea nivelului de dezvoltare a proceselor psihice cognitive, afective, motivaționale, volitive și a trăsăturilor de personalitate;
2. Evidențierea problemelor cu care se confruntă copilul de vârstă școlară mică și preadolescentul mic; elaborarea unor recomandări, sfaturi pentru soluționarea lor;
3. Depistarea copiilor cu insucces școlar, stabilirea factorilor ce l-au provocat;
4. Studiarea gradului de pregătire a elevilor cl. IV pentru instruirea în ciclul gimnazial;
5. Asistarea la cel puțin 6 lecții și analiza psihologică a 2 lecții asistate în clasele primare;
6. Finalizarea procesului de studiere a particularităților și dinamicii dezvoltării elevilor din clasele primare și elaborarea caracteristicii psihologice complexe a 2 copii;
7. Elaborarea caracteristicii psihologice a colectivului de elevi

Metode și tehnici utilizate

Observația, testarea, anchetarea, convorbirea, analiza produselor activității, expunerea, demonstrarea, discuții, studii de caz, analiza filmelor, lucru în grup.

Strategii de evaluare

Studentul prezintă la sfârșitul practicii următoarea documentație:

- Zilnicul practicii și planul individual de activitate;

- Testele utilizate și procesele verbale;
- Analiza psihologică a orelor asistate;
- Mapa cu materialele didactice textuale și ilustrative utilizate în procesul de investigare psihologică;
- Caracteristica psihologică a copiilor studiați;
- Caracteristica psihologică a colectivului clasei;
- Comunicarea științifică la tema propusă;
- Darea de seamă despre conținutul și nivelul de realizare a obiectivelor preconizate.

În baza activităților desfășurate în cadrul practicii, documentelor prezentate și a comportamentului studentului în cadrul grădiniței de copii și școlii, caracteristicii psihologului școlar, se face evaluarea și notarea de către coordonatorul practicii și psihologul unde s-a desfășurat practica.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Activitatea psihopedagogului cu elevii de vârstă școlară și preadolescentă / coord.: E. Losîi, Iu. Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2015. 138 p.
2. Losîi E., Vîrlan M. Activitatea psihologului cu copiii de vârstă preșcolară și școlară mică. Ghid practic. Ch.: Centrul ed. Poligrafic al UPS „Ion Creangă”, 2004. (ediție revăzută), 199p
3. Losîi E., Racu Iu. Activitatea psihologului cu copiii și adulții. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2018. 183 p.
4. Losîi E. Psihodiagnoza agresivității. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2016. 135 p.
5. Vîrlan, Maria. Direcțiile de activitate ale psihologului școlar: Ghid / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”. Ch.: Centrul ed. al UPS „Ion Creangă”, 2005. 281 p.
6. Psihoprofilaxia – direcție de activitate a psihologului școlar din instituțiile de învățământ preuniversitar. Sub red. Beșleaga D., Mazilu L., Moraru E., ș.a., Chișinău, 2009, 128 p.
7. Activitatea psihopedagogului cu elevii de vârstă școlară și preadolescentă / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2015. 138 p.
8. Organizarea activității psihologului școlar cu preadolescenții / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2016. 191 p.

Opțională:

1. Bejan F. Particularitățile psihologice de vârstă a elevilor din clasele primare. Chișinău, 1983
2. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa I. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
3. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa II. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
4. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa III. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
5. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa IV. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
6. Platon C. Serviciul psihologic școlar. Chișinău: Epigraf, 2001, 168 p.
7. Platon C. Psihodiagnostic clinic. Chișinău: CEP USM. 2012. 219 p.
8. Stănculescu E. Psihologia educației de la teorie la practică. București: Editura Universitară, 2008

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Introducere în psihoterapie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.05.O.034	6	III	VI	180	90 (45/45)	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Conținutul acestui curs contribuie la inițierea studenților în fundamentele teoretico-aplicative ale celor mai cunoscute școli terapeutice. Cunoașterea conceptelor-cheie de bază și metodelor specifice fiecărei orientări terapeutice va facilita luarea de către studenți a deciziei ulterioare cu referire la aprofundarea teoretică și practică în domeniul psihoterapiei.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
• descrierea specificului demersului psihoterapeutic în cadrul școlilor psihoterapeutice studiate
• explicarea nevrozei de pe poziția fiecărei școli psihoterapeutice studiate
• enumerarea tehnicilor utilizate în cadrul fiecărei școli psihoterapeutice și explicarea esenței lor
• aplicarea tehnicilor psihoterapeutice în clarificarea problemei clientului și modificarea stării lui
• practicarea tehnicilor de relaxare
• aplicarea tehnicilor de verificare a veridicității convingerilor personale
Finalități de studii
La sfârșit de curs studenții vor: <ul style="list-style-type: none">
• interpreta nevroza de pe poziția diverselor școli psihoterapeutice
• selecta diverse tehnici psihoterapeutice în dependență de problema clientului
• ameliora performanțele individuale prin tehnici de psihoterapie
Precondiții
Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniul psihologiei personalității, psihologiei dezvoltării, psihologiei clinice, consilierii, profilaxiei și dezvoltării personale.
Unități de curs
Tema 1. Problema psihologică: structură, nivele și tipuri Tema 2. Psihoterapia: scop, obiective, tipuri Tema 3. Terapiile dinamice Tema 4. Psihoterapii de orientare comportamentală Tema 5. Terapiile cognitive Tema 6. Psihoterapia centrată pe client Tema 7. Terapii de orientare corporală Tema 8. Analiza tranzacțională Tema 9. Gestalt-terapia Tema 10. Psihodrama Tema 11. Terapia existențialistă Tema 12. Art-terapia

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegerea-discuție, clasa inversată, studiu de caz, lucru în grup, joc de rol, simularea, exersarea

Strategii de evaluare

Evaluări curente: răspuns la seminare, teste de evaluare.
Evaluarea finală: test de evaluare finală

Bibliografie

Obligatorie:

1. HOLDEVICI, I. *Elemente de psihoterapie*. București: ALL, 1998
2. HOLDEVICI I., VASILESCU, P. *Psihoterapia, tratament fără medicamente*. București: ALL, 1998
3. HUBER, W. *Psihoterapiile: terapia potrivită fiecărui pacient*. București: Știința și Tehnica, 1997
4. MITROFAN, I. *Orientarea experiențială în psihoterapie: dezvoltare personală, interpersonală, transpersonală*. București: Editura S.P.E.R., 2000

Opțională:

1. HOLDEVICI I., NEACȘU V. *Sisteme de psihoterapie și consiliere psihologică*. București: Editura KULLUSYS, 2008
2. DAVID, D. *Tratat de psihoterapie cognitiv-comportamentale*. Iași: POLIROM, 2017
3. DAYTON, T. *Drama interioară. Psihodrama și Terapia Experiențială*. Health Communications, Inc. Deerfield Beach, Florida
4. HOLDEVICI I. *Ameliorarea performanțelor individuale prin tehnici de psihoterapie*. București: Lider, 2008
5. АБРАМОВА, Г. С. *Практическая психология*. М.: Академический Проект, 2003
6. БУРЛАЧУК, Л. Ф., ГРАБСКАЯ, И. А., КОЧАРЯН, А. С. *Основы психотерапии*. Учебн. пособие для студентов вузов. К.: Ника-Центр; М.: Алетея, 1999.
7. ТАЛАНОВ, В. Л., МАЛКИНА-ПЫХ, И. Г. *Справочник практического психолога*. М: Эксмо, 2010

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Ciclul I - Licență
Denumirea cursului	Analiza statistică computerizată
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie Specială / Psihologie
Titular de curs	Larisa Chirev, lector universitar
Cadre didactice implicate	
e-mail	chirev.larisa@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.A.035	4	III	VI	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul *Analiză statistică computerizată* are ca obiectiv major aprofundarea cunoștințelor teoretice ale viitorilor psihologi și formarea competențelor necesare pentru utilizarea tehnologiilor informaționale în analiza statistică a datelor. Aceste cunoștințe și competențe sunt absolut necesare pentru activitatea de cercetare, dar și pentru înțelegerea corectă a rezultatelor unui studiu științific într-o documentare de rutină. În același timp, prin intermediul acestei discipline studenții vor avea posibilitatea să realizeze în mod independent partea metodologică și de analiză cantitativă din lucrarea de licență.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Definirea conceptele-cheie utilizate în statistica descriptivă și inferențială
- Introducerea și editarea datelor în SPSS
- Interpretarea valorilor statisticii descriptive
- Identificarea normalității distribuției
- Utilizarea testelor de corelație, asociere, comparare a eșantioanelor pentru statistica inferențială
- Interpretarea valorilor statisticii inferențiale.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor:

- elabora o bază de date pentru analiza lor statistică
- utiliza aplicații pentru determinarea indicatorilor tendinței centrale, de împrăștiere și tipului de distribuție și vor descrie distribuția datelor
- selecta metodele statistice adecvate pentru statistica inferențială
- interpreta valorile statisticii inferențiale.

Precondiții

Sunt necesare competențele acumulate în cadrul disciplinelor Cultura informației și tehnologii informaționale în psihologie, Cercetologie și Psihodiagnoza și statistica psihologică.

Conținutul unităților de curs

- Tema 1. Concepte utilizate în prelucrarea statistică
- Tema 2. Introducerea datelor în SPSS
- Tema 3. Analiza descriptivă a datelor

Lucrare de laborator nr. 1: Identificarea normalității distribuției: simetria, boltirea, indicatorii tendinței centrale și de împrăștiere. Determinarea frecvențelor pentru variabilele dependente în raport cu o variabilă independentă.

Tema 4. Corelații sau asocieri între variabile

Lucrare de laborator nr. 2: Corelarea / asocierea datelor și interpretarea datelor

Tema 5. Diferențe între 2 grupuri

Tema 6. Diferențe între 3 și mai multe grupuri

Lucrare de laborator nr. 3: Compararea datelor a două și mai multe eșantioane și interpretarea datelor

Strategii de predare și învățare

Prelegere interactivă, problematizare, demonstrația, conversație euristică, activități în grup, studii de caz, studiul individual

Strategii de evaluare

Evaluări curente: răspuns la ore, lucrări practice.

Evaluarea finală: probă practică

Bibliografie

Obligatorie:

1. CLOCOTICI, V., STAN, A. *Statistică aplicată în psihologie*. Iași: Polirom, 2001
2. OPARIUC-DAN, C. *Statistica aplicată în științele socio-umane. Analiza asocierilor și diferențelor statistice*. Constanța: Universitatea Ovidius, 2011
3. RACU, I. *Psihodiagnoză și statistică psihologică*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2007
4. VASILU, D. *Momento de cercetare în psihologie*. București: Editura Didactică și pedagogică, 2018

Opțională:

1. BULGARU, O. *Aplicații statistice în cercetarea sociologică. Suport de curs*. Chișinău: CEP USM, 2018
2. HATOS, A. *Analiza datelor sociale. Îndrumar de laborator*. Oradea: Universitatea din Oradea, 2010
3. POPA, M. *Statistici multivariate în psihologie*. Iași: Polirom, 2010
4. SAVA, F.A. *Analiza datelor în cercetarea psihologică*. Cluj-Napoca: ASCR, 2011
5. OPARIUC-DAN, C. *Statistică aplicată în științele socio-umane. Noțiuni de bază - statistici univariate*. Cluj-Napoca: ASCR, 2009

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia comportamentului dezadaptativ. Psihologia delincvenței juvenile
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Losii Elena, conf.univ., dr.
Cadre didactice implicate	Pîslari Stela, lector
e-mail	losii.elena@upsc.md , lenadonica@yahoo.com / stelaguzun@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
S.06.A.036	6	III	VI	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina *Psihologia comportamentului dezadaptativ. Psihologia delincvenței juvenile* rezultă din necesitatea pregătirii psihologilor, care în condițiile unei societăți în criză, marcată de sporirea numărului de manifestări deviante, cu deosebire în comportamentele adolescenților și tinerilor, dar și la vârsta adultă, au nevoie de cunoștințe și abilități pentru a se implica în activitatea de profilaxie și corecție. Disciplina respectivă contribuie la pregătirea profesională a viitorilor psihologi prin antrenarea lor la studiul mai aprofundat al conceptului și fenomenului de delincvență, delincvență juvenilă, a opticii teoriilor de diversă orientare privind etiologia, cauzele și factorii implicați în determinarea comportamentelor dezadaptative și a delincvenței juvenile, a proiectării modalităților de cercetare a personalității delincventului minor și de intervenție a psihologului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Cunoașterea aspectelor importante ale comportamentelor dezadaptative, natura comportamentului dezadaptativ, tipologia, sursele generatoare de comportamente delicvente.
- Cunoașterea conceptele de bază ale cursului: devianță, delincvență, delincvență juvenilă, normă, sănătate mintală, tipologie, condiționare, simptomatologie, educație, tratament, profilaxie, etc.;
- Distingerea abordărilor științifice a surselor etiologice ale devianței;
- Cunoașterea simptomatologiei diferitor tipuri de devianță: de natură cultural-educativ condiționată, nevrotică, psihopatologică;
- Cunoașterea metodelor de diagnostic a comportamentului dezadaptativ;
- Cunoașterea mecanismelor și legităților de intervenție eficientă în cazul diferitor tipuri de comportament dezadaptativ și delincvent.

Finalități de studii

La finele cursului studenții vor fi în stare:

- Să înțeleagă caracteristicile esențiale ale comportamentelor dezadaptative și delicvente;
- Să estimeze cauzele psihosociale care contribuie la apariția comportamentului dezadaptativ și delicvent;
- Să ilustreze profilului personalității deviante și a celei sănătoase, normale;
- Să emită unele recomandări de soluționare complexă a cazurilor aparte de dezadaptativ și delicvent;
- Să planifice strategii eficiente de intervenție în cazul diferitor tipuri de comportament dezadaptativ și delicvent;
- Să dezvolte abilități de analiză psihologică complexă a fenomenului de devianță, a formelor de manifestare a devianței;
- Să opereze cu diferite metode de diagnostic al dezadaptativ și delicvent;
- Să genereze recomandări în vederea profilaxiei comportamentului deviant, adresate familiei și specialiștilor;
- Să identifice timpuriu factorii de risc pentru comportamentul deviant

Precondiții

Însușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor introduse în psihologie, psihologia personalității, psihologia dezvoltării, psihodiagnoza, psihoprofilaxia și psihocorecția.

Unități de curs

Tema 1. Introducere în problematica psihologiei comportamentului dezadaptativ și delinvent.

Tema 2. Teorii ale comportamentului dezadaptativ

Tema 3. Etiologia comportamentului dezadaptativ

Tema 4. Tipologia și diagnosticarea comportamentului dezadaptativ

Tema 5. Comportamentul elevului în școală

Tema 6. Comportamentul evazionist la elevi

Tema 7. Comportamentul violent

Tema 8. Comportamentul de risc

Tema 9. Comportamente dependente

Tema 10. Profilaxia și combaterea comportamentelor dependente

Tema 11. Comportamente bizare

Tema 12. Delicvența juvenilă

Tema 13. Tipologia delicvenței juvenile

Tema 14. Prevenirea și combaterea delicvenței juvenile

Tema 15. Tulburările de comportament la copii

Tema 16. Consilierea psihologică a persoanelor cu comportament deviant

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateri, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, brainstormingul.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, comunicărilor, prezentărilor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

60% – Evaluările curente compuse din lucrări scrise, răspunsuri orale, participări active la ore și evaluarea lucrului individual

40% – Testul final

Bibliografie

Obligatorie:

1. Blândul V. Psihopedagogia comportamentului deviant. București: Aramis Print, 2012
2. Boncu Ș. Devianța tolerată. Iași: Ed. Universității „Al. I. Cuza”, 2000
3. Chopra D. Comportamente dependente. București, 2003
4. Holdevici I. Sugestologie și psihoterapie sugestivă. București, 1995
5. Tarasov A. Psihologia jocurilor video: agresivitatea și sugestibilitatea la adolescenții expuși jocurilor video violente, ed. Lumen, Iași, 2007
6. Palladino L. Copiii în epoca dependenței de tehnologie. Iași, Polirom, 2015
7. Pânișoară G., Sălăvăstru D., Mitrofan L. Copilăria și adolescența. Iași, Polirom 2016
8. Provine R. Comportamente bizare. București: Ed. ALL, 2014
9. Goldberg R. Dependențele copiilor și tinerilor. București, Univers Enciclopedic, 2016

10. Losii E. Efectele psihologice ale dependenței de internet la adolescenți. În: Practica psihologică modernă. Materialele conferinței științifico-practice cu pparticipare internațională, 23-25 septembrie 2016. Chișinău: Tipografia UPSC "Ion Creangă", 2016. P. 4-12.
11. Losii E. Gadgeturile și sănătatea psihică a copiilor. În: Știință, educație, cultură. Materialele conferinței științifico-practice internaționale, 10 februarie 2017, Universitatea de Stat din Comrat, 2017. P 245-246.
12. Vasile A. Psihologia delincvenței juvenile. București: Universul juridic, 2010

Opțională:

1. Davidescu E. Psiho-sociologia comportamentului deviant : Suport de curs. Chișinău: Ed. Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă", 2016
2. Guimon J., Webwr-Rouget B. Terapii scurte de grup. Iași, Polirom, 2006
3. Tarasov A. Psihologia jocurilor video: agresivitatea și sugestibilitatea la adolescenții expuși jocurilor video violente, ed. Lumen, Iași, 2007
4. Montanu M. Delicvența juvenilă: aspect teoretice și practice. Iași: Editura Polipress, 2003.
5. Kimberly Y., Goldberg I. Internetul – aspecte psihologice. Revista "Psihologia", 6/2001, Bucuresti, 2002
6. Короленко Ц.П. Аддиктивное поведение. Общая характеристика и закономерности развития. - Обозр. психи-ат. и мед. психол., 1991/1, с.8-15.
7. Шапкин С.А. Компьютерная игра: новая область психологических исследований // Психологический журнал, 1999, том 20, №1, с 86-102.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia comportamentului adictiv
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Losfi Elena, conf. univ.
Cadre didactice implicate	Pîslari Stela, lector, dr.
e-mail	lenadonica@yahoo.com , losfi.elena@upsc.md / stelaguzun@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.A.036	3	III	VI	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul <i>Psihologia comportamentului adictiv</i> abordează o problemă actuală a societății de azi, prezentând impactul schimbărilor socio-economice asupra comportamentelor oamenilor, și, în special, al copiilor. Varietatea formelor de manifestare și a mecanismelor ce stau la baza comportamentelor adictive este foarte mare. Este important pentru un viitor psiholog să le cunoască în vederea profilaxiei manifestărilor dependente sau a combaterii lor, să cunoască modalitățile și metodele de lucru eficient cu persoanele adictive de diferite tipuri.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none">
– Cunoașterea aspectelor importante ale comportamentelor dependente, natura dependenței, tipologia, sursele generatoare de comportamente adictive.
– Cunoașterea și aplicarea tehnicilor de diagnosticare a diferitor tipuri de dependențe și a strategiilor de profilaxie și combatere.
– Însușirea și analiza mecanismelor dependenței.
– Identificarea condițiilor în care apar dificultățile comportamentale și elaborarea strategiilor de depășire
– Formarea abilităților de lucru cu persoanele dependente.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none">
• Să cunoască și definească reperele conceptuale de bază a cursului: dependență, obișnuință, comportament adictiv, dependență fizică, dependență psihică, toleranță, toleranță încrucișată, sindrom de privațiune, substanțe psihoactive, sevraj etc. și operarea adecvată a lor;
• Să cunoască tipologia și a mijloacele adicției; să descrie tipurile și formele de manifestare a comportamentelor adictive; să interpreteze modelele și teoriile utilizate în studiul comportamentelor adictive; să identifice și interpreteze științific mecanismele ce stau la baza comportamentelor adictive.
• Să stabilească relația dintre dependență și obișnuință; să identifice mecanismele psihologice de apariție și consolidarea dependenței; să argumenteze necesitatea luării în considerație a factorilor psihologici în profilaxia și corecția comportamentelor adictive; clasificarea dependențelor; să utilizeze metodele de diagnosticare a comportamentelor adictive; să utilizeze cunoștințele teoretice în elaborarea sugestiilor privind profilaxia și combaterea adicției.
• Să dobândească abilități de lucru cu persoanele dependente; să evalueze stadiul de dependență; să estimeze influența factorilor psihologici în combaterea eficientă a dependenței; să creeze și să aplice programele de profilaxie și combatere eficientă a comportamentelor adictive.
Precondiții
Însușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor <i>Psihologia personalității, Psihologia dezvoltării, Psihologia socială, Psihologia victimei, Psihoprofilaxia și psihocorecția</i> .
Unități de curs
Tema 1. Dependența și limitele ei Tema 2. Tabagismul Tema 3. Toxicomania. Dependența de medicamente

Tema 4. Consumul de băuturi alcoolice

Tema 5. Consumul de droguri

Tema 6. Abordarea familiei persoanei dependente de droguri – terapia

Tema 7. Dependența de muncă

Tema 8. Dependența de calculator. Dependența de internet. Dependența de jocuri

Tema 9. Dependența de televizor și telefon mobil

Tema 10. Adicțiile alimentare

Tema 11. Profilaxia și combaterea comportamentelor dependente

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Chopra D. Comportamente dependente. București, 2003
2. Prelipeanu D., Carmen M., Simache D. Ghid de tratament în abuzul de substanțe psiho – active. București, 2001
3. Holdevici I. Sugestologie și psihoterapie sugestivă. București, 1995
4. Holdevici I. Psihoterapie – un tratament fără medicamente. București, 1993
5. Tarasov A. Psihologia jocurilor video: agresivitatea și sugestibilitatea la adolescenții expuși jocurilor video violente, ed. Lumen, Iași, 2007
6. Palladino L. Copiii în epoca dependenței de tehnologie. Iași: Polirom, 2015
7. Pânișoară G., Sălăvăstru D., Mitrofan L. Copilăria și adolescența. Iași, Polirom 2016
8. Goldberg R. Dependențele copiilor și tinerilor. București, Univers Enciclopedic, 2016
9. Marhan M. Psihologia utilizării noilor tehnologii. Iași: Ed. Institutul European, 2007
10. Mate G. Pe tărâmul fantomelor înfometate. Prizonieri în lumea dependenței. București: Herlad, 2019
11. Losfi E. Efectele psihologice ale dependenței de internet la adolescenți. În: Practica psihologică modernă. Materialele conferinței științifico-practice cu participare internațională, 23-25 septembrie 2016. Chișinău: Tipografia UPSC "Ion Creangă", 2016. P. 4-12.
12. Losfi E. Gadgeturile și sănătatea psihică a copiilor. În: Știință, educație, cultură. Materialele conferinței științifico-practice internaționale, 10 februarie 2017, Universitatea de Stat din Comrat, 2017. P 245-246.
13. Enea V. Intervenții psihologice în școală. Manualul consilierului școlar. Iași: Polirom, 2019
14. Svanberg J. Addiction. Psihologia dependenței și a comportamentului adictiv. București: Prior, 2019

Opțională:

1. Bolboceanu A., Rusnac V., ș.a. Asistența psihologică în educație: practici naționale și internaționale. Chișinău, 2013
2. Guimon J., Webwr-Rouget B. Terapii scurte de grup. Iași, Polirom, 2006
3. Tarasov A. Psihologia jocurilor video: agresivitatea și sugestibilitatea la adolescenții expuși jocurilor video violente, ed. Lumen, Iași, 2007
4. Kimberly Y., Goldberg I. Internetul – aspecte psihologice. Revista "Psihologia", 6/2001, București, 2002
5. Короленко Ц.П. Аддиктивное поведение. Общая характеристика и закономерности развития. - Обзор. психиат. и мед. психол., 1991/1, с.8-15.
6. Шапкин С.А. Компьютерная игра: новая область психологических исследований // Психологический журнал, 1999, том 20, №1, с 86-102.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Psihologia judiciară
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și Psihopedagogie specială / Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	
e-mail	racu.iulia@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	studiu individual
S.06.A.036	6	III	VI	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina psihologia judiciară este un domeniu de cunoaștere relativ tânăr, în plină expansiune și din ce în ce mai popular în toată lumea. Este o disciplină aplicativă și de cultură profesională a magistratului în statutul de drept și orientează studentul în formare către ideea și spiritul deontologic al desfășurării procesului penal, cu respectarea demnității, și libertății de conștiință și expresie, a integrității psihomorale și fizice, a liberului consimțământ, a dreptului la apărare și protecție a ființei umane implicate în drama judiciară.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să cunoască noțiunile fundamentale de psihologia judiciară.
- Să însușească caracteristicile psihologie ale principalelor categorii de infractori.
- Să întocmească profilul psihologic al teroristului pe baza metodologiei învățate.
- Să cunoască metodologia de audiere a infractorului.
- Să cunoască și să înțeleagă dominantele personalității anchetatorului.
- Să înțeleagă implicațiile pe care le are mass-media asupra comportamentului infracțional.
- Să dobândească cunoștințe fundamentale referitoare la tehnica poligraf.

Finalități de studii

- Formarea de tehnici și metode de lucru solicitate în activitatea de identificare și cercetare a infractorilor.
- Întocmirea profilurilor psihologice a diferitor categorii de infractori.
- Promovarea unei atitudini pozitive și responsabile față persoanele victimizate.
- Utilizarea metodelor și tehnicilor de lucru solicitate de activitatea de identificare și anchetă a infractorilor.
- Identificarea și propunerea celor mai eficiente metode și strategii de prevenire a infracționalității.
- Elaborarea unor recomandări științifice pentru a îmbunătăți aplicarea legii.
- Aplicarea metodelor de intervenție pentru prevenirea comportamentului infracțional.
- Aplicarea metodelor specifice de detensionare și educare a deținuților în mediul penitenciar.

Precondiții

Însușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Psihologia personalității, Psihologia socială și Psihologia victimei.

Unități de curs

- Tema 1. Psihologia juridică: știință și practică**
- Tema 2. Psihologia personalității infractoriale**
- Tema 3. Psihologia activității criminale organizate**
- Tema 4. Psihologia terorismului**
- Tema 5. Psihologia delincvenței infantile**
- Tema 6. Psihologia victimei și victimologia**
- Tema 7. Psihologia mărturiei judiciare și a martorului**

Tema 8. Psihologia anchetei judiciare

Tema 9. Modalități de prevenire a infracționalității

Tema 10. Investigarea psihologică a comportamentului simulat prin tehnica poligraf

Tema 11. Problemele psihologice ale privării de libertate și recuperării sociale a infractorilor

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstormingul, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. BUTOI, T. *Tratat universitar de psihologie judiciară*. Ed. II.-a rev. și adaug. București: Pro Universitaria. 2019. 487 p.
2. BUTOI, T., BUTOI, I., BUTOI, A. PUȚ, C. *Analiza comportamentală din perspectiva psihologiei judiciare, victimologiei și tacticii criminalistice*. București: Pro Universitaria. 2019. 378 p.
3. DUȚU, A. *Psihologia judiciară*. București: Universul juridic. 2013. 224 p.
4. GROZA, G. *Psihologia aplicată în procesul penal*. București: Universul juridic. 2020. 264 p.
5. MIHĂILĂ, M. *Psihologia judiciară*. Ed. a II-a rev. și adaug. Craiova: Sitech. M. 2017. 220 p.
6. VASILE, S. *Psihologia delincvenței juvenile*. București: Universul juridic. 2010. 680 p.
7. ЛЕБЕДЕВ, И., МАРТОВСКВАЯ, И., РОДИН, В., ЦВЕТКОВ, В. *Юридическая психология*. Москва: Юнити- Дана. 2012. 465 с.

Opțională:

1. BUTOI, T. *Interogatoriul. Psihologia confruntării în procesul judiciar – ghid teoretic și practic pentru psihologi criminaliști, procurori, judecători de instrucție și polițiștii anchetatorii*. București: Pro Universitaria. 2019. 215 p.
2. LEȘ, A. *Psihologie criminologica. Rolul psiho(pato)logiei clinice în descifrarea comportamentului criminal*. București: Universitaria. 2020. 128 p.
3. ВАСИЛЬЕВ, В. *Юридическая психология (для бакалавров). Учебник*. — Москва: Юстиция. 2018. 608 с.
4. РОМАНОВ, В. *Юридическая психология. Учебное пособие для СПО*. — Москва: Юрайт. 2019. 170 с.
5. СОБОЛЬНИКОВ, В. *Основы криминальной психологии*. Москва: Вузовский учебник. 2017. 340 с.
6. СОРОКОТЯГИН, И., СОРОКОТЯГИНА, Д. *Юридическая психология*. Москва: Юрайт. 2016. 480 с.
7. УСИЕВИЧ, А. *Юридическая психология*. Москва: Юстиция. 2017. 296 с.

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	Licență
Denumirea cursului	Practica psihologică, anul III
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Psihologie și psihopedagogie specială / Psihologie
Coordonatorul practicii	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	Losii Elena, conf univ., dr., Pleșca Maria. Conf.univ., dr., Chirev Larisa, lector superior, Sanduleac Sergiu, conf. univ., dr., Chitoroga Lucia, lector superior, Popescu Maria, dr., lector
e-mail	racu.iulia@upsc.md , losii.elena@upsc.md , perjan.carolina@upsc.md , chirev.larisa@upsc.md , sanduleac.sergiu@upsc.md , chitoroga.lucia@upsc.md , plesca.maria@upsc.md , popescu.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
	8	III	V	240	120	120

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Îndeplinind funcții instructive, dezvoltative și educative, practica psihologică constituie o verigă esențială în formarea profesională a studenților. În sistemul de pregătire profesională psihologică este important ca pe baza actualizării cunoștințelor teoretice și a atitudinii pozitive față de specialitate studenții să obțină abilitățile necesare viitorului specialist cum ar fi cele de a studia personalitatea elevilor, cu scopul efectuării psihodiagnozei, de a utiliza metode variate de psihodiagnoză, de a analiza informația psihologică obținută în urma testărilor și de a formula concluzii și recomandări, de a utiliza diferite forme și metode pentru conducerea procesului educativ și de corecție al elevilor, de a analiza experiența psihologică și pedagogică, de a organiza activități de cercetare, ș.a.

Practica psihologică din anul III, cu durata de patru săptămâni constituie o continuitate logică și firească a activității studenților din cadrul practicii anului II, fiind în concordanță cu ritmul de studiere a cursurilor teoretice respective.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Cunoașterea direcțiilor principale de activitate a psihologului școlar cu elevii din ciclul gimnazial și continuarea formării abilităților și deprinderilor a viitorului psiholog practic;
- Perfecționarea deprinderilor de a face diferite tipuri de observații: asupra manifestării proceselor psihice ale elevilor în cadrul lecției, asupra comportamentului elevilor, relațiilor interpersonale, de asemenea observații asupra activității profesorului în cadrul lucrului instructiv-educativ;
- Identificarea și cunoașterea particularităților dezvoltării cognitive și structura intereselor școlare și extrașcolare ale preadolescenților, a particularităților dezvoltării psihosociale ale preadolescenților (autoaprecierea, nivelul anxietății, motivele de învățare, profilul personalității, relațiile cu semenii, profesorii, părinții, aspecte legate de socializare și integrare, eventualele comportamente de risc, ș.a.);
- Elaborarea caracteristicii psihologice a clasei, și de a elabora recomandări pentru elevi, părinții acestora, profesori;
- Elaborarea caracteristicii psihologice a preadolescentului și grupului de elevi din ciclul gimnazial;
- Identificarea elevilor dificili, cu nereușită școlară, cu comportament de risc, etc., de a face analiza psihologică a cauzelor dificultăților a unui elev, de alcătuit anamneza psihologică și programa lucrului de corecție;
- Formarea deprinderilor pe baza cunoștințelor psihologice de a organiza lucrul instructiv-educativ cu elevii luând în considerație particularitățile lor de vârstă;
- Formarea deprinderilor de cercetare științifică, de observare, analiză și generalizare, interpretare;
- Formarea deprinderilor de ordonare a documentației psihologice.

Finalități de studii

1. Planificarea propriei activități în clasă, luând în considerație particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, orarul lecțiilor, sarcinile ce urmează să fie realizate;
2. Cunoașterea particularităților psihologice ale preadolescenților;
3. Utilizarea diferitor tehnici psihodiagnostice, de a prelucra și interpreta rezultatele testărilor;
4. Managementul procesului de educare și autoeducare a elevilor (de a trasa și de a rezolva sarcini educative față de colectivul clasei și a unor elevi aparte, de a selecta material pentru petrecerea diferitor forme de activitate educativă extrașcolară;
5. Analiza și generalizarea experienței profesionale și personale de lucru a profesorilor, psihologilor.

Precondiții

Desfășurarea reușită a practicii psihologice în anul III de studii presupune însușirea temeinică a disciplinelor studiate la anul I și II la facultate .

Conținutul unităților de practică

În conformitate cu planul de învățământ universitar pentru Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, practica psihologică a studenților anului III se va desfășura timp de 4 săptămâni în cadrul ciclului gimnazial de studii.

Programa activității practice a studenților în grădinița de copii:

1. Asistarea la lecții cu scopul realizării diferitor tipuri de observări (de exemplu: dinamica atenției la unii elevi în timpul lecției, mijloacele folosite de pedagog pentru dezvoltarea proceselor psihice de cunoaștere, stilul de comunicare a profesorului cu elevii etc.);
2. Psihodiagnosticul general al preadolescenților: studiul particularităților caracterologice și tipologice a personalității elevului (Speilberg, Eysenck, Cattell, tehnici proiective); studiul proceselor psihice, a atenției, și a activității de învățământ; diagnosticul sferei emoțional-volitive; studiul relațiilor interpersonale; studiul relațiilor cu părinții;
3. Prelucrarea rezultatelor, analiza, sistematizarea acestora, elaborarea concluziilor.
4. Alcătuirea caracteristicii psihologice a clasei.
5. Realizarea convorbirilor individuale și de grup cu preadolescenții în vederea comunicării rezultatelor testării, oferirea unor explicații și recomandări;
6. Elaborarea programei de corecție pentru un elev ce anumite dificultăți (nereușită școlară, comportament de risc, anxietate mărită, dezadaptare, timiditate, nevrotism, izolare ș.a.); realizarea a 3 – 6 ședințe de corecție;
7. Alcătuirea caracteristicii psihologice a unui elev.
8. De a face analiza psihologică a două lecții.
9. De petrecut o activitate extrașcolară cu caracter psihologic-educativ (gen trening sau ora clasei).
10. Cunoașterea cu înzestrarea metodică a psihologului din cadrul școlii.
11. Cunoașterea cu cabinetul psihologului școlar.
12. Participarea la ședințele consiliilor pedagogice din școală cu scopul cunoașterii colectivului de profesori și de a-i informa în legătură cu activitatea efectuată la școală.
13. De a analiza direcțiile de lucru a psihologului în sistemul de instruire și educație

Metode și tehnici utilizate

Observația, testarea, anchetarea, convorbirea, analiza produselor activității, expunerea, demonstrarea, discuții, studii de caz, analiza filmelor, lucru în grup.

Strategii de evaluare

Studentul prezintă la sfârșitul practicii următoarea documentație:

- Zilnicul practicii și planul individual de activitate;
- Testele utilizate și procesele verbale;
- Mapa cu materialele didactice textuale și ilustrative utilizate în procesul de investigare psihologică;
- Caracteristica psihologică a copiilor studiați;
- Caracteristica psihologică a colectivului clasei;
- Conținutul activității de psihoprofilaxie și a ședințelor de trening organizate;
- Raportul despre conținutul și nivelul de realizare a obiectivelor preconizate.

În baza activităților desfășurate în cadrul practicii, documentelor prezentate și a comportamentului studentului în cadrul școlii se face evaluarea și notarea de către coordonatorul practicii și psihologul unde s-a desfășurat practica.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Losîi E., Vîrlan M. Activitatea psihologului cu copiii de vârstă preșcolară și școlară mică. Ghid practic. Ch.: Centrul ed. Poligrafic al UPS „Ion Creangă”, 2004. (ediție revăzută), 199p
2. Vîrlan, Maria. Direcțiile de activitate ale psihologului școlar: Ghid / Univ. Ped. de Stat „Ion Creangă”. Ch.: Centrul ed. al UPS „Ion Creangă”, 2005. 281 p.
3. Psihoprofilaxia – direcție de activitate a psihologului școlar din instituțiile de învățământ preuniversitar. Sub red. Beșleaga D., Mazilu L., Moraru E., ș.a., Chișinău, 2009, 128 p.
4. Activitatea psihopedagogului cu elevii de vârstă școlară și preadolescentă / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2015. 138 p.
5. Organizarea activității psihologului școlar cu preadolescenții / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2016. 191 p.
6. Losîi E. Psihodiagnoza agresivității. Chișinău: Tipografia UPSC „Ion Creangă”, 2016, 135p.

Opțională:

1. Bejan F. Particularitățile psihologice de vârstă a elevilor din clasele primare. Chișinău, 1983
2. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa I. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
3. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa II. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
4. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa III. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
5. Balan A., Stratan E. Dirigenție: Clasa IV. – Chișinău: Poligraf Design, 2009. – 64p.
6. Stănculescu E. Psihologia educației de la teorie la practică. București: Editura Universitară, 2008

Denumirea programului de studii	Psihologie
Ciclul	I Licență
Denumirea cursului	Practica psihologică de licență
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și PPS, catedra Psihologie
Coordonatorul practicii	Losii Elena, Chirev Larisa
Cadre didactice implicate	Racu Ig., Racu Iu., Perjan C., Adăscălița V., Pleșca M., Sanduleac S., Chitoroga L., Popescu M.
e-mail	losii.elena@upsc.md , racu.iulia@upsc.md , perjan.carolina@upsc.md , chirev.larisa@upsc.md , adascalita.viorica@upsc.md , sanduleac.sergiu@upsc.md , chitoroga.lucia@upsc.md , plesca.maria@upsc.md , popescu.maria@upsc.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					contact direct	Studiu individual
	4	III	VI	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Practica de licență reprezintă una din etapele principale în formarea psihologului cercetător și practician. Ea are menirea de a forma la studenți capacitatea de a actualiza, integra și aplica cunoștințele și abilitățile acumulate pe parcursul studiilor. Pe parcursul practicilor precedente studenții și-au format abilități de a lucra cu anumite aspecte ale unor probleme psihologice cu care se confruntă școala, de a aplica diferite instrumente diagnostice, de a prelucra și a interpreta rezultatele obținute, de a elabora programe pentru corecția proceselor psihice, de a aplica unele elemente de training și consiliere psihologică, de a organiza activități de profilaxie și iluminare psihologică. Practica de licență reprezintă o componentă esențială a formării viitorului psiholog, testând și formând abilitățile de a concepe și realiza o cercetare independentă.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
1. Identificarea problemei psihologice ce urmează să fie cercetată; 2. Elaborarea proiectului de cercetare; 3. Selectarea instrumentarului psihodiagnostic adecvat problemei psihologice cercetate; 4. Identificarea eșantionului reprezentativ 5. Motivarea și implicarea participanților în studiul experimental 6. Realizarea studiului diagnostic al problemei identificate; 7. Prelucrarea și interpretarea rezultatelor testării 8. Formularea propunerilor de soluționare a problemei cercetate; elaborarea recomandărilor practice.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none">
• să elaboreze un proiect de cercetare a unei probleme psihologice
• să selecteze și să aplice metode diagnostice adecvate scopului propus
• să prelucreze și să interpreteze rezultatele obținute
• să elaboreze recomandări, programe de intervenție psihologică pentru soluționarea/diminuare problemei psihologice
Precondiții
Este necesar ca studenții să posede cunoștințe din domeniul psihologiei generale, psihologiei personalității și psihologiei dezvoltării, psihologiei pedagogice, psihodiagnozei, psihoprofilaxiei și dezvoltării personale și profesionale. Este necesar să cunoască direcțiile de activitate ale psihologului și specificul lor.
Conținutul unităților de practică
Etapele necesare de realizat pe parcursul practicii: 1. Elaborarea planului individual de activitate în funcție de specificul problemei cercetate;

2. Identificarea eșantionului și instituției în care va fi realizată practica;
3. Depistarea problemelor cu care se confruntă elevii, profesorii, părinții;
4. Prelucrarea și analiza datelor obținute;
5. Evidențierea tendințelor și elaborarea unui profil psihologic al elevului, părintelui sau profesorului (în dependență de problema studiată);
6. Elaborarea recomandărilor în vederea soluționării/diminuării problemei;
7. Analiza și interpretarea rezultatelor obținute în urma desfășurării practicii. Completarea documentației.

Metode și tehnici utilizate

Observația, testarea, anchetarea, convorbirea, analiza produselor activității, studii de caz, lucru în grup.

Strategii de evaluare

Pentru evaluare va fi prezentat portofoliul care include planul de activitate, metodele administrate, procesele verbale (individuale și/sau colective) ale lor, raportul detaliat al studentului privind desfășurarea practicii.

Studentul prezintă la sfârșitul practicii, în cadrul ședinței de catedră, următoarea documentație:

- Proiectul individual de cercetare;
- Testele utilizate și procesele verbale;
- Mapa cu materialele didactice textuale și ilustrative utilizate în procesul de investigare psihologică;
- Raportul despre conținutul și nivelul de realizare a obiectivelor preconizate.

În baza activităților desfășurate în cadrul practicii, documentelor prezentate se face evaluarea și notarea de către coordonatorul practicii de licență.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Activitatea psihopedagogului cu elevii de vârstă școlară și preadolescentă / coord.: E. Losîi, Iu. Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2015. 138 p.
2. Adolescentul merge după soare: ghid de dezvoltare personală. Coord.: D. Ștefăneț. Chișinău: TOTEX-Lux. 2016. 380 p.
3. Organizarea activității psihologului școlar cu preadolescenții / coord: Elena Losîi, Iulia Racu. – Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2016. 191 p.
4. Losîi E., Racu Iu. Activitatea psihologului cu copiii și adulții. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2018. 183 p.
5. Losîi E. Psihodiagnoza agresivității. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2016. 135 p.
6. Organizarea activității psihologului școlar cu preadolescenții. coord.: E. Losîi, Iu. Racu. Chișinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”. 2016. 191 p.
7. Racu Ig., Moroz T. Psihodiagnostica. Teste psihologice. Chișinău, IIC, 2014, 168 p.
8. Pleșca M. Ghid de elaborare a tezei de licență și master. Chișinău: Tipografia UPSC „Ion Creangă”, 2013, 40 p.
9. Losîi E. Psihodiagnoza agresivității. Chișinău: Tipografia UPSC „Ion Creangă”, 2016, 135p.

Opțională:

1. Platon C. Serviciul psihologic școlar. Chișinău: Epigraf, 2001, 168 p.
2. Platon C. Psihodiagnostic clinic. Chișinău: CEP USM. 2012. 219 p.
3. Popescu Ș., Arădăvoaice G. Cunoașterea sinelui prin teste psihologice. București: Antet XX Press, 2006. p. 44 – 68.
4. Racu Iu. Anxietatea la preadolescenți: abordări teoretice, diagnostic, modalități de diminuare: ghid pentru studenți și masteranzi. Chișinău: Totex-Lux. SRL. 2013. 154 p.
5. Ștefăneț D. Cum să reducem stresul zilnic și stresul de examinare: ghid metodologic pentru elevi, profesori și părinți. Chișinău: Totex-Lux SRL. 2015. 170 p.
6. Vîrlan M. Direcțiile de activitate ale psihologului școlar (ghid). Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2005. 281 p.
7. Дубровина И.В. Рабочая книга школьного психолога. Москва, 1991
8. Дубровина И. В. Активные методы в работе школьного психолога. Москва, 1990
9. Овчарова Р. Б. Практическая психология в начальной школе. Москва, 1998
10. Психологическая служба школы. Под ред. Т.В.Дубровиной. Москва, 1995
- 11.Цзен, Н.В., Пахомов, Ю.В. Психотренинг. Игры и упражнения. Москва, 1989